پرۆتۆکۆڵی بیرمەند و فەرمانرەواکانی سەهیۆنی

ZIONISM

Use of clandestine operations such as Anti-Defamation League, Southern Poverty Law Center, Canadian Human Rights Commission and others to squelch opposition for unwavering support of Israel and its actions.

Use of America's financial, military, media strength to push forward Israel's agenda.

Dominance of world's financial institutions to ensure wealth and money flow to organized Jewry and Israel.

The Zion State of Israel

وەرگێڕانی:

رەمەزان حەمەدمین قادر

پرۆتۆكۆلی

بیرمەند و فەرمانڕەوایانی سەهیۆنی:

و/ رەمەزان حەمەدمین

چاپی یەكەم
٢٠١٦

- ناوی کتێب: پرۆتۆکۆلی بیرمەند و فەرمانڕەوایانی سەهیۆنی.
- وەرگێڕانی: ڕەمەزان حەمەدمین قادر.
- بابەت: بیری دەستبەسەرداگرتنی جیهان.
- هەڵەچنی: هۆشەنگ قادر.
- بەرگ: ئیبراهیم ساڵح
- ساڵی چاپ: ٢٠١٧
- چاپخانەی: چوار چرا – سلیمانی.
- تیراژ:(١٠٠٠) دانە
- نرخ:(٦٠٠٠) دینار.
- چاپی: یەکەم.
- لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان ژمارەی سپاردنی (١٩٣٣) ی ساڵی ٢٠١٦ی پێ دراوە

Facebook”www.ramazanhamadamin@yahoo.com”
٠٧٥٠٣٤٣٠٦٣٦
٠٧٧٠١٩٠٩٦٥٧

پرۆتۆکۆلی

بیرمەند و فەرمانڕەوایانی سەهیۆنی:

و/ ڕەمەزان حەمەدمین

چاپی یەکەم
٢٠١٦

ڕێز و سوپاس بۆ:

- مامۆستا عوسمان محەمەد/ بە خوێندنەوە و تێبینییەکانی بابەتەکەی جوانتر کرد.
- مۆستا گۆران عبداللە/ خوێندنەوە پاکنووسی کردنی.
- کاک هۆشەنگ قادر/ هەڵەی زمانەوانی.

پێڕست

پێشەكی:

پرسی فەرمانڕوایی كردنی جیهان لەلایەن بیرمەندان و فەرمانڕەوایانی جوو دەگەڕێتەوە بۆ ساتی دابەزینی (تەورات) بۆ (موسا)ی پەیامبەر، لە (تەورات)دا بە روونی ئاماژە بە زیرەكی و دانایی گەلی جوو كراوە، هەروەها بە روونی ئاماژە بەو هەقیقەتە كراوە، گەلی جوو هەڵبژێردراوی خودای ئافرێنەرن، هەریەك لە (ئینجیل) و (قورئان) گەورەیی گەلی جوو لەلایەن خودا دەبەڵگێنن.

بێگومان هزری دەستگرتن بەسەر جیهان و ملكەچپێكردنی مرۆڤایەتی لەلایەن گەلی جوو، دەگەڕێتەوە بۆ چەندین سەدە پێش زاین، ئەگەر بە وردی لە رووداوەكانی میسری فیرعەونی بڕوانین، دەگەین بەو هەقیقەتەی كوڕەكانی(یەعقوب) كە باوان و پێشینەی (سولیمان و داود) بوون، بە لێهاتووانە لە بواری ئابووری و بە سیستەم كردنی دەستەڵات، دەتوانن لە ناوەندەكانی دەستەڵاتی فیرعەونەكان نزیك ببنەوە، لە كۆتاییدا پێگەی باڵایان لە ناوەندەكانی بڕیاردا هەبێت، بە تایبەتی لە سەردەمی دەستەڵاتی خواوەند (ئاموون)دا، هەروەها ئەو رووداوە ئایینی و سیاسیانەی لە دوای نەمانی (ئاموون) بەسەر نەوەكانی (یەعقوی) دادێت، بەڵگەیە لەسەر زیرەكی گەلی جوو و مەترسی فیرعەونەكان لە توانا و بلیمەتیان، چی لەبواری ئابووری و سیاسیدا، دەستەڵاتدارانی میسری ئەو كات بە بڕیارێكی تایبەت، هەموو نەوەكانی (یەعقوب) دەكەن بە كۆیلە و لە موڵك و سامانەكانی بەدەستیانهێنابوو بێبەشیان دەكەن، جووەكان یان نەوەكانی (یەعقوب) لە ژێر بارودۆخی كۆیلایەتی ژیانێكی هەژارانە دەگوزەرێنن، تاكو هاتنی (موسا)ی فریادڕەس، بەپێی پلانێكی ئاسمانی

کە لەلایەن خودا ڕێنوێنی دەکرێت، گەلی جوو لەژێر باری ناهەمواری کۆیلایەتی ڕزگار دەکات.

بەپێی دەق و سەرچاوە مێژووییەکان گەلی جوو بەردەوام هەوڵدەدەن دەستەڵات و سەروەری بۆ خودی خۆیان دەستەبەر بکەنەوە یان بگێڕنەوە دەستی خۆیان، هاوکات دەستبگرن بەسەر هەموو مرۆڤایەتی بەپێی پلان و مەبەستی خۆیان فەرمانڕەوایی جیهان بکەن، بۆ ئەم مەبەستە زانا جووەکان لە ساڵی (٩٢٩ .پ.ن) بیریان لە دانانی پلانێك کردووەتەوە بۆ ئەوەی هەموو جیهان بخەنە ژێر دەستەڵاتی خۆیان و دەوڵەتی گەورەی نەوەکانی ئیسرائیل دابمەزرێنن.

بە تێپەڕبوونی کات دانانی پلان بۆ دەستگرتن بەسەر جیهان هەنگاو هەنگاو بەرجەستەدەبێت، بە تایبەتی لەسەر دەستی ئەو سەرکردە و فەرمانڕەوایانەی بۆ ئەم مەبەستە بەناوی خوازار و لە ناوەندی تایبەت پەروەردەدەکرێن و ئامادە دەکرێن، ئەمڕۆ لە جیهاندا بە (ماسۆنییەکان) ناسراون، لە ڕەوت و کاروانی مێژوودا دید و تێڕوانینی جیاواز لە سەرهەڵدانی ماسۆنییەت هەیە، بەڵام هەموو دید و تێڕوانینەکان کۆك و هاوڕان لەسەر ئەو هەقیقەتەی (ماسۆنییەت) مێژوویەکی دێرینی هەیە و ڕێکخراوێکە بەنهێنی کاری کردووە و کاردەکات بۆ هەڵوەشاندنەوەی بونیادەکانی ئایینی مەسیحی و نانەوەی ئاژاوە و ململانێ لە نێو نەتەوە نا جووەکان، بەپێی بەڵگەکان ماسۆنییەکان لە سەرەتاوە پیاوانی ئایینی مەسیحی و دەستەڵاتدارنی جیهانی ئەو ئایینەیان بە ئامانج گرتووە، دوای هەڵوەشاندنەوە و کۆتایی هێنان بە پرنسیپ و بونیادەکانی ئابووری و سیاسی و ئایینی و کۆمەڵایەتی جیهانی مەسیحییەت، جیهانی ئیسلامی بە هەموو بونیادەکانی بە ئامانج دەگرن.

پلانی نهێنی جوو لە کاروانی مێژوودا بەدەوامی هەبووە، بەڵام لە کۆتایی سەردەمی کلاسیك، بەپێی بەڵگە مێژووییەکان مێتۆدیانە قۆناغ – قۆناغ جێبەجێیان کردووە:

قۆناغی یەکەمی جێبەجێکردنی پلانەکە دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی (٤٢٩. پ.ز)، کاتێك لەسەردەمی پاشا (بێرکلیس) پاشای یۆنان، ئەو مارەی لەلایەن ماسۆنییەتی جیهانی کە ڕێکخراوێکی نهێنی جووەکانە، بە شێوەی هێمایی وێنەی کێشراوە، لە وێنەکەدا مارەکە دەوری هەموو جیهانی داوە، بۆ یەکەمجار هێزی سەربازی و هزری گریکەکان هەڵدەلۆشێت، چیتر یۆنان ناوەندی هێز و هزری جیهان نابێت. قۆناغی دووەم لەسەردەمی پاشا (ئۆگۆستۆس)ی ڕۆما، هەموو هێزی ئەو ئیمپراتۆرییەتە هەڵدەلوشێت، لە قۆناغی سێیەم لە سەردەمی پاشا (چارلس)ی پێنجەم، لە ساڵی (١٥٥٢. ز) هەموو هێزی (ئیسپانیا) هەڵدەلۆشێت، لە قۆناغی چوارەم: لە سەردەمی پاشا (لویس)ی شازدەم لە ساڵی (١٧٠٠. ز) هەموو هێزی فەڕەنسا هەڵدەلۆشێت، قۆناغی شەشەم: لە سەردەمی کەوتنی ناپلیۆن، لە ساڵی (١٨١٤. ز) هەموو هێزی بەریتانیا هەڵدەولۆشێت. لە قۆناغی حەوتەم: لە ساڵی (١٨٨١. ز لە (سان پترسبۆرگ) ئەو مارە هێماییە هەموو هێزی ئەلمانیا هەڵدەلۆشێت، سیستەمی پاشایەتی تێکدەشکێنێت.

ئەم مارە هێماییەی ڕێکخراوی ماسۆنییەتی جیهانی وەکو ڕێگایەك بۆ دەستگرتن بەسەر جیهان وێنەیان کێشاوە، بونیادی سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتی هەموو ئەو وڵاتانەی سەرەوەی لەناوبردووە، لە شوێنیاندا حکومەتی بێهێز لە ڕووی بونیادی سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتی دامەزراون.

پلانی جووەکان بەردەوامە بۆ دەستگرتن بەسەر جیهان و دامەزراندنی دەوڵەتی گەورەی ئیسرائیل، بەڵام بەپێی قۆناغ و سەردەمەکان شێوازی کارکردن بۆ گەیشتنە بە مەبەستەکانایان گۆڕانی بەسەرداهاتووە و هەموارکراوەتەوە، بە شێوەیەك لەگەڵ قۆناغ و سەدەمەکان گونجاو بووە، لەسەردەمی نوێدا دەبینین جووەکان لە ڕێگای چەندین کۆنگرە بە بەشداری دەیان سەرکردە و فەرمانڕەوای دیار پلانی دۆزەخیانەی نهێنی بەرێدەخەن، تاکو لە کۆتاییدا بتوانن دەوڵەتی باڵای ئیسرائل دابمەزرێنن.

لەسەردەمی نوێدا فەرمانڕەوایانی ئیسرائیل لە ساڵی (١٨٩٧) تاکو ساڵی(١٩٥١) بیست و سێ کۆنگرەی نهێنیان بەستووە، کۆتا کۆنگەرەیان بۆ یەکەمجار لە (١٤- ٨- ١٩٥١) لە شاری (قودس) بەستووە، لەو کۆنگرەیەدا دانووستانیان لەسەر پرسی دیاردەی گەڕانەی جووەکان بۆ دەوڵەتی ئیسرائیل کردووە، رۆژنامەی (زەمان) لە (٢٨-٨- ١٩٥١) ئاماژەی بە کۆنگرەکە کردووە، لە کۆی کۆنگرەکاندا دانووستانیان لەسەر پلانی دامەزراندنی مەملەکەتی جووکانی جیهانی بووە.

یەکەم کۆنگرەیان لە ساڵی (١٨٩٧) لە شاری (بازل) لە وڵاتی (سویسرا) بەستووە، بە سەرۆکایەتی (تیۆدۆر هیرتزل) لەو کۆنگریەدا (٣٠٠) بیرمەند و پێشەوای جووەکان بەشداریان کردووە، بەشداربووان یان ئەندامانی کۆنگرەکە نوێنەرایەتی (٥٠) کۆمەڵەی جووەکانی ئەو کاتیان لە زۆربەی وڵاتانی جیهان دەکرد، لە کۆنگرەکەدا بڕیاریان لەسەر جێبەجێکردنی پلانە نهێنییەکەی خۆیانداوە، بۆ ئەوەی هەموو جیهان بکەنە بەندەی ژێر تاجی پاشایەك لە نەوەی (داود) بێت، بڕیارەکانیان زۆر بە نهێنی لە نێوان ئەندامانی کۆنگرەدا دەپارێزرا، تەنها ئەو ئەندامانە دەیانزانی کە لەنێو خەڵك کاریان بۆ جێبەجێکردنی پلانەکە دەکرد، بە شێوەیەك پلانە

نهێنییەکەیان دەپاراست، ئەو گەورە سەرکردانەی جووەکان کە بەشدار نەبوو لە کۆنگرەکە بە پلانەکەیان نەندەزانی، بەڵام ئاشکرابوون و بڵاوبوونەوەی پلانە نهێنییەکەیان، تاکو ئەمڕۆ بە تەواوی روون و دیار نییە.

بەپێی ئەو بەڵگانەی لەبەردەستادایە، هاوکات سەرچاوەی بنەڕەتی ئەم پرۆتۆکۆلانەیە، بۆ یەکمجار خانمێکی (فەڕەنسی) لە کاتی کۆبوونەوەی لەگەڵ یەکێك لە گەورە سەرکردەکانی جوو لە ناوەندێکی نهێنی ماسۆنی لە فەڕەنسا، توانیوەیەتی دزە بە هەندێك بەڵگەنامە بکات، بەڵگە نامە دزە پێکراوەکان، ئەو پرۆتۆکۆڵانەی بیرمەندان و فەرمانڕەوایانی جوو، ئێستا لەبەردەستی ئێوەی خوێنەرەدایە.

ئەم پرۆتۆکۆلاتانە یەکەمجار دەگاتە دەستی (ئەلێکس نیکۆلا)ی گەورە ئەندامی ئەنجوومەنی پیرانی (روسیا)ی خۆرهەڵات، لە سەردەمی فەرمانڕەوایی قەیسەردا، بەو شێوەیە پلان و حەزە شەڕانگێزانەکانیان لە دژی جیهان بە گشتی و وڵاتی روسیا بە تایبەتی ئاشکرا دەبێت، وەلێ (ئەلێکس) هەوڵدەدات رادەستی کەسێکی متمانە پێکراویان بکات، تاکو وەریانبگێڕێتە سەر زمانی روسی و بڵاویان بکاتەوە، بۆ ئەم مەبەستە رادەستی پرۆفیسۆر (سێرگی نیلۆس)ی(professor Sergyei Nilus) هاوڕیی کرد، بێگومان ئەو زانایە بە وردی لێی روانیوە و خوێندویەتییەوە، هەروەها لەگەڵ رووداوە سیاسییەکانی روویاندابوو بەراوردی کردوون، دوای لێکۆڵینەوە و بەراوردکردنی بە رووداوەکانی روویاندابوو، لە مەترسییەکانی جوو تێگەیشتووە، بۆیە لە پەراوێزی پرتۆکۆلەکاندا پەیپێبردن و پێشبینییەکانی خۆی لەسەر روودانی چەند رووداوێکی گەورە لە جیهاندا خستووتەڕوو، کە لەدوای چەند ساڵێك

ڕووداوەکان ڕوویانداوە، بە تایبەتی کودەتای کۆمۆنیستەکان بەسەر قەیسەری ڕوسی، مەبەستمان لە کودەتای کۆمۆنیستی (شۆڕشی ئۆکتۆبەری ساڵی (١٩١٧) بەلشەفی ڕوسیایە).

بێگومان خوێندنەوە و بەراوردکردنی پرۆتۆکۆلەکان لەلایەن (سێرگی نیلۆس)ی ڕوسی، کاریگەری لەسەر پێشبینی و پەیپێبردنەکانی هەبووە، چونکە پێش ڕووخانی دەسەڵاتی قەیسەر بە ڕوونی لە نووسینەکانی باس لە تێکشکانی دەسەڵاتی قەیسەری ڕوسی دەکات، هەروەها بە ڕوونی باس لە بڵاوبوونەوە و فەرمانڕەوایی ستەمکارانەی کۆمۆنیستەکان دەکات، هەروەها پێشبینی کەوتنی خەلافەتی عوسمانی لەسەر دەستی جووەکان دەکات، پێش ئەوەی دەوڵەتی ئیسرائیل دروست بێت، هاوکات پێشبینی گەڕانەوەی جووەکان بۆ فەلەستین و دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسرائیل دەکات، هەروەها پێشبینی کەوتنی سیستەمە پاشایەتییەکان لە ئەورووپا دەکات، لە دوایدا بە کردار لە "ئەلمانیا، نەمسا، ڕۆمانیا، ئیسپانیا، ئیتالیا" ڕوویاندا، کۆی سیستەمەکانی پاشایەتی ڕەها لە ئەورووپا هەرەسیانهێنا، لە شوێنیان حکومەتی لیبرالی دامەزران، هەروەها پێشبینی ڕوودانی جەنگی جیهانی یەکەم لە نێوان دوڵەتانی زلهێز دەکات، بە ڕوونی ئاماژە بەو هەقیقەتە دەکات، لە جەنگەکە لایەنی سەرکەوتوو و ژێرکەوتوو سودنابینن، بەڵکو ئەوی سود دەبینێت، تەنها جووەکانن، چونکە وڵاتانی بەشداربووی جەنگەکە دەسەڵاتیان لاواز دەبێت و ڕووبەڕووی قەیرانی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی گەورە دەبنەوە، لە بەرانبەردا جووەکانی نیشتەجێی ئەو وڵاتە بەشەڕهاتووەکان دەبنە خاوەنی زۆرترین سەروەت و سامان، هاوکات لە پێشبینییەکانیدا دەڵێت: بیرمەند و فەرمانڕەوایانی جوو دەسەڵاتداران پاڵدەنێن بۆ نێو

جەنگ و ئاژاوە، بۆ ئەوەی تێکیانبشکێنن و لەناویانبەرن، هەروەها پێشبینی قەیرانی ئابووری نێودەوڵەتی دەکات، پێشبینی بونیادنانی ئابووری لەسەر بنەمای ئاڵتوون دەکات، کە پێشتر بەپێی پلانی داڕێژراو سەرمایەدارانی جوو هەوڵیانداوە زۆربەی ئاڵتوونی جیهان بۆ خۆیان قۆرخ بکەن، بێگومان (سێرگی نیلۆس) پێشبنی زۆر رووداوی دیکەی کردووە، زۆربەی پێشبینی و پەیپێبردنەکانی وەکو خۆیان روویانداوە.

سەبارەت بە پرسی چۆنییەتی بڵاوبوونەوەی پرۆتۆکۆلەکان- دوای ئەوەی لە ناوەندێکی ماسۆنی لە فەرەنسا دزەی پێدەکرێت، لە ساڵی (١٩٠١) دەگاتە دەستی پرۆفیسۆر (سێرگی نیلۆس)ی روسی، لە ساڵی (١٩٠٢) بۆ یەکەمجار ژمارەیکی کەم بە زمانی روسی لە کتێبەکە چاپ دەکات، مەبەست و ویستی دۆزەخیانەی جووەکان دەخاتەڕوو، دوای ئەوەی بۆ یەکەمجار پرۆتۆکۆلەکان لە روسیا بڵاوبوونەوە، خەڵك بە گشتی لە ناوەرۆکی پرۆتۆکۆلەکان بێزار و توڕەبوون، لەبەر ئەوەی لە پلانی شەڕانگێزی جووەکان دەترسان، چونکە بە روونی دژی ئارامی و بەختەوەری خەڵکی نا جوو بوو، خەڵکی روسیا بە هەموو شێوەیەك لە دژی جووەکان وەستانەوە، چەندین کەسایەتیان لێ کوشتن، تەنها لە یەك شوێن نزیکەی (١٠) هەرزار کەسیان لە جووەکان کوشت.

دوای ئاشکرابوونی پلان و مەبەستەکانینان، گەورە فەرمانڕەوا و سەرکردەی ئەو کاتی جووەکان(تیۆدۆر هێرتزل) کە لەسەردەمی رۆشنگەری بە (باوك) و (موسا)ی جووەکان ناسرا بوو، لەسەر بڵاوبوونەوە نهێنییەکانیان زۆر بێزار و توڕەبوو، لە روونکردنەوەیەکی بە نهێنییدا دەڵێت: ئەو پرۆتۆکۆلانە لە (قودس)ی پیرۆز لەلایەن کەسانێك

دزراون، ئاشکرابوونیان پێش کاتی خۆی، ئاشکرابوونی پلان و مەبەستە نهێنییەکانمان بوو.

دوای بڵاوبوونەوەی پرۆتۆکۆلەکان، جووەکان بە هەموو شێوازێك بەرگریان لە خۆیان دەکرد، دەیانگووت ئەو پرۆتۆکۆلانە کاری ئێمە نییە، بەڵکو بە مەبەستی ناشرین کردن و تاوانبارکردنمان لەلایەن نەیارەکانمان نووسراون و بڵاوکراونەتەوە، بەڵام جیهان باوەڕی پێیان نەدەکرد، چونکە ڕووداوەکانی ڕوویاندابوو بەراورد بە دەقی پرۆتۆکۆلەکان، هەقیقەتی مەبەستی جووەکانی دەبەلگاند.

لە هەنگاوی یەکەم بۆ پەردەپۆش کردنی ئاشکرابوونی پلانی مەبەستەکانیان دەستیانکرد بە کڕینەوەی کتێبەکان بە نرخێکی زۆر و سوتاندنیان، بەڵام سەرکەوتوو نەبوون، بۆیە پەنایانبرد بۆ ئاڵتوون و ژن و هەڕەشەکردن لەو کەسانەی بڵاویاندەکەنەوە، هەروەها لە ڕێگەی سەرکردە و فەرمانڕەواکانای خۆیان لە وڵاتانی ئەوروپا بەگشتی و وڵاتی بەریتانیا بە تایبەتی، تاکو لە ڕووی دیبلۆماسی گوشار بخەنە سەر (روسیا) کوشتنی جووەکان بوەستێنێت و کتێبی پرۆتۆکۆلەکان دەستبەسەردابگرێت، دوای هەوڵ و کۆششێکی زۆر توانیان سەرکەوتوو بن.

لەدوای ئارام بوونەوەی دۆخەکە، جارێکی دیکە (نیلۆس) لە ساڵی (١٩٠٥) دووبارە کتێبەکەی بە پێشەکی و ڕوونکردنەوە و پەپێبرەن و پێشبینییەکانی خۆی دووبارە چاپدەکاتەوە، بەڵام زۆر بەخێرایی جووەکان هەموو کتێبە چاپکراوەکانیان بە نهێنی لە بازاڕدا کۆکردەوە و سوتاندیانن، واتە زۆر بەخێرایی لە ماوەیەکی کورتدا چاپی دووەمی

پرتۆكۆڵەكان لەناو دەبردرێن، لە ساڵی (١٩١١) جارێكی دیكە چاپكرایەوە، بە هەمان شێوەی چاپی دووەم كتێبەكان كۆكرانەوە و سوتێنران، كاتێك لە ساڵی (١٩١٧) چاپكرایەوە، بەلشەفییە كۆمۆنیستەكان لە شۆڕشی ئۆكتۆبەری ساڵی (١٩١٧) ئیمپراتۆریەتی قەیسەریان روخاند و دەستەلاتیان گرتەدەست، كۆمۆنیستەكان سەرجەمی كتێبەكەیان دەستبەسەرداگرت و رێگەیان نەدا بلاوبێتەوە، لەبەر ئەوەی زۆربەی دەستەلاتدارانی بەلشەفی ئەندامی رێكخراوە نهێنییەكانی ماسۆنییەت بوون، بە واتایەكی دیكە لە سەركردە جووەكان بوون یان نوێنەری جووەكان بوون، لەو كاتەوە كتێبی پرۆتۆكۆلەكان لە روسیا چاپ نەكراوەتەوە.

لەگەل هەموو ئەو رێكارانەی جووەكان بۆ لەناوبردنی پرۆتۆكۆلەكان پەیرەویان دەكرد، یەك دانە لە كتێبی پرۆتۆكۆلەكان كە لەساڵی (١٩٠٥) لە روسیا چاپكرابوو، واتە چاپی دووەمی بە پیپێبردن و پێشبینی و لێكدانەوەكانی (نیلۆس) گەیشتبووە مۆزەخانەی بەریتانیا(British Museum) لە (لەندن)، مۆری مۆزەخانەی لێدرا و مێژووی وەرگرتنی لەلایەن مۆزەخانە لەسەر تۆماركرابوو، كە مێژووی (١٠ – ٨ – ١٩٠٦) لەسەر تۆماركراوە، ئەو كتێبە تاكو روودانی كودەتای كۆمۆنیستەكان لە ساڵی (١٩١٧) لە رووسیا، لە مۆزەخانەی شاری لەندەن فەرامۆشكرابوو، بەلام لە كاتی كودەتای بەلشەفییە كۆمەنیستەكان، رۆژنامەی مۆرنینگ پۆست(Morning Post) مامۆستا (ڤیكتۆر مارسیدن – Victor E. Marsden) هەڵدەبژێرێت وەكو پەیامنێر گەشت بۆ روسیا بكات، پێش ئەوەی پەیامنێری ناوبراو گەشت بكات، سەردانی مۆزەخانەی لەندەن دەكات، دەیەوێت هەندێك

کتێب سەبارەت بە روسیا بخوێنێتەوە، لە نێو کتێبەکان کتێبی پرۆتۆکۆلەکان دەخوێنێتەوە، درکی مەترسی پرۆتۆکۆلاتەکان دەکات، هەروەها پێشبینییەکانی (نیلۆس) دەخوێنێتەوە، کە پێش (١٢) ساڵ لە روودانی کودەتای کۆمۆنیستەکان، پەیبردبوو بە رووخانی ئیمپراتۆری قەیسەری روسی لەلایەن کۆمۆنیستەکان، لەبەر گرنگی پرۆتۆکۆلەکان رۆژنامەنووس (مارسیدن) لە مۆزەخانەی لەندەن دەمێنێتەوە و گەشت بۆ روسیا ناکات، دەستدەکات بە وەرگێڕانی پرۆتۆکۆلاتەکان و دەقی پەیپێبردن و پێشبینییەکانی (نیلۆس)، بۆ سەر زمانی ئینگلیزی، دوای تەواو بوونی لە هەمان ساڵ چاپی دەکات و بڵاوی دەکاتەوە، چەندین جار لەدوای یەك چاپ دەکرێتەوە.

لە ساڵی (١٩٢١) چاپی پێنجەم و کۆتایی بە زمانی ئینگلیزی بڵاودەکرێتەوە، ئەوەی ئێستا بە کوردی لەبەردەستی تۆی خوێنەرە، لە عەرەبی کراوە بە کوردی، کە لەچاپی پێنجەمی ئینگلیزی وەرگێڕدرابوو بۆ سەر زمانی عەرەبی، بەڵام وەکو نووسەری ئینگلیز(دۆگلاس رید) دەڵێت: لە دوای چاپی پێنجەم هیچ وەرگێڕێك یان نووسەرێك لە بەریتانیا و ئەمریکا نەوێراون کتێبی پرۆتۆکۆلەکان چاپ و بڵاو بکەنەوە، لە ترسی رێکخراوە نهێنییەکانی جوو.

پرۆتۆکۆلەکان بۆ چەندین زمانی دیکە وەرگێڕدراوە، لە ساڵی (١٩١٩) وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی ئەلمانی و لە(بەرلین) چاپ و بڵاوکراوەتەوە، بەڵام زۆربەی ژمارەکانی لەلایەن جووەکان لە بازاڕدا کۆکراوەتەوە و لەناوبردراوە، هەڵبەتە جووەکان بە هەموو شێوازێك هەوڵیانداوە مەترسی پرۆتۆکۆلاتەکان(Brotocols Peril) بشارنەوە، بۆ ئەوەی جیهان بە پلانە دۆزەخیەکەیان نەزانێت.

لەساڵی(١٩٤٧) لەلایەن (محەمەد خەلیفە تونسی) لە زمانی ئنگلیزی وەگێڕدراوەتە سەر زمانی عەرەبی، لە ڕۆژنامەکان بە چەند بەش بڵاوکراوەتەوە، لە ساڵی (١٩٥١) وەکو کتێب چاپ دەکرێت و بڵاودەکرێتەو، لە دوایدا لەلایەن چەندین نووسەر و بیرمەند و ئەدیبی دیکەی عەرەبی وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی عەرەبی، ئێستا کتێبی پرۆتۆکۆلی فەرمانڕەوایانی جوو، بە زمانی عەرەبی چەند چاپێکی هەیە، لە ناوەندەکانی چاپ و بڵاوکردنەوەی جیهانی عەرەبی بە ژمارەی زۆر دەستی خوێنەران دەکەوێت.

ڕەمەزان حەمەدمین

کۆیە

١٠-١٠ -٢٠١٦

پرۆتۆکۆلی یەکەم:

بیروبڕوا بنەڕەتییەکان:

:(The Basic Doctrine)

١- ئێمە راشکاوانە، گفتوگۆ لەسەر کۆی بەڵگەی تێڕامانەکانمان دەکەین، لە ئەنجامی گفتووگۆکان دەگەین بە روونکردنەوەی بەسود لەسەر بنەمای بەراوردکردن و هەڵهێنجان.

٢- لەسەر ئەو مێتۆدە ئایدیای سیاسەتکردنما و سیاسەتی نەتەوەییەکان (Goys)[1] دەخەینەروو، مەبەست لە چەمکی نەتەوەییەکان:(پێناسەی خودی جووەکانە بۆ هەموو نەتەوەکانی دیکە ("Gentiles").

٣- پێویستە تێبینی ئەو هەقیقەتە بکەین، خەڵکی لادەر و بەدڕەوشت ژمارەیان لە خەڵکی جووامێر و بەرەوشت زیاترە، کەواتە باشترین ئەنجام بۆ فەرمانڕەواییکردنی جیهان توندوتیژی و ئیرهابە، لە بری دانووستانی ئەکادیمی(academic)، بە سروشتی هەموو مرۆڤێك بەدوای هێزدا دەگەڕێت، هەموو تاکێك دەیەوێت ببێت بە دیکتاتۆر، ئەگەر لە توانایدابێت، بەڵام کەس بە مەبەستە خودییەکانی ناگات، ئەگەر بەرژەوەندی ئەوانی دیکە وێران نەکات.

---

[1] - (Goys) یان نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو: لە دیدی جووەکان وشەی (Goys) واتە " گومڕاکان، دوانەپەستەکان، ئاژەڵەکان"، بەوپێیە جووەکان بە چاوی قین و بێزراوی و بوغزاندن و دووڕوویی دەڕواننە نەتەوەکانی دیکەی نا جوو.

٤- چی جڵەوی ئەو دڕندە کێویەی کردوو، لە دڕندییدا پێی دەڵێین مرۆڤ؟ کێ تاکو ئێستا فەرمانڕەوایی ئەو دڕندەیەی کردووە.

٥- مرۆڤ لەسەرەتای ژیانی کۆمەڵایەتی چووەتە ژێر هەژموونی هێزی دڕندانەی کوێر، بەتێپەڕبوونی کات پابەندی یاسا بووە، بەڵام هەقیقەتی یاسا چییە؟ یاسا هێزێکی باوەڕپێکراوی خودییە، لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە یاسای سروشتی ئەوەیە: (ماف بەهێز بەرجەستەدەبێت).

٦- ئازادی سیاسی هەقیقی نییە، بەڵکو تەنها ئایدیایە، پێویستە مرۆڤ بزانێت لەکاتی پێویست چۆن ئەو ئایدیایە گەلالەدەکات، تاکو چێژی هەبێت، لەرێگای چێژ خەڵك بۆ لای خۆی رابکێشێت، بەوشێوەیە ئەگەر مرۆڤ بڕیاریدا نەیارەکەی لە دەستەڵات لابدات، ئەوە ژیانی نەیارەکەی دەکات بە کێشە، ئەگەر نەیارەکەی هەڵگری ئایدیای ئازادی(FREEDOM) بوو، کە پێی دەگووترێت ئازادیخواز(Liberalism)[1]، ئەو کاتەی دەستەڵات دەگرێتەدەست،

[1] - ئازادیخوازی(Liberaly): زیاتر تەرزێکی رەفتارییە، کەمتر میتۆدێکی ئەقڵییە لە هزری سیاسیدا، لەبنەمادا (Liberaly): ئازاد بوونی تاکە لە هەموو ئەو دابونەریت و یاسا و رێسایانەی کۆمەڵگە لەبەردەم ئارەزوو و حەزەکانی تاك دایناوە، دوای ئەوەی تاك ئازاد دەبێت، ژیانی تایبەتی خۆی بەپێی ویژدان و تەرزی هزرینی خودی خۆی ئاراستەدەکات. لە بنەماوە چەمکی (لیبرالی) لەبەرانبەر چەمکی ئازادیخوازی بەکارهاتووە، بۆ ئەوەی چەمکی ئازادی و ئازادیخوازی تێکەڵ یەکدی نەبن، چونکە دوو چەمکی جیاوازن لە یەکدی، چەمکی ئازادی - ئازادبوونی مرۆڤە لە هەموو کۆت و بەندێك، بەڵام زۆرجار ئازادیخوازی چەمکەکانی دادپەروەری و ویژدان و مەعریفە، ئەخلاق دەگرێتەوە.

لە پێناوی چەمکی ئازادی دەستبەرداری هەندێك لە دەستەڵاتەکانی خۆی دەبێت، لە ئەنجامدا ڕووبەڕووی کێشە دەبێتەوە. لەسەر ئەو بنەمایە ئایدیاکەمان بەرەو سەرکەوتن دەچێت، چونکە قەیرانی حکومەتە دابڕاوەکان، چوونە ژێرباری یاساکانی ژیانە، ئەو حکومەتانە لەلایەن کەسانێکی دیکە دەستیانبەسەرداگیراوە، ئەو حکومەتە نوێیەی دەستەڵات دەگرێتەدەست دەتوانێت چی بکات؟ تەنها دەتوانێت شوێنی دەستەڵاتە کۆنەکە بگرێتەوە، وەلێ حکومەتە نوێیەکە بە ئایدیای ئازادیخوازی بە دەستەڵات گەیشتووە، ئەوە پێویستە ئازادی بەقرار بکات، هەڵبەتە ((هێزی جەماوەری کوێر یەك ڕۆژ بەبێ سەرکردە ناتوانێت لەسەرپێی خۆی بوەستێت))، ئەوە حکومەتە نوێیەکە لەلایەن سەرکردەیەکی نوێی بەڕێوەدەبرێت.

٧- لەسەردەمی ئێستادا دەستەڵاتی ئاڵتوون بەسەر سەرکردە و فەرمانڕەوا نوێیە ئازادەکان(Liberal) بالادەستە، هاوکات ئەو سەردەمە گوزەشت کە ئایینەکان فەرمانڕەوابوون، پیاوانای ئایینی سەرکردەی گەلان بوون! بەڵام ئایدیای ئازادی بە سەرکردە و فەرمانڕەوا نوێیەکان بەرجەستەنابێت، چونکە هیچ کەس ناتوانێت، ئازادی هەقیقی بە بە پراکتیکی پەیڕەو بکات. ئەوەندە بەسە بۆ ماوەیەکی کورت فەرمانڕەوایی ئۆتۆنۆمی بەگەل بدرێت، بۆ ئەوەی ئەو گەلە بەبێ جیاوازی هاوڵاتی حکومەتە ئازادیخوازەکەبن، لەو ساتەوە ناکۆکی و جیاوازی لە نێویان دەستپێدەکات و بەخێرایی ناکۆکی و جیاوازییەکان گەشەدەکەن و بڵاودەبنەوە، لە ئەنجامدا شەڕی کۆمەڵایەتی سەرهەڵدەدات، دەوڵەت گڕدەگرێت و کاریگەرییە خراپەکانی شەڕی کۆمەڵایەتی هەمووان لە دژی هەمووان، بەخێرایی هەموو لایەکی وڵات دەگرێتەوە.

٨- هەژانی ناوخۆیی سەروەری دەوڵەت لەناودەبات یان شەڕی ناوخۆیی سەروەری دەوڵەت رادەستی دوژمنێکی دەرەکی دەکات، لە هەردوو حالەت ئەو دەوڵەتە لە هەموو روویێك وێران دەبێت و دەکەوێتە ژێر دەستی ئێمە، ئەگەر دەستەڵاتی دارایی - هەموو دارایی لەدەستی خۆماندابێت، ئەو دەوڵەتەی رووبەرووی شەڕ و وێرانکاری دەبێتەوە هەموو شتێك لەدەست دەدات، هیچ رێگارەچەیەکی پەیوەستبوونی نابێت، تەنها ئەوە نەبێت بۆلای خۆمان بگەڕێتەوە، ئەگەر ئەوە نەکات، بێگومان دەکەوێتە گێژاو و هیچ رێگاچارەیەکی دیکەی نابێت، تەنها گەڕانەوە بۆ لای ئێمە نەبێت، چونکە دارایی حکومەت کە خۆی لە داهات و یەدەگی ئەو وڵاتە دەبینێتەوە لە دەستی ئێمەدایە.

٩- کێ کاریگەرە بە دۆزی ئازادیخوازی، ئاماژەکان گومان بەخشن، توێژینەوەکانی لەسەر دۆزی ئازادیخوازی کراوە، دژبەری ئەخلاقن، ئەم پرسیارە دەکەین: لەبەر چی ئەو دەوڵەتانەی لەلایەن دوژمنان هەڕەشەیان لێدەکرێت، ئەخلاقی دووژمنەکەیان رەتناکەنەوە، سەرەتا پێویستە چەمکی دووژمن روون بکەینەوە، کە دوو جۆری هەیە: "دوژمنی ناوخۆیی و دوژمنی دەرەکی"، ئەو ئامرازانەی بۆ بەرگریکردن لە بەرانبەر یەکەم بەکاریدەهێنرێت جیاوازە لەو ئامرازەی بەرانبەر دووەم بەکاریدەهێنرێت، پلانی بەرگریکردن لە دوژمنی ناوخۆیی بە نهێنی دادەنرێت و بە شەو هێرشی بۆ دەکرێت یان بەهێزی گەورە هێرش دەکات و لەناویان دەبات؟

ئایە لەبەر چی ئەو دەوڵەتەی لەلایەن دەوڵەتێکی دیکە هێرشی دەکرێتەسەر پێویستە ئەخلاقی دەوڵەتی دووژمن رەتبکاتەوە، کە ئەو

ئامرازانە بەكاردەهێنرێت لە دژی بنەماكانی ژیان و بەختەوەرییەكان، پێویستە لەناویان ببات؟

١٠- ئایە ئەقلێكی لۆژیكی تەواو دەتوانێت لە فەرمانڕواییەكی شێواودا هیوای فەرمانڕەواییەكی سەركەوتوو لە رێگای گفتووگۆ و دانووستان بخوازێت، لە كاتێكدا دەتوانێت ئەو گفتووگۆ و دانووستانانە بە گفتووگۆ و دانووستانی دیكە رزگاربكرێت، لەوانەیە گفووگۆكانی دیكە پێكەنیناوی بن، ئەو گفتووگۆیە فۆرمێكی پێدەبەخشێت گەل زیاتر سەرسامی دوژمن بێت، بەو شێوەیە گەل ناتوانێت بە جووانی بیربكاتەوە، بەڵكو دەكەونە دوای سۆزە بێواتاكان و نەریت و تیۆرە سۆزدارییەكان. كاتێك كەسێك لە نێو حەشیمەتی لەخۆبایی و گەمژە دەردەكەوێت، رۆدەچنە نێو ناكۆكی حیزبایەتی، هەموو تواناكانی رێكەوتن بۆ ژیان پەكدەخەن، ئەگەر رێكەوتنەكان لەسەر بنەمای گفتووگۆی راست و دروستیش بێت. ئەگەر بڕیارەكانی لە رێكەوتنەكە دەردەچن، تاكە دەرفەتی ژیانی خەڵك بێت یان نۆرینەی بڕیارەكان بۆ چارەسەری كێشەكانیان بێت، ئەوە بەهۆی پێداگریی سیاسیانە حەشیمەتی گەمژە چارەسەری قێزەون دەخرێتە روو، هاوكات چارەسەری قێزەون تۆیی ئاژاوە لەنێو حكومەتدا دەچێنێت.

١١- سیاسەت لە هیچ شتێك لەگەڵ ئەخلاق یەكانگیر نابێت، ئەو فەرمانڕەوایەی ئەخلاقی هەیە سیاسییەكی لێهاتوو نییە، چونكە فەرمانڕەوای بە ئەخلاق لەسەر عەرشەكەی بەردەوام نابێت. بێگومان پێویستە فەرمانڕەوا رووبكاتە فێڵ و درۆكردن، سروشتی مرۆڤی باڵا لە پاكیدایە، دەستپاكی سیاسەت خراپ دەكات، كەواتە دەستپاكی ئاژاوە دەخاتە نێو عەرشی دەسەڵات، ئاژاوەكەی گەورەترە لەو ئاژاوەی دوژمن

دروستی دەکات، ئەو تایبەتمەندیەی فەرمانڕوا، پێویستە تایبەتمەندی فەرمانڕەوای گەلانی دیکە بێت، واتە تایبەتمەندی فەرمانڕەوایانی گەلی جوو نەبێت، بەڵام ئێمەی جوو ناچارنین بە بەردەوامی رەخنەیان لێبگرین.

١٢- مافی ئێمەی جوو بە هێز بەرجەستەدەبێت، ئەگەرچی چەمکی (ماف) ئایدیایەکی ئەبستراکتە، هیچ بنەمایەکی نییە، بەڵکو چەمکێکە زیاتر ئاماژەیە بۆ ئەم دەستەواژەیە: ((ئەوەم پێبدە کە دەمەوێت بۆ ئەوەی بتوانم بە بەڵگە بسەلمێنم من لە تۆ بەهێزترم)).

١٣- ماف لەکوێ دەستپێدەکات و لەکوێ کۆتای دێت؟

١٤- کام دەوڵەت دەتوانێت هێزی خۆی رێکبخات، سەروەری یاسا تیایدا یاخی دەبێت، کەسایەتی فەرمانڕەوا بە ئاراستەیەکی نەزۆك گوزەر دەکات، بەهۆی دوژمنایەتی کردنی ئازادی هاوڵاتیان، ئەمە هەڵەیەکی نوێیە بۆ هێرشکردنە سەر ئەو دەستەڵاتە، بە سودبینین لە بەکارهێنانی بۆ پەککخستن و لەناوبردنی سەروەری یاسا و سیستەمی بونیادنراو، هەروەها دەستگرتن بەسەر رێساکان و دووبارە رێکخستنەوەی هەموو دەزگاکانی دەوڵەت، بەو شێوەیە دەبین بە دیکتاتۆ لەسەر ئەو کەسانەی بە ئارەزووی خۆیان، لەپێناوی ئازادی دەستبەرداری هێزی خۆیان بوون، هاوکات بە خودی خۆیان هێزی خۆیان بە ئێمە بەخشی.

١٥- ئەو دۆخە شێواوەی لە ئێستادا بۆ هێزی گەلان لە ئارادایە، هاوکات هێزی ئێمە لە هەموو هێزەکانی دیکە تۆکمەترە، لەبەر ئەوەی هێزەکەمان تاکو ئەو ساتە سەرکەوتووە، لەداهاتوو هێزەکەمان بە ئاستێك دەگات، هیچ پیلانێکی فێڵاوی ناتوانێت لەگەڵیدا هەڵبکات.

١٦- لەسایەی ئەو فەسادی و گەندەڵی و بەدڕەوشتیانەی لەنێو نەتەوەییەکان لەئارادایە، کە فەرمانڕەوا فێڵبازەکانیان روویان تێکردووە و برەوی پێدەدەن، سودەکانی فەرمانڕوایکردنی یەکلاکەرەوە دەردەکەوێت، بۆ دووبارە بونیادنانەوەی سیستەمی ئەو ژیانە سروشتییەی ئارەزووی ئازادیخوازی وێرانی کردووە. مەبەست پاساوی بەدەستەوەدانی هۆکارە، پێویستە لەسەرمان پیلانی خۆمان دابنێین، بەدوای لایەنی چاکە و ئەخلاق نەگەڕێین، بەراورد بە گەڕان بەدوای ئەوەی پێویست و بەسودە بۆ مەبەستەکەمان.

١٧- پلانێکمان لەبەردەستدایە، لە سەرووی ئەو پلانە هێڵێکی ستراتیجیمان(Strategie) داناوە، نابێت و ناکرێت لە ستراتیجی ئەو هێڵە لابدەین، ئێمە لە کاری تێکدان رابردوومان هەیە، چونکە ((لە سەدەکانی رابردوو کاری تێکدانی زۆرمان کردووە)).

١٨ -ئەوەی بیەوێت پلانی کارێکی گونجاو لەگەڵ خودی خۆی جێبەجێ بکات، پێویستە لە هزری خۆی بەئاگا بێت لە گۆڕانی رق و بێزاری خەڵك، هەروەها بەئاگابێت لە پێویستی خەڵك بۆ سەقامگیری، هەروەها لە بێتوانایی تێگەشتنی خەڵك و پێشبینی کردنی دۆخی ژیان و بەختەوەریان بەئاگابێت، پێویستە بزانێت هێزی حەشیمەتی کوێر بەتاڵە لە ئەقڵیی لۆژیکی، ئەو حەشیمەتەی لە بیستنی راست و چەپ دۆشدادەمێنێت.

((ئەگەر کوێر پێشەوایەتی کوێر بکات، ئەوە بەجووتە دەکەون))، تاکەکانی ئەو کۆمەڵگەیەی لە دەزگاکانی دوڵەت پۆستیان هەیە و بەرپرسیارن، ئەگەر چی کەسانی لێهاتوو و بەهرەمەندیشبن، ناتوانن

دەزگاکان بەڕێوەببەن، چونکە سەرکردەکانیان کوێرن و ناتوانن دەستەڵات بەڕێوە ببەن، بۆیە گەل تەنها گەل لەناودەبات.

١٩- هیچ کەس ناتوانێت وشەیەکی لێکدراو لە ئەلف و بێی سیاسی بخوێنێتەوە، تەنها ئەوانە نەبێت بۆ پاشای ئۆتۆکراتی(autocratic) پێگەیێندراون.

٢٠- گەل بۆ خودی خۆی جێهێڵدراوە یان بۆ کەسە چاکەکانی ئێمە، کە لەنێو دەزگاکانی دەوڵەت کاردەکەن، بەو شێوەیە ناکۆکی حیزبایەتی گەل وێران دەکات، ئەو ناکۆکییانەی لە ئەنجامی دەستگرتن بەسەر هێز و یەکدی دوورخستنەوە لە جوومگەکانی دەستەڵات هاتووەتە ئاراوە، کەواتە حیزبەکان بەردەوام هەژان و ئاژاوە و شلەژان دەخولقێنن. ئایە خەڵك دەتوانێت بە ئارامی دوور لە ئیرەیی، ئەو کەسە دیاری بکەن، بۆ ئەوەی کاروبارەکانی دەوڵەت وەك پێویست هەڵبسوڕێنێت، نەکەونە ژێر ئارەزووە خودییەکانیان؟ ئایە ئەو کەسەی گەل دیاریدەکات، دەتوانێت ببێت بە پارێزەری دەوڵەت لە دژی دوژمنی دەرەکی؟ لە بواری پلانی هەڵسوڕاندنی کاروبارەکانی دەوڵەت و پارێزگاریکردن لە دەوڵەت، پلانەکە دابەش بووە بۆ زۆر بەش، بەشەکانی پلانەکە هاوتای ژمارەی ئەقڵیی تاکەکانی کۆمەڵگەیە، بۆیە ئەو پلانە بەهای خۆی لەدەستداوە، لەبەر ئەوە پلانی هەڵسوڕاندن و پارێزگاریکردن لە دەوڵەت نالۆژیکییە، شیاوی جێبەجێکردن نییە.

٢١- لەسەر بنەمای ئەو تێڕوانینە: تەنها دەستەڵاتی ئۆتۆکراتی(autoctrat) دەتوانێت پلانێکی فرەرەهەند دابڕێژێت، بۆ هەر بەشێکی دیاریکراوی پلانەکە پەیمان بە ئەندامێك لە دەزگاکانی

حکومەت دەدات، ئەو راستییە هەڵدەهێنجین، بەختەوەری وڵات بەرجەستە دەبێت، ئەگەر حوکومەتی وڵاتەکە لەژێر دەستەڵاتی یەك تاکە کەسی بەرپرس دابێت، کەواتە بەبێ ستەمکاری رەها شارستانیت بونیاد نانرێت، چونکە شارستانییەت ناتوانێت بگەشێتەوە و دەربکەوێت، تەنها لەژێر چاودێری یەك فەرمانڕەوا نەبێت، گرنگ نییە ئەو فەرمانڕەوایە چ جۆرە مرۆڤێکە، گرنگ ئەوەیە فەرمانڕەوایەکی ئۆتۆکرات بێت، کەواتە نابێت حکومەت لەژێر دەستی گەلدا بێت. ((خەڵکی بەربەر لە هەموو بۆنەیەك رەفتاریان بەربەرییە))، کەواتە چۆن دەستەبەری ئازادی خەڵك بکرێت، تاکو بەخێرایی ئاژاوە روونەدات، ئاژاوە لە خودی خۆیدا لوتکەی بەربەرییەتە، سەرچاوەکەی ئازادی خەڵکە.

٢٢- بەخودی خۆتان بڕواننە ئەو ئاژەڵە مەستانەی(alcehololised) شراب تێکیداون، ئەگەر سەرنجیانبدەین لەپشتی ئازادی سودی بێسنوریان بینیوە! ئایە رێگە بە خودی خۆمان و نەوەکانمان دەدەین هەمان رەفتار بکەین؟ لەنێو مەسیحییەکاندا خەڵکانێك شەراب بەلارێیدابردوون، گەنجە شێتەکانیان بە مۆدێلەکانی کلاسیکی(Classics) گۆڕان، نوێنەر و مامۆستا و خزمەتکار و دادەکانما کە لەماڵە زەنگینە مەسیحییەکان کاردەکەن، هەروەها نووسەرانمان(Clerks)، بە رەفتاری مەسیحییە پێشینەکان فریویان خوارد، هەروەها هەموو ئەو جوولەکانەی لەگەڵ مەسیحییە پێشینەکان دەژیان، هەروەها ئەو ژنە جوولەکانی لە یانەکانی کاتبەسەربردن کاریان دەکرد فریویان خوارد و هەڵخەڵەتان، بە تایبەتی ئەوانەی پێیان دەگووترێت: (ژنانی کۆمەڵگە) زیاتر لە ژنانی جووەکەکان ئارەزوویان لە بەدڕەوشتی و رابواردن بوو.

٢٣- لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە، پێویستە ((هەموو ئامرازێکی توندوتیژی و فریودان)) دروشمی ئێمە بێت، بەو پێیە تەنها هێزی دڵسۆز و تۆکمە لە سیاسەتکردندا سەرکەوتووە، بە تایبەتی ئەگەر ئەو هێزە ئاماژەی دڵنیایی پێویست بە پیاوانی دەوڵەت بدات، پێویستە توندوتیژی بنەمای کارکردن بێت، پێویستە پێداگربین تاکو فێڵ و فریودان فەرمانڕەوایی حکومەتە نەتەوەییەکان بکات، ئەو حکومەتە نەتەوییانەی ڕەتیاندەکردەوە هێزی نوێی خۆیان بخەنە ژێر پێی نوێنەرەکانمان(agents)[1]، شەڕ تاکە ئامراز و هۆکارە بۆ گەیشتن بە ئامانجی چاك، پێویستە لەسەرمان یەك سات لە کاری بەرتیل و فریودان و خیانەتکردن پاشگەزنەبینەوە، ئەگەر لە گەیشتن بە مەبەستەکانمان خزمەتمان دەکەن. لە سیاسەتکردندا پێویستە بزانین چۆن دەستدەگرین بەسەر موڵك و ماڵ بە کەمترین پاشگەزبوونەوە، ئەگەر ئەو کارە وادەکات سەرکردایەتی هێز بکەین.

---

[1]- نوێنەرەکان(agents): هەموو ئەو کەسانەی سەر بە دەزگا و ڕێکخراوەکانی سەهیۆنین و لە بەرژەوەندی گەلی جوو کاردەکەن پێیان دەڵێن: (نوێنەرکان)، لە هەموو وڵاتانی جیهان بە لەژێر ناوی جۆراجۆر و ڕێکخراوی جیاواز کاردەکەن، وەکو "دیبلۆماتکارەکان و ئەندامانی ڕێکخراوە نهێنییەکان و ئەندامانی ڕێکخراوی ماسۆنی"، بە تایبەتی ئەندامانی ڕێکخراوی ماسۆنی، کە دەزگایەکی نهێنی جووەکانە و ئەندام و لایەنگری لە نێو وڵاتانی جیهاندا لە نەتەوەکانی دیکە هەیە، بەپێی توێژینەوە نێودەوڵەتییەکان ئەم ڕێکخراوە ئەندامی کار و چالاکی لە نێو دەزگا هەستیارەکانی وڵاتاندا هەیە، لە کاتی کودەتا و گۆڕانکارییە سیاسییەکان و هەڵبژاردنەکاندا ڕۆڵی یەکلاکەرەوە دەبینن.

٢٤- دەوڵەتەکەمان ڕێگەی کراوە و دروستی پەیڕەوکردووە، هاوکات مافی ئەوەی هەیە بەهۆی دۆخی شەڕ بڕیاری لە سێدارەدان بگۆڕێت، ئەم گۆڕانە کەمترین دەرکەوتن و زۆرترین کاریگەری دەبێت، گۆڕینی بڕیاری سێدارە پێویستە بۆ بەهێزکردنی ئەو کەرتە بێت، ملکەچکردنی کوێرانەی لێ لەدایکدەبێت. بۆ ئەم مەبەستە تەنها توندوتیژی بێزراو فاکتەری سەرەکی هێزی داپەروەرییە، لەبەر ئەوە پێویستە دەستبگرین بە پلانی توندوتیژی و هەڵخەڵەتاندن، نەك تەنها لە پێناوی بەرژەوەندییەکانمان، بەڵکو لەپێناوی ئەرك و سەرکەوتندا. پرنسیپمان بۆ جۆری هێز: هێز وەکو ئامرازێك ئامادەدەکەین بۆ جێبەجێکردنی پلانی مەبەستەکەمان، بیگومان سەردەکەوین و هەموو حکومەتەکان دەخەینە ژێر دەستەڵاتی حکومەتە باڵاکەمان، بەڵام تەنها بەو ئامرازانە سەرناکەوین، واتە تەنها بە هێز سەرناکەوین، بەڵکو بە جەختکردن و نەگۆڕی بیروبڕوامان، دەمانەوێت ئەوان بزانن، واتە نەتەوەییەکان بزانن، ئێمە جەخت لەسەر سەرکوتکردنی هەموو یاخیبوونێك دەکەین.

٢٥- ئێمە کۆنترین و یەکەم گەلی بەئاگای "ئازادی، یەکسانی، برایەتی"، بووینە، وتنی ئەو چەمکانە لەو کاتە گەمژەیی و نەزانی ئەو کەسانەیان ئاوەلا نەکرد، تەنها وەکو دروشم لە دەوری کۆببوونەوە، بەڵکو ئەو کاتەی بوونە وێردی سەرزمان، جیهان بە وتنەوەیان بێبەشبوو لە سەرکەوتن، هەروەها تاك بە وتنەوەیان بێبەشبوو لە ئازادی هەقیقی خودی، ئەو کاتەی تاکەکان بەبڕیاری پێشوەخت کوێرانە پارێزگاریاندەکرد لەو کەسە سپلەیەی دەستی نابووە بینەقاقایان. ئەو گەلانەی بانگەشەی ئازادی و زیرەکیان دەکرد، لە ئەنجامی ئەو چەمکانەی دووبارە و دووبارە دەیانگووتەوە و تێنەدەگەیشتن، هەروەها

تێبینی چۆنییەتی ووتن و ڕێکەوتنی نێوان خۆیان نەدەکرد، هەندێکیان دژی هەندێکی دیکەیان بوون، ئەوانە نەیادەبینی لە سروشتدا یەکسانی بوونی نییە، سروشت بە سروشتی تەرزی جیاواز و نایەکسانی لە رووی: "ئەقڵ، جەستە، ئەخلاق، هێز"، لە یەکدی خەڵق کردووە، هەروەها لە رووی پەیڕەوکردنی یاسا سروشتییەکان، ئەوانەی بانگەشەی دانایان دەکرد، درکیان نەدەکرد ئەوانە پارێزەری هێزی کوێرن، هەڵبژێردراوەکان بۆ فەرمانڕەوای کردن جیاوازتر نەبوون، بەڵکو لە نێو ئەو کەسانەدابوون بانگەشەیان بۆ دانایی دەکرد، بەڵام لە سیاسەتکردندا وەکو ئەوان کوێربوون.

بێگومان کەسی بەتوانا دەتوانێت فەرمانڕوابێت، ئەگەر لە سیاسەتکردندا کوێریش بێت، دەتوانێت فەرمان بکات، بەڵام ئەو کەسەی توانای فەرمانڕوایی کردنی نییە، ئەگەر بلیمەتیش بێت – شتێك لە سیاسەتیش تێبگات، ناتوانێت فەرمانڕەوایی بکات.

هەموو ئەو تێگەیشتنانە دوورن لە تێڕوانینی گەلانی نا جوو، لەگەڵ هەموو ئەو راستیانە فەرمانڕەوایی گەلان لەسەر بنەمای پشتاوپشتە، باوکان راهاتوون کوڕەکانیان فێری واتای پەرەسەندنی سیاسی بکەن، رەوتی فێرکردنی واتای سیاسەت بە شێوەیەکە هیچ کەس بۆی نییە فێری واتای سیاسەت ببێت، تەنها ئەندامانی خێزانی پاشای فەرمانڕەوا نەبێت، ئەگەر کەسێك واتای سیاسەتی زانی، ئەوە کەس ناتوانێت نهێنییەکانی سیاسەتی فەرمانڕەواییکردن بۆ گەلی فەرمانبەسەرداکراو باس بکات، بە تێپەڕبوونی کات واتای سیاسەتکردن و زانیاریی لەسەر سیاسەتکردن ونبوو، ئەو کات زانیاری سیاسەتکردن لە نەوەیەك بۆ

نەوەیەك بە میرات دەمایەوە ونبوو، ونبوونى واتاكانى سیاسەتكردن لە نێوان نەوەكاندا، یارمەتیماندەدات لە مەبەستەكانماندا سەركەوتوو بین.

٢٦- چەمكەكانى "یەكسانى و برایەتی" بەئاگایانهێناین، لە گۆشەنیگاى جیهانى سودبینیندا جیاوازیەكى تەواو و كامیلى هێنایە نێو ریزەكانمان، پێشكات لە رێگەى نوێنەرە گەمژەكانمان بەو جیاوازیانە گەشاینەوە، بەڵام ئەو چەمكانە هاوشێوەى زۆر (كرم)ى زیانبەخش بەختەوەرى مسیحییەكانى خراپ كرد، ئاشتى و ئارمى و یەكێتى نێوانیانى هەڵوەشاندنەوە، بنەماكانى دەوڵەتى لێتێكدان، بەڵام لە كۆتاییدا دەبینین چەمكەكانى "یەكسانى و برایەتی"سەركەوتنى بۆ ئێمە هێناوە، ئەوە ئێمەبووین توانیمان بەو چەمكانە دەسەڵاتى ئەرستۆكراسى گەلانى نا جووەكە بسڕینەوە، هاوكات دەسەڵاتى چینى ئەرستۆكراسى فەرماڕوایى گەلانى ناجوو تاكە پارێزەرى ئەو وڵات و گەلانە بوون، كە راستەوخۆ دژ و نەیارى گەلەكەمان بوون.

بەوشێوەیە ئێمە لەلایەن خۆمان لەسەر كەلاوەكانى ئەرستۆكراسى سروشتى و میراتى فەرمانڕەوایى ئەرستۆكراسى، بنەماى فەرمانڕەوایى پلوتۆكراسیمان(Plutocratic)[1] لەناو نەتەوەییەكانى نا جوو دامەزراند، بۆ زانیارى ئەوەى زانایانمان برەویان پێدەدا لە واقیعدا سەركەوتنى هەقیقى لێكەوتەوە. ئێمە لە رێگاى پەیوەندیمان بەو كەسانەى لە فرمانەكانمان دەرناچن ئەرستۆكراسى نوێمان لەسەر دەستگرتنى ئەو كەسانە لەسەر بنەماى سامان دامەزراند.

---

[1]- پلوتۆكراسى: سیستەمێكى فەرمانڕەوایى كردنە، لەلایەن دەوڵەمەندترین كەسى وڵات دەسەڵات بەڕێوەدەبردرێت.

٢٧- ئێمە بە بەردەوامی بەهێزترین بەشی هەستیاری ئەقڵیی مرۆڤ دەجوولێنین، یان نەخۆشی قوربانییەكانمان لە پێناوی سودبینینی خۆمان دەوروژێنین، ویستی شەڕ و تالآنكردنیان دەوروژێنین، پێداویستییە ماددییە نامرۆڤانەكانیان دەوروژێنین، هەر یەك لەو نەخۆشیانە، بە تەنها و سەربەخۆ دەتوانێت سەروەری گەل لەناوببات، بەو شێوەیە هێزی ویستی گەل دەخەینە ژێر بەزەیی ئەو كەسانەی لە هێزی سەروەری گەل دادەماڵرێن.

٢٨- بەو پێیە داماڵینی چەمكی (ئازادی) لە كەسایەتی فەرمانڕەوا، دەتوانێت هاوڵاتیان رازیبكات، ((حكومەت تەنها بەرێوەبەرێكی نەخوێندەوارە و پاسەوانی خاوەن موڵكەكانە، شتێكی دیكە نییە))، هاوكات دەتوانین حكومەت وەكو دەستكێشی نەرم دروستی بكەین، چۆنی گەرەكمان بێت، ئاوا ئاراستەی بكەین.

٢٩- لە رووی متمانە كەسی دەستەلاتدار نوێنەری گەلە، بەلاّم دەتوانین لە گەل دووریبخەینەوە، كاتێك گەل نوێنەرەكانی خۆی رادەستی جاسوسەكان یان نوێنەرەكانی ئێمە دەكات، بەوپێیە دانانی نوێنەرانی گەل، واتە (ئەندامانی پەرلەمان) لە رووی پراكتیكی لە دەستی ئێمەدادەبن، بەو واتایەی ئەوەی نوێنەرانی ئێمە پشتیوانی دەكەن، ئەوە ئەو دەبێت بە نوێنەری گەل(ئەندامی پەرلەمان).

پرۆتۆکۆلی دووەم:

شەڕی ئابووری:

:(Economic Wars)

١- بۆ مەبەستەکەمان پێویستە هیچ گۆڕانکارییەکی هەرێمی لە ئەنجامی شەڕ روونەدات، لەبەر ئەوەی هەموارکردنەوە هەرێمایەتییەکان شەڕەکان دەگۆڕین بۆ پێشبڕکێی ئابووری، لەکاتی هەموارکردنەوە و گۆڕانکاری لە هەرێمایەتییەکاندا، دەردەکەوێت گەلانی دیکەی نا جوو لە پێشکەشکردنی یارمەتی بە گەلان پێشنێمەدەکەون، بەدوایەکداهاتنی دۆخەکان وەکو خۆی وادەکات هەردوولا، واتە لایەنی دەستەڵاتدار و لایەنی دژی دەستەڵات، کە هەوڵی گۆڕانی دەستەڵات دەدەن، دەکەونە ژێر رەحمەتی (جاسوس)نوێنەرە نێودەوڵەتییەکانمان، هەریەکەیان خاوەنی ملیۆنان چاون و ئامراز و هۆکاری لە ژمارەنەهاتوویان لەبەردەستدایە، بەو شێوەیە مافە نێودەوڵەتییەکانمان هەموو یاساکانی جیهان رادەماڵن، لە ئەنجامدا بەو شێوازە فەرمانڕەوایی وڵاتەکان دەکەین، کە فەرمانڕەوا تاکڕەوەکان - فەرمانڕەوایی حکومەت و هاوڵاتیان دەکەن.

٢- سەرۆك یەکە کارگێڕییەکانی ئارەزووی کۆیلەبوونیان هەیە، لە نێوان خەڵکی گشتی هەڵیاندەبژێرین، ئەو سەرۆکانە لە هونەری فەرمانڕەواییکردندا کارامەنین، بەوپێیە فەرمانڕەواکان دەگۆڕێن بۆ کارەکەتەری یاری شەترەنج! لەو یارییەی بەدەستی راوێژکارە زانا و دەستەڵاتدارەکانمانەوەیە، ئەو راوێژکارانەی لە تەمەنێکی بچووکی منداڵی پسپۆڕانە راهێنراون بۆ فەرمانڕەواییکردنی جیهان، زانا و راوێژکارەکانمان

لە پێشدا فێرمان کردوون، زانستی فەرمانڕەواییکردنیان لە پلانی سیاسیماندا خوێندوە، هاوکات ئەوانە ئەزموونیان لە مێژوو وەرگرتووە، تێبینی ڕووداوەکانی ڕابردوویان کردووە، بەڵام گەلانی دیکەی نا جوو سودیان لە تێبینیکردنی کاروانی مێژووی بەردەوام نەبینیوە، بەڵکو پەیرەوی شێوازێکی گونجاوی تیۆری بەبێ هزرینیان کردووە، لە کۆتاییدا ئەنجامی فەرمانڕەواییان بەو شێوە دەبێت، لە ئێستا و داهاتوودا دەبینین، کەواتە بۆ دەستگرتن بەسەر دەوڵەتان پێویستمان بەوە نییە، کەسانی نەخوێندەوار بۆ فەرمانڕەواییکردن دابنێین.

لێیان گەڕێن تاکو دەگەن بەڕۆژی خۆیان شادی و خۆشی ببینن، یان لێیانگەڕێن خەون بە چێژ و ڕابواردنی سەردەمیانە ببینن، یان لێیانگەڕێن لەگەڵ یادگاری خەونەکانی ڕابردوویاندا بژین، ماوەیەك لێیانگەڕێن تاکو باوەڕبکەن ئەو یاسا تیۆریانەی لە ڕێگای ڕاوێژکارەکانمان پێشکەشمان کردوون بەها و واتایان هەیە، ئەو یاسایانەی لە بنەماوە لەپێناوی ئەوان دانراون، بە پابەندبوون و وابەستەبوونیان بەو بابەتانەوە، هاوکات بە یارمەتی ڕۆژنامە و میدیاکانمان بەردەوام متمانەی کوێرانەیان بە یاساکان زیاد دەکەین.

چینی خوێندەوار بە خودی خۆی شانازی بە تێگەیشتوویی خۆی دەکات، کوێرانە ئەو مەعریفەیەی لە زانست دەستیان کەوتووە پراکتیزەی دەکەن، هەڵبەتە ئەو مەعریفەیە و زانستانەی فێری دەبن، لەلایەن نوێنەرەکانمان پێشکەشیان دەکرێت، ئەو کەسانە ئارەزوویان لە پەروەردەی ئەقڵیی ئێمە هەیە، بەو ئاراستەییەی مەبەستمان بووە فێری زانست و مەعریفەبن.

٣- واتێنەگەن ڕاگەیاندنەکانمان بێ ئەنجام و بنەمایە، سەرنجبدەن (داروین، مارکس، نیتچە) لە پێشدا ئێمە ڕێکمانخستبوون، ئاراستە و ئەنجامی زانستی ئەو زانایانە لە دیدی گەلانی دیکەی نا جوو پرسێکی نا ئەخلاقییە، بەڵام لەلای ئێمەی (گەلی جوو) روونە پرسێکی ئەخلاقییە.

٤- بۆ ئەوەی لە سیاسەتکردن و کاری کارگێڕی هەڵەنەکەین، پێویستە لەسەرمان لە هێڵێکی باڵای دید و بۆچوون بتوێژینەوە و لە هزرماندا رایبگەیەنین، ئەم تێگەیشتنە ئەخلاق و ئارەزووی گەلی جووە، هەڵبەتە سەرکەوتنی تیۆرەکەمان لە ڕێگای پەسندکردن و رەزامەندبوونی پێکهاتەی ئەو گەلەیە کە پەیوەندیان پێوەدەکەین، وەلێ تیۆرەکەمان سەرکەوتوو نابێت! پەیڕەوکردنی پراکتیکی تیۆرەکەمان سەرکەوتوو نابێت! ئەگەر بە شێوەی سیستەماتیکی و دامەزراوەیی لەسەر بنەمای ئەزموونی رابردو و بەراوردکردن بە تێبینییەکان ئێستا نەبێت.

٥- ناوەندەکانی رۆژنامەگریی و میدیاکان لەدەستی حکومەت دانە، پرسی راگەیاندن هێزێکی مەزنە، لە ڕێگای رۆژنامەکان ئاراستەکردنی هزری خەڵکمان دەستدەکەوێت، چونکە رۆژنامە و میدیاکان داواکارییە زیندووەکانی هاوڵاتیان دەخەنەروو، هەروەها سکالای - سکالاکاران دەخەنەروو، هەندێکجار لەنێو ئاژاوەکان بێزاری و سەرکێشی دەخەنەوە، هاوکات ئازادی قسەکردن لە رۆژنامەگری بەرجەستە بووە، بەڵام حکومەتەکان نازانن چۆن ئەو هێزە مەزن و کاریگەرە بە شێوەیەکی راست و دروست لەبەرژەوەندی خۆیان بەکاربهێنن، بۆیە ئەو هێزە مەزنە کەوتووەتە دەستی ئێمە، لە ڕێگای رۆژنامەگەری و میدیاکان لایەنگرمان کۆکردەوە، خۆمان لە پشتی ماسکەکان ماوینەوە، لە ڕێگەی رۆژنامەگەری ئاڵتوونمان لەسەریەکدی کەڵەکە کردووە، ئەگەرچی

لەپێناوی ئەو دەستەکەوتانەدا ڕووبارێك خوێنمان ڕشتووە، هاوکات قوربانی زۆرمان لە ڕەگەزی جوو پێشکەش کردووە، بەڵام هەموو قوربانییەك لەدیدی ئێمە و لەبەردەم خودا یەکسانە بە هەزاران تاك لە گەلانی دیکەی نا جوو.

پرۆتۆکۆلی سێیەم:

مێتۆدەکانی دەستبەسەرداگرتن:

:(Methods of Conquest)

١- ئەمڕۆ دەتوانم دڵنیاتان بکەم ئێمە لە کۆتا بەشی هەنگاوە نزیکەکانی ئامانجەکانمانین، تەنها ماوەیەکی کورت ماوە ڕۆڵی ماری هێمایی(Sympolic Serpeni) کە دروشم و هێمای هەقیقی گەلەکەمانە پێبگات، ئەو کاتەی ڕۆڵی ماری هێمایی دروشمی گەلەکەمان پێدەگات، سەدای دەنگی هەموو وڵاتانی ئەوروپا دادەخرێت، دەنگی وڵاتانی ئەوروپا بە بازنەیەکی پۆڵاینی لە شکان نەهاتوو گەمارۆدەدەین.

٢- بەو شێوەیە کۆی هاوسەنگییە بونیادنراوەکانی دەستی نەتەوەییەکان بە خێرایی هەرەسدەهێنن، چونکە ئێمە بە بەردەوامی هاوسەنگی بونیادنراوەکان تێکدەدەین، بۆ ئەوەی بە خێراییەکی زیاتر سیستەم و یاساکانیان هەرەسبهێنن و تواناکانیان لەناوببەین. وەلێ نەتەوەییەکان بۆچوونیان وایە، بەو هاوسەنگییەی بونیادیانناوە هێزی بێکۆتایان لەدەستدایە، باوەڕیان وایە هاوسەنگییەکان دۆخەکان و حالەتەکان بە وردی هاوسەنگ دەکەن، بەڵام سەرکردەی دەوڵەتەکان وەکو دەڵێن، پەیوەستن بە خزمەتکردنی خودی خۆیان، هیچ سودێك لە هاوسەنگییە بونیادنراوەکان نابینن، وەکو نەریتی هەمیشەییان بە هێزی ڕەهایی خۆیان بەردەوامن لەسەر فێڵ و پیلانگێڕی، لەبەرانبەر ئەو مەترسیانەی لە ئەنجامی کەموکوڕییەکانیان ڕووبەڕوویان دەبنەوە.

ڕێگەچارەی پاشا تەنها دڵی هاوڵاتییانە، لەبەر ئەوە ناتوانێت خودی خۆی چاك بکات لە دژی ئەوانەی فێڵ و پیلانەکان بەڕێوەدەبەن، چاویان

بڕیوەتە هێز، ئێمە توانیومانە هێزی چاودێری پاشا لە هێزی هاولاّتییانی کوێر دابڕین، هەردوو هێزەکە بەو دابڕانە بە جووتە بایەخی خۆیان لەدەستداوە، واتە ناتوانن کارێك بکەن لە بەرژەوەندی پاشا یان هاولاّتییاندابێت، چونکە ئەوکاتەی لێکماندابڕین یان لێکمانجیاکردنەوە بوون بە کوێرە هێز و تەنها دارێکی بێگیانن، ئەوانەی چاویان بڕیوەتە هێز، دەبێت مافەکانیان بە خراپ بەکاربهێنن، تاکو بەهێزبن.

٣- پرسی بەهێزی: هەموو یەکێك لە بە هێزەکان دژی ئەوەی دیکەیانە، لەبەر ئەوەی ئارەزووی ئازادیان بە ئاراستەی سەربەخۆیی هاندەدەین، هەموو پرۆژەیەك بە ئاراستەی سەربەخۆیی هاندەدەین و پالّپشتی دەکەین، چەکمان رادەستی هەموو حیزبەکان کردووە، گەیشتن بە دەستەلاّتمان کردووە بەئامانج و چاوتێبڕینی هەموویان، چەندین کایە و پرسمان وەك پرنسیپ بۆ شەڕکردنی حیزبەکان لەگەلّ یەکدی بەبێ رێکار و پەیوەسبوون داناوە، بەو پێیە زۆر بەخێرایی ئاژاوە و شەڕ وەکو پەتا بلاّودەبێتەوە، لە هەموو شوێنێك مایەپوچی تاك و کۆمەلّ دەردەکەوێت.

٤- چەنەباز و چەلەحانە چییەکان پرۆژەکانی دانیشتنی پەڕلەمان و گفتووگۆی یەکە کارگێڕییەکانیان گۆڕیوە، رۆژنامەوانە بوێرەکان و نووسەری وتارە(Pamphleteers)بەهێزەکان، بەردەوام هێرش دەکەنە سەر هێزە کارگێڕییەکان، کەواتە خراپ بەکارهێنانی دەستەلاّت ئامادەیی هەیە، بەردەوامی ئەم دۆخە هەموو ناوەند و دەزگاکان هەلّدەوەشێنەوە، هەموو شتێك زۆر بەخێرایی لەژێر رق و تووڕەیی گەلی شلّەژاو و یاخی هەرەسدەهێنێت.

٥- خەڵك ئامادەن بە شێوازێکی خراپتر لەسایەی یاساکانی کۆیلەی زەوی بە ئارەقی نێوچەوانیان بە هەژاری بژین، چونکە دەتوانن بە رێگایەك لە رێگاکان لەو کۆیلایەتییە ئازادبن، بەڵام نازانن و تێناگەن کە هیچ شتێك ناتوانێت لە ستەمی هەژاری سەپێنراو لەلایەن دەستەڵات ئازادیان ناکات. تەنها ئێمە جەخت لەسەر دانانی مافی خەیاڵی رەها بۆ ناوەند و دەزگاکانی دەوڵەت دەکەین، هاوکات هەموو ئەوەی پێی دەگووترێت (مافی مرۆڤ) لە هەقیتدا بوونی نییە، تەنها چەمك و نموونەن، کە ناتوانین بە شێوەی پراکتیکی لە جیهانی واقیعی جێبەجێیان بکەین، بۆ نموونە کارێکار چ سودێك لە کرێی کارەکەی دەبینێت، ئەگەر گرانی کارەکە پشتی بشکێنێت، لەکاتێکدا کرێ مافە لەبری کار وەریدەگرێت، هەندێکیان بیزارن کە دەبینن چەنباز و چەلەحانە چییەکانی بەناو نوێنەریانن و لە پەرلەماندا مافی قسەکردنیان هەیە، یان دەبینن رۆژنامەوان مافی بڵاوکردنەوەی هەموو جۆرە شتێکی بێکەڵك و بێ واتای هەیە؟ ئایە دەستوری کرێکاران چ سودێکی هەیە، ئەگەر ئەوان سود لە مافەکانیان نەبینن، ماف چییە؟ کرێی کاری قورسی رۆژانەی کرێکارە، بەڵکو وەك پاداشتێك بۆ دەنگەکانیان تەنها دەستوریان بۆ دادەنێن و یاسایان بۆ دەردەکەن، تاکو لەکاتی هەڵبژاردن دەنگ بە نوێنەرەکانمان(جاسوسەکانمان)بدەنەوە؟

مافی خەڵك گاڵتەکردنە بە هەژاران، پێویستی کاری رۆژانە، وادەکات کەسی هەژار گرنگی بە بەدەستهێنانی هەموو سودێك بدات، ئەو کارپێکردنە لەسەر شێوەی مافە بۆ هاوڵاتی، هاوڵاتی تاکو کاری هەبێت، کرێیەکی سنورداری بەردەوام وەردەگرێت، بەوشێوەیە کرێکار پشت بە مانگرتن و خزمەتکردن و جاسوسی دەبەستێت.

٦- لەژێر چاودێری و بەپلانی ئێمە دەستەڵاتی ئەرستۆکراسی لەناوچوو، دەستەڵاتی ئەرستۆکراسی پاڵپشتی لە خەڵك دەکرد و دەیپاراستن لە پێناوی بەرژەوەندی و سودەکانی خۆی، بەرژەوەندی و سودەکانی دەستەڵاتی ئەرستۆکراسی لە بەختەوەری گەل جیانەدەبووەوە، بەڵام دوای ئەوەی بەرژەوەندییەکانی چینی ئەرستۆکراسی دەستەڵاتدار لەناودەبرێن، گەل بە هەمووچینەکانی دەکەوێتە ژێر دەستەڵاتی فێڵبازە هەڵپەرستەکان و دەوڵەمەندە بێویژدانە نوێیەکان[1].

---

[1] ئەوەی ئەمڕۆ لە وڵاتانی خۆرهەڵاتی بە گشتی و خۆرهەڵاتی ناوەڕاست روودەدات، بە روونی هەقیقەتی ئەم پیلانە دەبەلگێنێت، ئەگەر بە وردتر لە خۆرئاوا بەگشتی و ئەمریکا بڕوانین، تێدەگەین جیهان بەرەوە سیستەمی سەرمایەداری تاك رەهەند هەنگاو دەنێت، ئەوەی ئێویستە لەسەری هەڵوێستە بکەین، زۆربەی کۆمپانیا و پرۆژە گەورەکانی وەبەر هێنان لە جیهاندا موڵکی دەستەڵاتدارانی سیاسییە، بە واتایەکی دیکە موڵکی چینی فەرمانڕەوایە، بە جۆرێك هەموو رەهەندەکانی ژیانی مرۆڤیان بۆ بەرژەوەندی خۆیان قۆرخ کردووە، ژیان لەلای زۆربەی مرۆڤایەتی بریتییە لە پێکەوانان و کەڵەکەکردنی سەرمایە، ئەم تێگەیشتنە لەژێر کاریگەری و رەنگدانەوەی بیری سەرمایەداری هاتووەئاراوە، مرۆڤایەتی بە گشتی لەژێر کاریگەری وێنەبارانکردن و گرتەی ڤیدیۆیی ریکلامەکان دەیەوێت ژیانی رۆژانەی خۆی رێکبخات، بەڵام زۆر کەم لە مرۆڤەکان بە ئاسانی دەتوانن ئەوە بەدەستبهێنن کە هەوڵی بۆ دەدەن، لەبەر ئەوەی دەستەڵاتی سەرمایەداری کە ئەمڕۆ حکومی جیهان دەکات، بە پێی پلان دارێژراو کێشەی سیاسی و ئابووری لەناو ئەو گەلانە دروستدەکەن، دەبینن خەریکە بگەن بە کەناری ئارامی، بەو پێیە قەیرانە سیاسی و ئابوورییەکانی جیهان دروستکراون، ئەوەی سودمەندە لە کۆی قەیرانەکان، تەنها چینی دەستەڵاتداری خاوەن کۆمپانیا و پرۆژەی گەورە و سەرمایەدارە.

٧- ئێمە مەبەستمانە خۆمان وەکو فریادڕەسی رزگاری کرێکاران دەربخەین، هاتووین بۆ ئەوەی کرێکاران لەو ستەمە رزگاربکەین، کاتێك ئامۆژگاریان دەکەین پەیوەندی بکەن بە چینەکانی سوپا لەناو سۆسیالیستییەکان و ئاژاوەچییەکان و کۆمۆنیستەکاندا، ئێمە بەردەوام لە رێگای جاسوسەکانمان کۆمۆنیستی وەکو رێبازی فریادڕەس پەسند دەکەین، هەروەها دەچینە پاڵ رێپێوانەکانیان، بە شێوەیەك خۆمان دەردەخەین کە خۆبەخشانە یارمەتی کرێکاران دەدەین بۆ (پرنسیپی برایەتی و بەرژەوەندی گشتی مرۆڤانە)، هاوکات ماسۆنییەتی کۆمەڵایەتی بەم پرنسیپە موژدەی ئازدی بە خەڵك دەبەخشێت.

سیستەمی ئەستۆکراسی چینی کرێکاران بە پێی کار دابەشدەکات، ئەو چینانەی کرێکاران سود لە باشی خواردنی نوێ و تەندروستی هێزی جەستە دەبینن، بەڵام ئێمە سود لە داماوی و لاوازی نەتەوەییەکان دەبینین، هێزی ئێمە لە مانەوەی کرێکاران بە هەژاری و نەخۆشی بەردەوام پێدەگات و دەگات بە مەبەستەکانی، چونکە هەژاری وادەکات پێشبڕکێ بکەن بۆ بەندایەتی ویستەکانمان، دەبینین ئەوانەی بێهێزن توانایان نییە لە دژمان بوەستنەوە! ((برسیەتی مافی سەرمایەدار لەسەر کرێکاران زیاتر سەرپشك دەکات))، بەو شێوەیە سەرمایەدار زیاتر لە دەستەڵاتی دەستەڵاتدارانی یاسایی توانای بەسەر کرێکاراندا هەیە، بە پێچەوانە دەستەڵاتی ئەرستۆکراسی کرێکاری لە مافەکانیدا سەرپشك کردبوو.

٨- ئێمە فەرمانڕەوایی چینێك دەکەین کە هەستی ئیرەیی و قین و رق بەکاردەهێنن و قەیران و هەژاری ئاراستەدەکەن، ئەو جۆرە هەستانە

ئامرازی ئێمەیە بۆ ئەوەی هەموو ئەو کەسانەی ڕێگەمان لێدەگرن بۆ گەیشتن بە مەبەست و ئامانجەکانمان دووریانبخەینەوە.

٩- کاتێك وادەی تاج خستنە سەر فەرمانڕەوا جیهانییەکانمان دێت، هەمان ئەو هۆکار و ئامرازانە بەکاردەهێنین، واتە ئاژاوە بەکاردەهێنین، هەموو شتێك لەناودەبەین کە ساغ دەبێتەوە بە مسۆگەری ئاستەنگە لەسەر ڕێگەمان.

١٠- تاکو ئەمڕۆ نەتەوەییەکان ناتوانن بەبێ یارمەتی ئێمە بیر لە پرسە زانستییەکان بکەنەوە، ئا ئەوەیە هۆکاری بێتواناییان لە بەدەستهێنانی پێداویستییە هەنوکەیەکان و بەکەڵکەکان بۆ شتێکی دیاریکراو، ئێمە بەردەوام دەبین لەسەر دەستگرن بەسەر بیرکردنەوەی پرسە زانستییەکان، تاکو کات و وادەی دروستبوونی دەوڵەتەکەمان دێت، مەبەستم ئەوەیە چاکترین ڕێگا بۆ فێربوونی هەموو زانستەکان و گرنگترین و بە بایەخترینیان پێویستە لەناو خوێندنگەکاندا فێریان ببین، ، لەوانە زانستی ژیانی مرۆڤ و بارودۆخی کۆمەڵایەتییە، ئەم دوو زانساتە پێویستیان بە دابەشکردنی کارە، هەروەها پۆلێن کردنی خەڵکە بۆ گروپ و چین، دوای ئەوەی دەوڵەتەکەمان دادەمەزرێنین پێویستە هەموو مرۆڤێك بە هەقیقی بزانێت، یەکسانی هەقیقی ناکرێت هەبێت، پاساوی نەبوونی یەکسانی، جیاوازی چینەکان و جۆراوجۆری کارە جیاوازەکانە.

ئەوانەی دەزانن شێوازێك هەیە و زیان بە گروپێکی تەواوی خەڵك دەگەیەنێت، ئەوانە لەبەردەم یاسادا بەپرسیارێتیان جیاوازترە لەو کەسەی تاوانێك ئەنجام دەدات و کاریگەری لەسەر کەس نابێت، تەنها کاریگەری لەسەر شکۆی کەسایەتی خودی خۆی دەبێت.

نهێنییە راستەکانی زانستی باری کۆمەڵایەتی رادەستی نەتەوەییەکان ناکەین، بەڵکو باوەڕ بە جیهان دەهێنین، پێویستە پیشەدەستییەکان و کاری ئاوەدانکردنەوە لەسەر گروپێکی تایبەت بێت، بۆ ئەوەی نەبێتە هۆکاری هیلاك کردنی مرۆڤایەتی، هەروەها فێکردن سەرچاوەی دروستکردنی هیلاکی مرۆڤ نەبێت، بەو پێیە نەتەوەییەکان پیشە دەستییەکان و کاری ئاوەنکردنەوە بەکار دانانێن، تاکو خەڵك بانگ بکەن و ئەنجامیان بدەن.

لەسایەی ئەو بارودۆخەی ئێستادا بەئاگایانە رێگەمان بە پرۆگرامی خوێندن داوە، خەڵك لەئەنجامی نەزانیان باوەڕی کوێرانەیان بەو وشە چاپکراوەکان و وەهمە هەڵەکانی ئێمە دەبێت، ئەو وشە و وەهمانەی وەکو پێویستی سەردەم پێمانداون یان پێمان بەخشیون، بەو شێوەیە خەڵك رقی لە هەموو ئەو چینانە دەبێتەوە، کە پێیوایە لەو بالاترە، لەبەر ئەوەی خەڵك نەزانە و لە گرنگی و بایەخی هەموو گروپ و چینێك تێناگات.

١١– رق و بێزاری نێوان گروپ و چینەکان، رۆژ لەدوای رۆژ توندتر دەبن، لە ئەنجامدا قەیرانی ئابووری جیهانی بە هەموو هۆکار و ئامرازەکانی دەکەوێتە دەستی ئێمە، بەیارمەتی ئاڵتون، کە هەموو ئاڵتونی جیهان لە دەستی ئێمەدایە، بە یەك جار لە ئەورووپا کۆی کرێکاران لەسەر کار دەخەینە سەر شەقام، ئەو گروپەی هاتوونەتە سەر شەقام بە خودیخۆیان دەڵخۆش دەبن، بێئاگایانە خوێنی ئەو کەسانە دەڕێژن لە منداڵیەوە رقیان لێی دەبێتەوە، ئەو رۆژە خەڵکە کرێکارەکانی رژاونەتە سەر شەقامەکان دەتوانن سەروەت و سامانی ئەو کەسانە تالان بکەن – رقیان لێیانە، بەلام ناتوانن زیان بە ئێمە بگەیەنن، لەبەر ئەوەی ساتی

هێرشکردنیان لەلای ئێمە زانراوە، ڕێکاری پێویست دەگرینەبەر بۆ پاراستنی بەرژەوەندییەکانمان.

١٢- توانیومانە نەتەوەییەکان باوەڕپێبێنین ڕێبازی ئازادیخوازی بەرەو مەملەکەتی ئەقڵییان دەبات. چونکە ستەمەکانمان لە سروشتی ڕێبازی ئازادیخوازی دەستپێدەکات.

١٣ ئێمە لە پێگەیەکداین هەموو شۆڕشێك کۆتایی پێدەهێنین، هەروەها هەموو ئایدیاییەکی ئازادیخوازی لە ناو هەموو دەستەیك، دەگۆڕین بۆ توندوتیژی پێویست.

١٤- ئەو کاتەی خەڵك تێبینی دەکات هەموو جۆرە مافێکی بە ناوی ئازادیخوازی پێدراوە، وادەزانێت ئەو گەورەیە، هەوڵدەدات هێزی خۆی بسەپێنێت، خەڵکی وەکو هەموو کوێرێکی دیکە، بە ڕێکەوت ڕووبەڕووی ئاستەنگی پێشبینینەکراو دەبنەوە، لەبەر ئەوەی نایانەوێت جارێکی دیکە بگەڕێنەوە بۆ سەردەم و پرۆگرامی رابردوو، ئەوکاتە هێزی خۆیان لەژێر پێمان دادەنێن. شۆڕشی فەڕەنسا بەیادی خۆتان بهێننەوە، ناوماناوە شۆڕشی گەورە، نهێنی ڕێکخستنەکانیانمان بە باشی دەزانی، لەبەر ئەوەی دروستکراوی ئێمەبوون، ئێمە لەو کاتەوە گەلان لەبێهیوایی بەرەو بێهیواییەکی دیکە دەبەین، ئەگەر ئەو گەلە خۆیان لە ئێمە بێبەری بکەن و بەدووریش بگرن، ئەوە دەستبەرداریان نابین.

١٥- هەموو ئەو کارانە لە پێناوی پاشایەکی ستەمکار لە خوێنی جوو دەکەین، وادەکەین ((ئەو پاشایە فەرمانڕەوایی هەموو جیهان بکات)).

ئێمە ئێستا وەکو هێزێکی نێودەوڵەتی لە سەروی ئەوەین لەناو ببردرێن، لەبەر ئەوەی ئەگەر یەکێك لە حکومەتە نەتەوەییەکان هێرش بکاتە

سەرمان، ئەوە حکومەتێکی دیکەی نەتەوەییەکان پشتیوانمان دەکات و سەرماندەخات.

١٦- مەسیحییەکان خەڵکانێکن لە بونیادیان فەسادی و بەدرەوشتی هەیە، لە سەربەخۆبوونمان یارمەتیان دەداین، ئەو کاتەی لەبەردەم هێزدا بەچۆکدادەهاتن و کڕنۆشیان دەبرد، ئەو کاتەی باوەشیان بۆ لاوازەکان نەدەکردەوە، بۆ چارەسەرکردنی هەڵەکان بەزیی نەبوو، لەگەڵ تاوان سازشیان دەکرد، ئەوکاتەی خستنەرووی دژەکانی ئازادیان رەتدەکردەوە، ئەو کاتەی تا پلەی شەهیدبوون ئارامبوون لە بەرگەگرتنی توندترین ستەمی داوێنپیسانە، بەڵام بۆ سەربەخۆبوون یارمەتیان دەداین! مەسیحییەکان لەسەر دەستی دیکتاتۆرەکانی ئێستایان، لەوانە سەرۆك و وەزیرەکانیان بەرگەی مەرگەساتەکان دەگرن، کە لەرابردوودا لە پێناوی بچووکترین ئەو سەرۆك وەزیر و وەزیرەکانیان بیست پاشایان دەکوشت.

١٧- ئایە چۆن ئەو پرسانە رابگەیەنن؟ لەبەر چی مەسیحییەکان کۆمەڵەی ئالۆزیکن، لە تێڕوانینیان بۆ رووداوەکان؟

١٨- هۆکارەکە ئەوەیە ستەمکاران لەسەر دەستی نوێنەرەکانیان باوەڕ بە خەڵك دەهێنن، ئەگەر دەستەڵاتی خۆیان بەخراپ بەکارهێنا و دەوڵەت توشی نەفرەت و ئاشوب بوو، نەفرەت و ئاشوب بۆ روودەدات، تەنها بۆ ناوبانگی داناییە، یان بۆ گەیشتنە بە سەرکەوتن لە پێناوی گەل، هەروەها لە پێناوی "برایەتی و یەکێتی و یەکسانی نێودەوڵەتی" روویداوە. بە دڵنیایی فەرمانڕەوای نەتەوەییەکان بە خەڵك نالێن: ناتوانین بەو یەکێتییە بگەین، تەنها لەژێر فەرمانڕەوایی ئێمە نەبێت.

١٩- لەبەر ئەوە دەبینین گەل کەسانی بێتاوان - تاوانبار دەکات، بێتاوان - دەکاتە تاوانکار، کەواتە گەل دڵنیایە دەتوانن بەردەوام ئەوە بکات کە دەیەوێت، لە ئەنجامی ئەو ئەقڵییەتە هاوڵاتیان هەموو رایەڵەکانی بەیەکەوەبەستنەوە و پەیوەستبوون بەیەکدی لەناودەبەن، هەروەها لە هەموو کوچە و کۆڵانێکدا ئاژاوە دەخوڵقێنن.

٢٠- چەمکی (ئازادی) کۆمەڵگە بەرەو ململانێ لەگەڵ هەموو هێزێك دەبات، تەنانەت لەگەل هێزی سروشت و هێزی (خودا)ش، لەبەر ئەو هۆیە پێویستە لەسەرمان، کاتێك بە دەستەڵات دەگەین، چەمکی ئازادی لە فەرهەنگی مرۆڤایەتی بسڕینەوە، لەسەر ئەو بنەمایەی ئازادی هێمای هێزی دڕندەییە، ئازادی گەلی ئاژەڵی دەگۆڕێت بۆ دڕندەیەکی تینو بە خوێن.

٢١- پێویستە بە ئەقڵ بڕوانین، ((ئەو ئاژەڵانەی لە شیرینی خەون، تێر خوێنن، بۆیە پێویستە ئەو کاتەی خەوتوون دەستەمۆیان بکەین و لە یەکدی دووریانبخەینەوە، چونکە کاتێك خەبەریاندەبێتەوە، ئەگەر خوێنیان نەدەینێ ناخەون، بەڵکو یەکدی دەکوژن)).

پرۆتۆکۆلی چوارەم:

مادده شوێنی ئایین دەگرێتەوە:

:(Materialism Replaces Religion)

١- هەموو کۆمارێك بە قۆناغی جۆراجۆر تێدەپەڕێت: قۆناغی یەکەم: ڕۆژی یەکەمی شۆڕشی کوێرەکانە، کوێرەکان بە ڕاست و چەپ ڕادەماڵن و تێکدەدەن. قۆناغی دووەم: فەرمانڕەوایی شێواوە و کۆمەڵگە بەرەو ئاژاوە دەبات، دەبێتە هۆکاری ستەمکردن، ئەو ستەمەی لە سیستەمی کۆماری بەرجەستەدەبێت، بە فەرمی یاسایی نییە، لەبەر ئەوە فەرمانڕەوا بەرپرسی ستەمەکان نییە، ستەمەکان شاراوەن و لەبەرچاو نییە، بەڵام هەستیان پێدەکرێت، بە گشتی ستەمکردن کاری ڕێکخراوێکی نهێنییە، ستەمکردن هەندێك نوێنەری لە پشتە، بۆیە ((گەورەترین ستەمکاری بوێرییە)). ئەو هێزە نهێنیەی ستەمکاری ئەنجام دەدات، بیر لە گۆڕینی ئەو نوێنەرانە ناکاتەوە، کە وەکو پەرژینێك بەکاریهێنابوون، گۆڕینیان یارمەتی ڕێکخراوە نهێنییەکە دەدات، هاوکات دەتوانێت خۆی لە خزمەتی نوێنەرە پێشینەکان ڕزگار بکات، کە پێویستە گەورەترین پاداشتیان پێبدات، لەبری ئەو خزمەت زۆرەی پێشکەشیان کردووە.

٢- ئەوە کێیە - دەتوانێت چی بکات، تاکو هێزە نادیارەکە لە عەرشی دەسەڵات لابدات؟ ئێستا ئا ئەوە وەکو خۆی کاری حکومەتەکەی ئێمەیە، واتە حکومەتەکەی ئێمە دتوانێت هێزە نادیارەکە لەسەر عەرشی دەسەڵات لابدات. هەموو ناوەندە ماسۆنییەکانی لە وڵاتانی جیهاندا بڵاوبوونەوە، وەکو ماسکێك بەبێ ئاگایی دەوڵەتەکان کار بۆ مەبەستەکانی ئێمە دەکەن، بەڵام ئەو سودەی دەمانەوێت لەو هێزە

نهێنییە دەستمان بکەوێت، بە دڵنیایی دەستمان دەکەوێت، ئەو هێزە لە نێو پلانی کار و لە ژێر فەرمانی ناوەندی سەرکردایەتیمانە، هاوکات ئەو هێزە تاکو ئەمڕۆ بە بەردەوامی لەلای زۆربەی جیهان نەناسراوە.

٣- ئەگەر لە ناو حکومەت و وڵاتان کاربکەین بەبێ ئەوەی زیانمان بۆ بەختەوەری خەڵك هەبێت، لەوانەیە زیانمان بۆ ئازادی نەبێت، ئەگەر چی ئازادی لەسەر بنەمای باوەڕ و ترس لە خودا دامەزراوە، هەروەها لەسەر بنەمای برایەتی و مرۆڤانە دامەزراوە، ئازادی لە ئایدیای یەکسانەی پوختەکراوە، یەکسانی راستەوخۆ دژی یاسای خەلقکراوەکانە، چونکە خودا خۆبەدەستەودانی بەسەر بەندەکانی سەپاندووە. خەڵك بە ئیمان فەرمانیان بەسەردادەکرێت، خراونەتە ژێر پارێزگاری کەنیسەکانیان[1](ناوەندە ئایینیەکان) لەژێر رێنمایی پێشەوا ئایینیە رۆحانییەکانیاندا، لە ئارامی و ئاسایش و متمانەدا دەژین، هەموویان پابەندن بە ویستی خودا لەسەر زەوی، هەموو ئەوانە هۆکارن بۆ ئەوەی بیرۆکەی زاتی خودا لە ئەقڵیی مەسیحییەکان دابماڵین، لە شوێنی بیرۆکەی خودی خودا پرۆسەی ژمێریاری و پێداویستییە ماددییەکان دابنێین، هەروەها بۆ ئەوەی ئەقڵیی مەسیحییەکان[2] لەسەر سیاسەتی

---

[1]- لێردا مەبەستیان لە کەنیسە شوێنی پەرستنی مەسیحییەکان نییە، بەڵکو مەبەستیان ناوەندی ئایینی هەموو ئیماندارانە، بەبێ جیاوازی لایەنگریان بۆ ئایینزایەك، وەکو لە کەنیسەکانی کاتۆلیکی و پرۆتستانی یان ناوەندی ئایینی کاتۆلیکی و پرۆتستانی دەڵێن، هەروەها زۆرجار دەڵێن: کەنیسەی ئیسلامی یان ناوەندی ئایینی ئیسلامی.

[2]- پرۆتۆکۆلەکان تایبەت کراوان بە یادکرنەوەی مەسیحییەکان، لەبەر ئەوەی مەسیحییەکان زۆرترین ژمارەن و گەورەترین هێزن بەراورد بە هەڵگەڕاوە و

خۆمان وەربگێڕین، پێویستە سەرقاڵیان بکەین بە "پیشەسازی و بازرگانی".

٤- بەو شێوەیە هەموو نەتەوەییەك ڕوودەکاتە بەرژەوەندییەکانی خودی خۆی، لەو ململانێ جیهانییەدا لەبەرانبەر دوژمنانمان ئەوەندە زیرەك و کارامەنین، بەڵام بۆ ئەوەی ئازادی ژیانی نەخوێندەوارە کۆمەڵایەتییەکان بشێوێنین، لە هەموو ڕوویێك تێکی بدەین، پێویستە کاری بازرگانی لەسەر بنەمای پێشبڕکێ دابنێین، لە ئەنجامی ئەو جۆرەی بازرگانی، سودی زەوی تایبەت بە وەبەرهێنان، چیتر لەدەستی نەتەوەییە نا جووەکان نامێنێت، بەڵکو لە ماوەی پێشبڕکێکاندا سودەکانی زەوی دێتە نێو گەنجینەکانی ئێمە.

٥- ململانێ لە پێناوی سەرکەوتن، بوونی پێشبڕکێ لە جیهانی کاردا، کۆمەڵگەیەکی خۆپەرست و دڵ ڕەق و بێ ئەخلاق دروستدەکات. ئەم کۆمەڵگایە هەموو بنەما ئەخلاقی و ئایینی و کۆمەڵایەتییەکانی لەدەستداوە، هەروەها بێزار و وەڕەسە لە ئایین و سیاسەت، بەو شێوەیە لەلای تاك چێژبینین لە ئاڵتوون پێش هەموو شتێکە، ئەم جۆرە کۆمەڵگایە لە پێناوی بەدەستهێنانی ئاڵتوون هەوڵدەدات، کەواتە چێژی ماددی گرنگە لەلایان، لەبەر ئەوەی تەنها لە ڕێگای ماددە دەتوانێت دەستی بە ئاڵتون بگات، بەو پێیە بەدەستهێنانی ئاڵتوون تاکە ڕێباز و ئایینزای ڕەسەنیان دەبێت، کاتێك کۆمەڵگە ڕوودەکاتە بەدەستهێنانی

لایەنگری ئایینەکانی دیکە، کەواتە ئەگەر توانیان مەسیحییەکان لەناو ببەن، ئەوە بە ئاسانی دەتوانن ئایینەکانی دیکە لەناوببەن، کە بەروونی لە پرۆتۆکۆلی (١٩) ئامەژەیان پێی کردووە.

ئاڵتوون، چینە سوك و ریسواکە لەدژی نەیارەکانمان دێنەپاڵمان، نەیارەکانمان کەسە چاکە نەتەوەییەکانن، بەبێ دەربڕینی نارەزایی بە پاڵنەری جوامێری دژمانن، ئارەزوویان لە شۆڕشکردن نییە، بەڵکو بە تەواوی رقیانە لە چینی باڵا

پرۆتۆكۆلی پێنجەم:

تازەگەری و دسپۆتیزم[1]:

(Despotism and Modern Progress):

١- جۆری ئەو حکومەتە کامەیە، مرۆڤ دەتوانێت چارەسەری کێشەکانی کۆمەڵگەی پێبکات، لە کاتێکدا بەرتیل و گەندەڵی و بەدڕەوشتی بە هەموو جوومگەکانی حکومەتە نەتەوەییەکاندا بڵاوەبووەتەوە، مرۆڤ بەو چارەسەرە ناگات، تەنها بە فێڵێکی چاوەڕواننەکراو و ئامراز و هۆکاری هەڵخەڵەتێنەر نەبێت، لەکاتێکدا ناکۆکییەکان بە بەردەوامی تۆکمەن، پێویستە چاکەخوازی بە سزا و یاسای بەهێز پشگیری بکرێت، نەك بەبنەمایەك سەرچاوەی ئارەزوو بێت، هاوکات هەستی نیشتمانی و ئایینی نقومی بڕوای علمانی (Cosmopolitan) بووە.

ئەوە وێنەی حکومەت نییە، کۆمەڵگە شێواوە نەتەوەییەکان دەتوانن پێشکەشی بکەن، لە هەقیقەتدا تەنها وێنەیەکی ستەمکارییە، وێنەی هەقیقی حکومەت بۆ ئێوەی وەسف دەکەم، ئێمە حکومەتێکی ناوەندی بەهێز رێکدەخەین، تاکو بۆ خودی خۆمان بگەین بە هێزێکی کۆمەڵایەتی، ژیانی لایەنگرە سیاسییەکانمان بە یاسایەکی نوێ رێکدەخەین، ئەگەر چی لایەنگرانمان لە دەزگاکانی حکومەتدا زۆرینەن، بۆیە دەتوانین

---

[1] - (دسپۆتیزم): دەستەڵاتێك هەموو سنورە یاسایی و نەریتییەکانی تێپەڕادبێت، واتە هیچ سنورێکی یاسایی و نەریتی بەهای نەبێت، کەسی دەستەڵاتدار بە خودی خۆی هەموو کاروبارە سیاسی و ئابووری و سەربازی و کارگێڕییەکان بەپێی ویست بەرژەوەندییەکانی خۆی بەڕێوەببات. دسپۆتیزمی وڵاتانی خۆرهەڵات: واتە حکومەتی تاکەکەسی (ئۆتۆکراسی).

نموونەی ئەو جۆرە یاسایانەی حکومەتی پێرێکدەخەرێت هەموو ئازادیەك کپ بکات، هاوکات برەو بە ناکۆکی ئازادیخوازی نەتەوەییە نا جووەکان رێگەی پێدەدەین، بۆ ئەوەی ئازادییەکان سەرکوت بکەین، بەو شێوەیە دەستەڵاتمان گەورە دەکەین و دەبین بە ستەمکار و لە رووی هێز و دەستەڵات بە تەواوی پێدەگەین، دەتوانین لە هەموو کات و شوێنێك سەرکێشی و لوتبەرزی و یاخیبوونی نەتەوەییەکانی نا جوو بسڕینەوە و لەناوبەرین.

٢- دەڵێن ئەو جۆرە ستەمکاریەی پێشنیاری دەکەن، لەگەڵ پێشکەوتنی شارستانی سەردەم گونجاو نییە، بەڵام من بە بەڵگە بۆتانی دەسەلمێنم پێچەوانەکەی راستە.

٣- کاتێك خەڵك دەڕواننە پاشاکەیان، دەروانننە ویستی خودا، بەئارامی ملکەچی ستەمی پاشا دەبن، بەڵام لەو رۆژەوەی بیرۆکەی مافی خودیمان بە گشتیان راگەیاندووە، بە شێوەیەك دەروانننە پاشاکەیان، وەکو ئەوەی بڕواننە نەوە فەنابووە ئاساییەکان، هاوکات لەدیدی هاوڵاتیان دەستلێدانی پیرۆز[1] لەلایەن پاشاکان کۆتایی هاتووە، بە تایبەتی دوای ئەوەی بیروبڕوا و پیرۆزی ئیمان لە پاشاکان داماڵی، هێزی خەڵك گواسترایەوە بۆ ناو شەقام[2]، بەو شێوەیە پاشا بوو بە پاشای شەقام،

[1]- دستلێدانی پیرۆز لەلایەن پاشا وەکو دەستەڵاتی ئایینی و جیهانی کۆتایی هاتووە، خەڵك مافی خودایەتی پاشاکان بۆ فەرمانڕەواییکردنی گەل رەتدەکەنەوە.

[2]- ئێستا لە سەرجەم جیهان دەستەڵات دەستەڵاتی گەلە، ئەو پاشایانەی وەکو هێما بوونیان هەیە بێ دەستەڵاتن، گەل سەرچاوەی دەستەڵاتە، بەڵام گەل لە هەموو رووێك شێوێنراوە.

کەواتە شکۆی پاشامان خستەژێرپێی خەڵکی ئازادیخواز، لەدوای نەمانی پاشا بە میکانیزم و کارامەییەکانی کارگێڕیمان کۆمەڵگە بە ویستی خۆمان ئاراستە دەکەین، ئێمە بەخودی خۆمان بۆ خۆمان کاری فەرمانڕەواییکردنی خەڵك و تاکەکانمان بە تیۆری نووسیوە.

٤- تیۆرەکانی فەرمانڕەواییکردنمان بە دەستەواژەی بەناوبانگ و بەجووانییەکانی ژیان و هەموو جۆرە فریودانێك داڕشتووە، نەتەوەییەکان بە ئەبەدی ناتوانن لەو تیۆرانەی ئێمە تێبگەن، لەبەر ئەوەی تێۆرەکانمان ئاوێتەیەکە لە شیکاری و تێبینی و تێگەیشتنی بالای داهێنەرانە، بۆیە بە ئەبەدی نەتەوەییەکان ناتوانن لێیان تێبگەن، کە ناتوانن لێیان تێبگەن نەیارەکانمان زۆر لێمان دوور ناکەونەوە، بەڵکو دەتوانن لێمان نزیکببنەوە بۆ دانانی پلان بۆ کاری سیاسی و دەستدرێژی کردنە سەر هاولاتیانی خۆیان، ئەو گروپەی نەیارمانن، ئێمە دەیانناسین ناتوانن لە هونەری پلاندانان کێبڕکێمان لەگەڵدا بکەن، لەوانەیە ئەوانەی لە گەڵمان کێبڕکێ دەکەن تەنها یەسوعیەکان(Jesuits) بن، بەلام ئێمە سەرکەوتوو بووین، یەسوعییەکان لە چاوی هاولاتیانی گەمژە سوك و ریسوا بکەین، لەگەڵ ئەوەی یەسوعییەکان گروپی دیاری فەرمانڕەواییکردنن، بەلام ئێمە بە خودی خۆمان داڕێژەری پلان و فێڵەکانین، هاوکات خۆمان بەپەنهانی رێکخراوە نهێنییەکانی خۆمان دەپارێزین.

((دوای ئەوەی هیچ شتێك پیرۆز نامێنێت، لە دیدگای خەڵك جیاوازی رێژەیی لە نێوان: گەورە سەرۆکێکی کەنیسەی کاتۆلیکی یان ستەمکارێك لە خوێنی سەهیۆن(Zion)ی چییە؟))! بەلام سەبارەت بە ئێمەی (گەلی هەڵبژێردراو) ئەم دوو پرسە وەك یەك نییە و جیاوازن.

٥- نەتەوەییەکان بۆ ماوەیەك توانیان راڕامان بکەن، بەڵام ئێمە لەگەڵ ئەو راڕایەی رووبەرمان کراوەتەوە پێویستمان بە ترسان لە هیچ مەترسییەك نییە، چونکە پارێزراوین بەهۆی رەگ و ڕیشەی قوڵی رقیان بۆ یەکدی، ئەو رقەی نێوانیان رەسەنە، بۆیە ناتوانن لەخۆیانی داماڵن یان خۆیانی لێ رزگاربکەن.

ئێمە ناکۆکیمان لە نێوان هەموو تاکەکان رواندووە، هەروەها ئیرەییمان لە هەموو مەبەستە نەتەوەییە کەسییەکان و نیشتمانییەکان رواندووە، لە رێگای بڵاوکردنەوەی دەمارگیری ئایینی و تیرەگەری لە ماوەی بیست سەدە، واتە (٢٠٠٠) ساڵی، بۆ هەموو ئەو پرسانە هەقیقەت بڕیاردەدات: هەقیقەتی بڕیار ئەوەیە هیچ حکومەتێك بەتاك پاساوی بەدەستەوە نییە، کاتی بانگی حکومەتی دراوسێکەی دەکات بۆ ئەوەی لە دژی ئێمە یارمەتی بدات، لەبەر ئەوەی هەریەك لە حکومەتەکان واتێدەگەن هەرکارێك لە دژی ئێمە ئەنجام بدات، دەبێتە بەڵایەك لەسەر پێگەی خۆی[1].

١- ئەم مەینەتییە بەشی ئەو گەلانەیە کە خەڵکی جوو لەنێویاندا باڵادەستە، چونکە جوولەکان لە هەر شوێنێك خەڵکیان زۆر بێت، لەدژی بەرژەوەندی ئەو گەلە بەکاریاندەهێنن، ئەگەر گەل بیەوێت لەدەستی باڵادەستی جوو رزگاربێت، بە ئاسانی ناتوانێت، بەڵکو پێویستە قوربانی زۆر بدات، لەبەر بەهێزی نێوان بەرژەوەندییەکانی خۆی و بەرژەوەندییەکانی جوو، بۆ نموونە کاتێك ئەلمانییەکان لەدوای جەنگی جیهانی دووەم خۆیان لەدەستی باڵادەستی جووەکانی ئەلمانیا رزگار کرد، قوربانی زۆریاندا، لەبەر ئەوەی جووەکانی ئەلمان لەناو دەزگا گرنگ و هەستیارەکانی دەوڵەت پۆستی گرنگیان هەبوو، هەروەها زۆرترین سەرمایەی ئابووری وڵات لەدەستی ئەوان بوو.

ئێمە زۆر بەهێزین، جیهان لەسەریەتی پشتمان پێببەستێت و لایەنگرمان بێت، حکومەتەکان بە ئەبەدی ناتوانن پەیمانیك ببەستن، بەبێ ئەوەی ئێمە بە نهێنی دەستمان تێیدا نەبێت، ئەگەر ئەو پەیمانە بچوکیش بێت دەبێت ئێمە دەستمان تێیدا هەبێت.

٦- "بە فرمانی ئێمە پاشاکان فەرمانڕەوایی دەکەن(Per me reges rogunt)". ئێمە لە شەریعەتی پێغەمبەران دەخوێنینەوە، ئێمە لەلایەن خودا هەڵبژێردراوین بۆ ئەوەی فەرمانڕەوایی زەوی بکەین، خودا بلیمەتی پێبەخشیوین، بۆ ئەوەی بتوانین فەرمانڕەوایی زەوی بکەین، ئەگەر لە سەربازگەی دوژمنەکانمان بلیمەتێك هەبێت، تەنها دژایەتیمان دەکات، بەڵام داهاتوو نوێیە، بۆ دەستێکی بلیمەتی دیکەی[1] وەکو دەستە بلیمەتەکەمان گونجاو نییە. شەڕی نێوانمان سروشتێکی توندوتیژی هەیە، جیهان لە رابردوودا شەڕی ئاوا توندوتیژی بەخۆیەوەی نەدیوە، سەبارەت بە بلیمەتی نەتەوەییەکانی دیکە کات درەنگە، بزوێنەری دەزگاکانی دەوڵەت هێز دەیانجوولێنێت، ئەو هێزە لەدەستی ئێمەدایە، ئەو هێزە ناوی ئاڵتوونە.

زانا چالاکەکانمان زانستی ئابووری سیاسیان پوختەکردوە، بەڵگاندوویانە ((هێزی سەرمایە لە پێگەی تاج گەورەترە)).

---

[1]- بلیمەتە نوێیەکان نەگەیشتوون بەو توانایەی فەرمانڕەوایانی جوو لە رێگەی راهێنان کردن لەسەر بەڕێوەبردنی خەڵك راهێنراون، بیرمەند و فەرمانڕەوای جووەکان چەندین سەدەیە لەسەر میراتی پێشینەکانیان بۆ فەرمانڕەواییکردن و فێربوونی نهێنییەکانی سیاسەت رادەهێنرێن، تاکو فەرمانڕەوایی گەلان بکەن.

٧- پێویستە دەستمان بە قورخکاری ڕەهای پیشەسازی و بازرگانی بگات، بۆ ئەوەی سەرمایە ئازاد بێت، هەوڵدەدەین سەرمایە بەو ئاراستەی ئازادبوون تەواو بکەین، چونکە سەرمایە بەکردار دەستێکی شاراوەیە لە هەموو جیهان، بە نموونەی ئازادی سەرمایە، ڕیگادەدەین بازرگانی هێزی سیاسی بێت، بازرگانە ئازادەکان بە قۆستنەوەی دەرفەتەکان ستەم لە خەڵك دەکەن. داماڵینی چەك لەم ڕۆژانە لەگەل[1]، گرنگی زیاترە لەوەی گەل پاڵبنێی بۆ شەڕ، لەوانە گرنگتر بەکارهێنانی سۆزی وروژاوە بۆ مەبەستەکانمان لە بری خەفەکردن، هەروەها ئایدیای ئەوانی دیکە بەکاردەهێنین لە مەبەستەکانماندا لە بری ئەوەی بیانسڕینەوە.

کێشەی سەرەکی حکومەتەکانمان ئەوەیە: چۆن ئەقڵیی گەل بە ڕەخنە[2] لاواز بکات، چۆن هێزی درككردنی گەل لەناو ببات، کە ڕوتی ئۆپۆزسیۆنبوون دەخولقێنێت، چۆن ئەقڵیی گشتی بە قسەی بێ ئەنجام جادوکاری بکات.

٨- لە هەموو سەردەمێك نەتەوە وەکو تاك - وشە وەکو کردار تەبەنی دەکات، بەو واتایەی ڕازییە بەوەی دەیبیستێت، زۆر کەم تێبینی دەکات، پەیمان دەبێت شایەنی وەفاداری بەکردار بێت یان شایەنی نەبێت، لەبەر

---

[1] - داماڵینی چەك لەگەل، بەتایبەتی لەو کاتانەی مەترسییەکی دەرەکی هەڕشە لەگەل دەکات، گیانی بوێریی و جوامێری کپدەکرێتەوە.

[2] - ڕەخنەگرتنی بێبنەما، ئەقڵ توشی لادان دەکات، بە دووبارە بوونەی ئەو جۆرە رخنانە، ئەو کەسەی ڕەخنەی لێدەگیرێت ئارەزووی زانینی هەقیقەتی نامێنێت.

ئەوەی ئێمە ئارەزووی خۆ دەرخستن دەکەین، ناوەند و دەزگاکان ڕێکدەخەین و ئەندامەکانمان بە توانای وتاربێژی رەوان ئامادەدەکەین، بۆ یارمەتیدانیان لە پێناوی پێشکەوتن،

٩- وتاربێژە ئامادەکراوەکانمان سیما و روخساری ئازادیخوازی سەوز و سور بە هەموو دەزگا و ئاراستەکان پەخشدەکەن، هەروەها سیما و روخساری ئازادیخوازی بە هەموو وتاربێژەکانمان دەبەخشین، وتاربێژانەکانمان لە وتاردان بلیمەتن، بۆیە دەتوانن بە وتارەکانیان گەل تووشی خراپە بکەن، گەل هەموو جۆرە وتارێك دەبیستێت، وتارەکانمان لە پێویستی رازیکردن زیاترن.

١٠- بۆ دەستەبەرکردنی دیدگای گشتی، پێویستە یەکەمجار هەموو فیلێك بە گۆرانکارییەوە لە هەموو روویێك بکەین، بۆ هەموو شێوازێك دیدگای دژمان هەبێت، تاکو نەتەوەییەکانی نا جوو بخەینە ناو گێژاوی خۆیان، ئەو کاتە تێدەگەن چاکترە ئەو ڕێگایە بگرن، لە سیاسەتدا هیچ دید و بۆچوونێکیان نەبێت، مەبەستمان لەم پرسانە ئەوە نییە گەل تێبگات، بەڵکو پێویستە ئەم پرسانە تایبەت بە سەرکردە ئاراستە کراوەکانمان بێت، ئەمە یەکەم نهێنییە.

١١- نهێنی دووەم: پێویستە بۆ حکومەتە سەرکەتووەکانمان، هەڵەکان و نەریتەکان و سوزدارییەکان و یاسا عورفییەکانی وڵات گەورەتر و چەنبارە بکاتەوە، بۆ ئەوەی مرۆڤ نەتوانێت بە روونی لەو نەزانییە رەهایەی تێی کەوتووە بیر بکاتەوە، ئەو کاتە تێگەیشتنی مرۆڤەکان بۆ یەکدی پەکیدەکەوێت.

ئەم سیاسەتە یارمەتیمان دەدات ناکۆکی لە نێوان دەزگای حکومەتی نەتەوەییەکان بڕوێنین، هەروەها هەموو هێزی کۆمەڵگە هەڵبوەشێنینەوە، هاوکات هەموو سەرکەوتنی تاکەکەسی کۆتبکەین، لەوانەیە ئەو تاکەی سەرکەوتوو دەبێت بە شێوازێك لە شێوازەکان مەبەستەکانمان توشی ئاستەنگ دەکات.

هیچ شتێك لە دەستکەوتی خودی مەترسیدارتر نییە، بە تایبەتی کاتێك دەستکەوتە خودیەکە ئەقڵیی لەپشت بێت، ئەو جۆرە دەستکەوتە خودیە زیانی زیاترە لە زیانی ملیۆنان کەس، کە ئێمە دەستی هەریەکێکمان لەسەر ملی ئەوەی دیکە دانابێت بۆ ئەوەی بیکوژێت.

پێویستە فێرکردن لە کۆمەڵگەی مەسیحی بە شێوەیەك ئاراستە بکەین: هەرکاتێك پێویستیان بە زانین و ئەنجامدانی کارێك هەبوو، لە هەر باردۆخێکدابێت، واپێویست راهێنان بکەن و خۆیان فێر بکەن، کەواتە ئەو کاتەی دەیانەوێت کارێك پرۆژەیەك ئەنجام بدەن، کارامە نین و ناتوانن، وەلێ تاکو خۆیان فێردەکەن، کات بەسەر دەچێت و کارەکەیان لەدەست دەچێت، ((بەو شێوەیە بە بەردەوامی لە دواکەوتوویی و نائومێدی و بێهیوایدا دەمێنەوە))[1].

---

[1] -ئەوەی لە رابردوو گەلانی مەسیحی لە رووی پرسی دەستەڵاتی فەرمانڕەوایی و پسپۆڕی کار و ئەنجامدانی پرۆژە رووبەڕووی ببوونەوە، ئەوە لەو سەردەمەی ئێستادا گەلانی خۆرهەڵات بە گشتی رووبەڕووی پرسی دەستەڵاتی فەرمانڕەوایی نا شایەستە و نەبوونی پسپۆڕی لە رووی کار و ئەنجامدانی پرۆژە رووبەڕووی بوونەوە.

چالاکی بەدەستهاتوو لە ئازادی کار، هێزی خۆی لەدەستدەدات کاتێك ئازادی کارکردنی بەر سنوری ئازادی کاری ئەوانیدیکە دەکەوێت، لە بەریەکەوتنی ئازادی کاری تاکەکان، کۆستی ئەخلاقی و بێهیوایی و شکست خوردان لە ئەنجامدانی چالاکییەکان روودەدات.

بە هەموو ئەو ئامراز و هۆکارانە گوشار دەخەینە سەر مەسیحییەکان[1]، تاکو ناچاردەبن داوامان لێبکەن لە ئاستی نێودەوڵەتی فەرمنڕەواییان بکەین، کاتێك دەگەین بەو پێگەیە، راستەوخۆ دەتوانین هەموو هێزی فەرمانڕەوایی لە کۆی جیهان هەمواربکەینەوە، حکومەتێکی جیهانی باڵا پێکبهێنین.

بابەتی حکومەتی دامەزراوی دیوەزمە(Monstor) دەخەینەڕوو، ناویاندەنێین کارگێڕی حکومەتی باڵا(Administration of the supergovernment)، دەستەکانی وەکو چڕنۆکی درێژ – درێژ دەکات، لەژێر فەرمانی سیستەمێك هەیە، نەکردەییە لەژێردەستەکردنی هەموو وڵاتان سەرکەوتوو نەبێت.

---

[1] – ناکۆکی جووەکان تەنها لەگەڵ مەسیحییەکان نییە، بەڵکو جووەکان ناکۆك و دوژمنی هەموو گەل و نەتەوەکانی دیکەن، بەڵام دەستگرتن بەسەر مەسیحییەکان کاریان ئاسانتر دەکات، لەبەر ئەوەی مەسیحییەکان لە هەموو گەل و نەتەوەکانی دیکە ژمارەیان زیاترە، هەروەها لە هەموویان بەهێزترن، ئەگەر جووەکان توانیان سەرکەون بەسەر مەسیحییەکان (کە ئێستا سەرکەوتوو بوونە)، زۆر ئاسان بەسەر گەل و نەتەوەکانی دیکە سەردەکەون. بە تایبەتی بەسەر گەلانی ئیسلام و بودایی و هیندۆسی.

پرۆتۆکۆلی شەشەم:

دەستگرتن بەسەر هونەری بەرهەمهێنان:

(Take – Over Technique):

١– بەخێرایی دەستدەکەین بە ڕێکخستنی قورخکاری گەورە، قورخکاری گەنجینەیە بۆ سەروەتی مەزن، تاکو لە ڕێگای قورخکاری بە بەردەوامی دەستبگرین بەسەر سەروەتی فراوانی نەتەوەییەکانی نا جوو، بە ئاستێك قورخکاری دەکەین سەروەتی هەموو نەتەوەییەك دادەبەزێت،

٢– ئەو ڕۆژەی قەیرانی سیاسی ڕوودەدات، لەگەڵ دابەزینی ئاستی سەوەت و سامانیان متمانەیان بە حکومەت دادەبەزێت[١].

٣ پێویستە لەسەر ئەو ئابووری ناسانەی لەنێوتاندا ئامادەن، بایەخ بە گرنگی ئەو پلانە بدەن.

٤– سیستەمی ئەرستۆکراسی گەلانی نا جوو وەکو هێزی سیاسی کۆتایی هاتووە، بۆیە پێویست ناکات چیتر وەك هێز سەیریان بکەین، بەڵام ئەرستۆکراسی خاوەنداری زەوی هێشتا ماون و مەترسین لەسەر گەلی جوو، چونکە ئەرستۆکراسییەکانی خاوەندارێتی زەویان هەیە، بژێوی ژیانیان سەربەخۆ و گرێنتییە لە ڕێگای داهاتی زەوییەکانیان، بۆیە پێویستە لەسەرمان بەهەر نرخێك بێت، ئەرستۆکراسییەکان لە

١– لەلای هەمووان ڕوونە جوولەکان لە ساتی قەیران و ئیفلاس بوونی وڵاتان سامانی خۆیان لەو وڵاتانە دەکێشنەوە، هەروەها کاتێك بیانەوێت وڵاتێك توشی قەیران و ئیفلاسبوون بکەن، لە ڕێگای دەزگا و ناوەندەکانیان ئەو وڵاتە ڕووبەڕووی قەیرانی سیاسی دەکەنەوە.

زەوییەكانیان دوور بخەینەوە، باشترین ڕێگا بۆ گەیشتنمان بەو مەبەستە، سەپاندنی كرێ و باجە بەسەریاندا، ئەو ڕێگایە سودی زەوی لە ئاستێكی شیاو سنوردار دەكات.

٥- بەو پێیە زۆر بە خێرایی ئەرستۆكراسییە نەتەوەییەكان هەرەسپێدەهێنین، لەبەر ئەوەی چێژیان لە سامانی زۆر بینیوە، چیتر ناتوانن بە كەم ڕازیبن یان قەناعەتیان بە داهاتی كەم نابێت. واتە ((كاتێك داهاتی زەوییەكانی كەسانی ئەرستۆكراسیی كەم دەكات، هاوكات ناتوانن بە داهاتی كەم بژین، ناچاردەبن لە ڕێگای فرۆشتن یان لە بری پارە وەرگرتن زەوییەكانیان بكەن بە بارمەتە، بەوشێوەیە دەستبەرداری زەوییەكانیان دەبن))- وەرگێڕ.

٦- هاوكات پێویستە كۆنترۆڵی گونجاو بەسەر پیشەسازی و بازرگانی و كڕین و فرۆشتن بسەپێنین، بە تایبەتی ڕۆڵی سەرەكیمان لە كانزاكاری بۆ پشەسازی هەبێت. بەو پێیە بەبێ كڕین و فرۆشتن سەرمایەی پیشەسازی تایبەت زیاد دەكات، سەرمایەی پیشەسازی ڕوودەكاتە زیندوكردنەوەی كشتوكاڵ، لە ڕێگای ڕزگاركردنی زەوی لەو قەرز و ڕەهنەی عەقارات، كە بانكە كشتوكاڵییەكان پێشكەشیان كردووە، پێویستە هەموو بەرهەمەكانی پیشەسازی لە زەوی دەربهێنین، بەو ئاراستەیە سودی كڕین و فرۆشتنی و هەموو سەروەت و سامانی جیهان دەخەینە ژێر دەستی خۆمان.

بەو پلانە هەموو نەتەوەییەكان دەخەینە پێگەی كرێكاری مەزار(Proletariat)، ئەو كاتە نەتەوەییەكان لەبەردەممان

دەکروزێنەوە و کڕنۆش دەبەن بۆ ئەوەی مافی مانەوەیان لەکار دەستبکەوێت.

٧- بەڵام پیشەسازی نەتەوەییەکان تێکدەدەین، پارمەتی کڕین و فرۆشتن دەدەین، هانی خۆشەویستی بۆ رابواردن و کاتبەسەربردنی رەها دەدەین، پرسی هاندانمان لە پرۆتۆکۆڵەکانی سەرەوە بە روونی تۆمارکردووە.ئەو کرێیانە زیاد دەکەین کە یارمەتی کرێکاران نادات، هاوکات نرخی ئەو پێداویستییە سەرەتاییەکان بەرزدەکەینەوە، کە بەرهەمی کشتوکاڵین، هەروەها کاردەکەین بۆ بەرهەمهێنانی بنەماکانی تۆیی دووبەرکی و نانەوەی ئاژاوە لەنێوان کرێکاراندا، لە رێگای هاندانی کرێکاران بۆ ئاڵودەبوون لەسەر ماددە هۆشبەرەکان، هاوکات کاردەکەین بۆ گرتنەبەری هەموو رێکارێکی گونجاو تاکو هەموو زیرەکە نەتەوەییەکانی نا جوو لەسەر زەویەکەی دەربکەین.

٨- بۆ ئەوەی کەسە زیرەکەکانی نەتەوەییەکان نەتوانن دۆخی هەقیقی کاروبارەکان بگرنەدەست، پێش ئەوەی بگەین بە مەبەستەکانمان، بە ئارەزووی خۆمان یارمەتی چینی کرێکاران دەدەین لەسەر چارەسەر کردنی کێشە ئابوورییە گەورەکان، ئەو بانگەشەیە بە هەموو ئامرازەکانی هاوکارییە بۆ تیۆرە ئابوورییەکەمان، بەڵام لە واقیعدا هیچ کێشەیەك چارەسەر ناکەین[1].

---

[1]- پێویستە خوێنەر ئەو پرۆتۆکۆلە بە وردی بخوێنێتەوە، لەبەر ئەوەی هەموو پرسەکانی لەو پرۆتۆکۆلە خراونەتە روو، لەسەر روسیای کۆمۆنیستی جێبەجێ دەبێت، وەلێ بەر لە کودەتای کۆمۆنیستی پەیوەندی لە نێوان کۆمۆنیستەکان و جووەکان هەبووە، لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە کۆمۆنیستی تەنها

پرۆتۆکۆلی حەوتەم:

جەنگە جیهانییە فرەوانەکان:

:(World – Wide Wars)

١- گەورەیی سوپا و زیادبوونی هێزی پۆلیسی، پێویستن بۆ جێبەجێکردنی ئەو پلانەی پێشتر باسمانکرد، بۆ ئەوەی بگەین بە سوپای گەورە و هێزی پۆلیسی زۆر، هیچ شتێکی دیکەی ولاتانمان گەرەك نییە لەگەلمان بێت، تەنها چینی هەژاری گەورە نەبێت، هەروەها سوپای زۆر و پۆلیسی ملکەچمان بۆ مەبەستەکانمان گەرەکە.

٢- لە تەواوی ئەورپا، بەیارمەتی ئەوروپاییەکان، پێویستە ئاژاوە و ناکۆکی و دوژمنایەتی و دووبەرەکی دوولایەنە لە نێو هەموو ولاتان بلاوبکەینەوە، لەم پیلانەمان سودی دوو لایەنە دەبینین:

یەکەم: بەو هۆکارە بڕیار لەسەر قەدەری هەموو ولاتان دەدەین، ئەو ولاتانە بە رەهایی دەزانن، وەکو خۆمان گەرەکمانە، توانای خەلقکردنی شلەژان و پاشاگەردانیمان هەیە، هەروەها توانای دووبارە رێکخستنەوە و ئاسایی کردنەوەی دۆخەکانمان هەیە، هەموو ولاتان راهاتوون بە چاوی پێداگری لێمان دەڕوانن، چونکە هەرکاتێك پێویست بکات پێداگری دەکەین، بە واتایەکی دیکە ئەوە دەکەین کە پێویستە بیکەین.

ئایدیایەکی جوو نییە، تاکو دەست بەسەر روسیا و هەموو جیهاندا بگرێت، بەلام ئەوەی بە واقیعی روویداوە، سوپا و پۆلیس کۆلەگەی فەرمانڕوایی ئیرهابی بووە لە روسیا، کۆنترۆلّ کردنی سوپا و پۆلیس لەلایەن جوو دەگەڕێتەوە بۆ پەیوەندی بەهێزی نهێنی نێوان کۆمۆنیستەکان و جوو.

دووەم: بە فێڵ و تەڵەکەبازی، راو بە هەموو ئەو تەڵە و داوانە دەکەین، لەناو وەزارەتی هەموو حکومەتەکان داوەکانی خۆمان دامانناوە، تەڵە و داوەکان بە سیاسەت دانانێینەوە، بەڵکو بە رێکەوتنی پیشەسازی و خزمەتگوزاری دارایی تۆکمەیان دەکەین دایاندەنێینەوە. بۆ ئەوەی بگەین بەو مەبەستەکانمان، پێویستە لەسەرمان لە ماوەی گفتوگۆ و رێکەوتنەکاندا بەسەر زۆر فیڵ و فریودان سەربکەوین، بەڵام ئەوەی پێی دەڵێن "زمانی فەرمی" لە کاتی قسەکردن بە جووڵەی زمانەوانی پێچەوانە دەریاندەبڕین، بۆ ئەوەی بە روخسارێکی ئەمین و هەڵگری بەرپرسیارێتی دەربکەوین.

بەو شێوەیە حکومەتە نەتەوەییەکان بە ئەمین و بەرپرسیار لێمان دەڕوانن، وایان تێدەگەینین لە سەیرکردن تەنها جەخت دەکەینە سەر لایەنی بارودۆخە دیارەکان، وەکو ئەوەی ئێمە چاکترینەکانین و فریادڕەسی مرۆڤایەتیبین.

٣- پێویستە لەسەرمان ئامادەبین بۆ چاوپێکەوتن لەگەڵ هەموو ئۆپۆزسیۆنێك شەڕ لە دژی وڵاتێکی دراوسێمان رادەگەیەنێت، ئەگەر لەو وڵاتانەی دروسێمان بێت، بوێرێت لەسەر رێگامان بوەستێت، بەڵام ئەگەر وڵاتانی دراوسێمان بڕیاریاندا لە دژمان یەکبگرن، ئەوە پێویستە لەسەرمان بە دروستکردنی جەنگی جیهانی وەڵامیانبدەینەوە.

٤- سەرکەوتنی گەورە لە سیاسەتکردن لەسەر پلەی بەکارهێنانی شوێنکەوتووەکانی ئەو حکومەتە بەنهێنی بونیاد دەنرێت، هەروەها نابێت کارە دیبلۆماسییەکان چونیەکی وشەکان بێت، بۆ ئەوەی پاڵپشتی پلانە

جیهانییە فروانەكەمان بكەین، كە لەكۆتاییە چێژ و خۆشی بەخشەكەی نزیك دەبینەوە.

٥- پێویستە لەسەرمان دەستەڵاتمان بەسەر حكومەتە نەتەوەییەكانی ئەورووپا هەبێت، ئەو حكومەتانەی وەك دەڵێن رای گشتیان هەیە، ئەو رایە گشتییەی لە هەقیقەتدا پێشتر خۆمان دامانناوە. لەرێگەی ئەو رایە گشتییە هەموویان گەیشتووین بە گەورەترین هێز، هێزی رایی گشتی نەتەوەییەكانی ئەورووپا رۆژنامەیە، هاوكات هەموو رۆژنامەكان لەدەستی خۆماندایە، تەنها چەند ژمارەیەكی كەمیان نەبێت، ئەوانیش نە خوێنەریان هەیە و نە بەهایان هەیە، كەواتە ئەوانە هێزیان نییە، ئەوەی هەیانە تەنها قسەی سەر لاپەڕەكانی رۆژنامەیە.

بە پوختی و كورتی، لەپێناوی ئەوەی دووركەوتنەوەی خۆمان لە هەموو حكومەتە نەتەوەییەكانی ئەورووپا بخەینەروو، خۆمان وا دیاردەدەین، هێزمان تەنهایە، بەردەوامین لە تاوانی توندوتیژی، بەو جۆرە فەرمانڕواییە دەگووترێت فەرمانڕەوایی تۆقاندن و توندوتیژی، ئەگەر هەموویان لە دژمان رێككەوتن(مەبەستمان ولاتانی ئەورووپا و دراوسێكانمانە)، ئەو كاتە بە تۆپەكانی (ئەمریكا یان چین یان یابان) وەلامیان دەدەینەوە.

پرۆتۆکۆلی هەشتەم:

حکومەتە کاتییەکان:

:(Provisional Government)

١- پێویستە هەموو ئەو ئامێر و تەکنەلۆژیایانە بەدەستبهێنین، دووژمنەکانمان لە دژمان ئاراستەی دەکەن، ئەگەر رقیان لێمانبووەوە لەسەر دەرکردنی یاسای بڕوپوچ و ستەمکارانە، پەنادەبەین بۆ گەورەترین دەربڕینی ئاڵۆزی جۆراجۆر لە هەموو یاساکاندا، بۆ ئەوەی خۆمان رزگاربکەین، چونکە ئەو یاسایانەی دەریاندەکەین گرنگن، هاوکات بە شێوازێکی یەکلاکەرەوە دەریاندەبڕین، تاکو بۆ خەڵکی گشتی وادەربکەوێت بالآترین تەرزی ئەخلاقین، هەروەها داپەروەر و بەهەقیقی سروشتین.

پێویستە حکومەتەکەمان بە هەموو ئەو هێزە شارستانیانە دەورەدرابێت، کە لەسایەیاندا کاردەکات، حکومەتەکەمان نووسەران و پارێزەران و پزیشکەکان و کارگێڕە دیبلۆماسییەکان لە خودی خۆی دەتوێنێتەوە، لەدوایدا لە قوتابخانە تایبەتە پێشکەوتووەکانمان وەك خۆمان گەرەکمانە پەروەردەیان دەکەینەوە، فێری نهێنییەکانی ژیانی کۆمەلآیەتیان دەکەین، ئەو کەسایەتیانە بە زمانە جیاوازەکان کۆمەڵێك ئەلف و بێی سیاسی دەزانن، سرشتی مرۆڤ دەناسن، بە هەموو ژێیە مەزنەکان ئاوازی ناسك و جوان بۆ مرۆڤ دەژەنن، ژێی ئاوازە ناسك و جوانەکان ئەقڵییەتی نەتەوەییەکان پێکدەهێنێت، سیفاتی ئەو کەسایەتییانە چاك دیاردەدات، بەلآم ئارەزووە قێزەونەکانایین لەناو چین و گروپەکانیاندایە.

پێویستە راوێژکارانی دەستەڵاتەکەمان ئەوانە هەڵنەبژێرێت، لە نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوون، چونکە نەتەوەییەکان راهاتوون لەسەر ئەنجامدانی کارە کارگێڕیەکانیان کە پێیانسپێردراوە، بەبێ ئەوەی بە ئەقڵیی خۆیان پاساو بۆ ئەو ئەنجامانە بهێنەوە کە پێویستە بەدەستیبهێنن. هەروەها بەبێ ئەوەی دەستکەوتی پشتی ئەنجامەکان بزانن، کارگێڕە نەتەوەییەکان بەبێ خوێندنەوە ئاماژە بە ناوەرۆکی نووسراوەکان دەکەن، کاردەکەن لە بەرخۆشەویستیان بۆ دراو یان بالاّبوون و پلە و پۆست وەرگرتن، نەك بۆ بەرژەوەندی گەل یان لەبەر ئەوەی ئەرکیانە.

٢- ئێمە حکومەتەکەمان بە سوپایەکی تەواوی ئابووریناسان دەورە دەدەین، پاراستنی حکومەت هۆکاری سەرەکی فێربوونی زانستی ئابووری جووەکان بوو، ئێمە بە هەزاران پیاوی بانکی و خاوەن پیشەسازی و ملیۆنێر دەوەردراوین، وەلێ فرمانی ئەو پیاوانە تاکو ئەمرۆ گەورەترین بایەخیان هەیە، کەواتە واقیعییە دراو بڕیار لە هەموو شتێك دەدات، لەبەر ئەوە پۆستە حکومییەکان بە برا جووەکانمان بڕدەکەینەوە.

٣- لەو کاتەدا برا جووەکانمان هێشتا جێگای متمانەی نەتەوەییەکان نین، چونکە بەو پۆستە مەترسیدارانە گەڕاونەتەوە بۆ ئەو نەتەوانەی پێشتر رۆژنامە و ئەخلاقیان تیکدەدان، بۆ ئەوەی ئابڕویان بۆشاییەك لە نێوان نەتەوە و ئەوان دروست بکات، هەروەها بەو پۆستە ترسناکانە دەگەڕێینەوە بۆ ئەو نەتەوانەی پابەندی بەفرمانەکانی ئێمە نەبوون، پێشبینی دادگایی و بەندکردنیان بکەن، مەبەست لە هەموو ئەمانە،

ئەوەیە ئەوانە تاکو دوا هەناسەی لە سینەیان هەناسەی پێدەدەن، بەرگری لە بەرژەوەندییەکانی ئێمەدەکەن.

پرۆتۆکۆلی نۆیەم:

دووبارە پەروەردەکردنەوە:

(Re - education):

١- لەسەرتانە دیدگای تایبەتی خۆتان ئاراستەی پەیڕەوکردن و جێبەجێکردنی پرنسیپەکانمان بکەن، هەروەها ئاراستەی ئەخلاقی تایبەتی ئەو نەتەوەیە بکەن، کە ئێوەی پێی دەورەدراوە و لەناویدا فێردەبن، لەسەرتانە لە ماوەی بەکارهێنانی پرنسیپەکانمان بە هەموو پێکهاتەکانی پێشبینی سەرکەوتن نەکەن، تاکو نەتەوەکەی دەورەیداون و لەناویدا فێربوون، بە دید و بۆچوونی ئێمە دووبارە فێرنەبن، بەڵام ئەگەر بە تۆکمەیی و دروستی ڕەفتارتانکرد بۆ بە کارهێنانی پرنسیپەکانمان، ئەو کاتە دەبینن پیش تێپەربوونی (١٠) ساڵ بەهێزترین پابەندبوونی ئەخلاقیان دەگۆڕن، بەوشێوەیە نەتەوەیەکی دیکە زیاد دەکەین بۆ ئەو نەتەوانە کە پێشتر ملکەچمان بوونە.

٢- چەمکەکانی ئازادیخوازی ڕێکخراوی ماسۆنی نهێنی بریتین لە: "ئازادی، یەکسانی، برایەتی"، ئێمە ئەم چەمکانە ناگۆڕین، بەڵکو بە فۆرمیك دایاندەڕێژینەوە تاکو بە سادەیی بیرۆکەکە دەرببڕین، دەڵێین: "ماف ئازادە، ئەرك یەکسانە، بیروبڕوا برایەتییە"، بەو چەمکانە گا بە شاخەکەی دەگرین، وەلێ ئەو کاتەی بە هەقیقی هەموو هێزێکی فەرمانڕەواییمان لەناوبرد و کۆتایی پێهێنا، هاوکات هێزی خۆمان وەك تاکە هێز مایەوە، بەڵام هێزی نەتەوەییەکانی نا جوو بە تیۆری هێشتا ماوە، ئەگەر حکومەتێك لە حکومەتی نەتەوەییەکان بەهێزی خۆی هەڵوێستی ئۆپۆزسیۆنی لە دژمان وەربگرێت، ئەوە هەڵوێستی

ئۆپزسیۆنی بڕیارێکی تیۆری شکلی دەبێت، بەڵام ئێمە ئەو هەڵوێستە ئۆپۆزسیۆنییە بێهێزە شکلییە بە هەقیقی وەردەگرین، بۆ لەناوبردنی پێویستمان بە هەڵوێستی پێچەوانە هەیە، بۆ بەرگریکردن لەبەردەم ڕەگەزی (سامی)، هەروەها دەتوانین برا بچووکەکانمان لەناو سیستەمی دوژمنەکەمان بپارێزین، لەسەر ئەو خاڵە زیاتر ڕوونکردنەوە نادەم، چونکە لە پرۆتۆکۆلەکانی دیکە ڕوونکردنەوەی زۆرمان لەسەر خستووەتەڕوو.

٣- بە هەقیقی ڕووبەڕووی هەموو ئۆپۆزسیۆنێك دەبینەوە، حکومەتەکەمان لە ڕووی هێز بێهاوتایە، لە تێڕوانینی یاسایی پێگەی خۆی هەیە، بەو پێگە یاساییە لە ئاستێکدایە، بەو دەربڕینە توندە وەسفی دەکەین: "حکومەتەکەمان دکتاتۆرانە هەڵوێست وەردەگرێت" ئەمڕۆ من دەتوانم بەو پەڕی متمانە ڕابگەیەنم، ئێمە خاوەنی یاساین، ئێمە سەروەرین لە فەرمانڕەواییکردن، بڕیاری سزادان دەدەین، ئەو کەسە لە سێدارە دەدەین کە ویستمان لەسەرە، ئەو کەسە دەبەخشین کە ویستمان لەسەرە، ئێمە واقیعین - هەقیقەتین، لە نێو هەموو سوپایەکدا فرمان فرمانی ئێمەیە، لە سەروی سەرکردەکانیان، بە هێزی تورەیی فەرمانڕەوایی دەکەین، لەبەر ئەوەی تاکو ئێستا چەندین نەتەوەی شکستخواردومان لە بەردەستدایە، کە پیشتر خاوەنی حیزبی بەهێز بوون، بەڵام ئێستا ملکەچی دەستەڵاتەکانمانە، تەماحمان بێسنورە، شەڕی تەماح تێرنابێت، کەسی تورە و بێبەزەیی - بەزەیی نانوێنێت، وەلێ کەسی ڕق و کینە لە دڵ بێ هەستە - بەزەیی بەکەسدا نایەتەوە.

٤- ئێمە سەرچاوەی ئیرهابی ماوە دوورین، ئێمە خەڵکی لە هەموو ئاینزا و حیزبێك دەخەینە خزمەتی خۆمان، ئەو پیاوانە دەخەینە خزمەتی خۆمان ئارەزوودەکەن: حکومی "پاشایەتی، سۆسیالیستی، کۆمۆنیستی" بگێڕنەوە، هەروەها خەڵکی هەموو جۆرە کۆمەڵگەیەکی باش (Utopias) دەخەینە خزمەتی خۆمان، هەر کۆمەڵگایەك لە کۆمەڵگەی نەتەوەییەکانی نا جوو لەژێر درۆیەك دادەنێن یان باوەڕپێدەهێنین، هەروەها بە خودی خۆیان بە رێگای تایبەتی خۆیان وسفی ئەو دستەڵاتەی خۆی دەکەن، کە هێشتا لە رووی شێوە ماویانە، بەو کەمە دەستەڵاتەی ماویانە، هەوڵدەدەن هەموو یاسا دانراوەکانی خۆیان پێشێلبکەن و بشکێنن، بەو رێکار و رێوشوێنانەی دەیگرینەبەر حکومەتە نەتەوەییەکان ئازاردەچێژن، هاواردەکەن داوای پشومان لێدەکەن، ئامادەیی پێشاندەدەن لە پێناوی ئاشتی هەموو قوربانییەك پێشکەش بکەن، بەڵام ئێمە هیچ ئاشتی و ئارامییەکیان پێنادەین، تاکو راستەوخۆ و دان بە حکومەتە نێودەوڵەتییە باڵاکەمان دادەنێن.

٥- گەلان دەنگی نارەزاییان بەرزکردووەتەوە، پێویستە کێشە کۆمەڵایەتییەکان بە هۆکار و ئامرازی نێودەوڵەتی چارەسەر بکرێن[1]، ئەو کێشانەی ناکۆکی نێوان حیزبەکان خستییە دەستی ئێمە، سامان

---

[1]- دۆخەکان بەو شێوە کەوتوونەتەوە، وەکو لە پێکهاتەی کۆمەڵەی نەتەوەکانی ئەو کات و دەستەی نەتەوە یەکگرتووەکان و ئەنجوومەنی ئاسایش ز رێکخراوی یونسکۆ و یونسیف دەردەکەوێت، ئەوانەی سیاسەتی ئەو رێکخراوانە ئاراستەدەکەن زۆربەیان کەسانی جوون یان جاسوس و دروستکراوی ئەوانن، بۆیە چارەسەری کێشەی سیاسی و کۆمەڵایەتی هەموو نەتەوەییەکان لەدەستی ئەوانە.

پێویستە بۆ بەردەوامی ناکۆکی و کێشەکان، سامانیش لەژێر دەستی ئێمەدایە، بۆیە ناتوانن کێشە و ناکۆکییەکان چارەسەر بکەن.

٦- ئێمە دەترسین لە هاوپەیمانی هێزی فەرمانڕەوای نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو، لەگەڵ هێزی هاوڵاتیانی کوێر، بەڵام ئێمە هەموو ڕێوشوێنێکمان گرتووەتەبەر بۆ ئەوەی ڕێگری بکەین لە ڕوودانی ئەو جۆرە ڕووداوانە، لە نێوان ئەو دوو هێزە بەبەربستێکمان دروستکردووە، بەرگری ئەو بەربەستە ترسێنەرە کە هەردوو هێز هەستی پێدەکەن، ئەو بەربەستە ترسی هێزەکانە لە یەکدی، واتە هەریەکەیان لە ئەوەی دیکە دەترسێت، بەوپێیە هێزی گەل بە مسۆگەری لەگەڵ ئێمە دەبێت، تەنها ئێمە سەرکردەی هێزی گەلین، ئاراستەی دەکەین بۆ ئەوەی بگەین بە مەبەستەکانمان.

٧- بۆ ئەوەی لە داهاتوو دەستی کوێرەکان لەژێر دەستمان ڕزگار نەبێت، پێویستە ئێمانداران و نوێژکەران بە بەردەوامی پابەند بە خێڵەکانیان بهێڵینەوە، بەڵام نابێت پەیوەندییەکانمان لەلایەن کەسایەتییەکانی خۆمان بێت، بەڵکو پێویستە لە ڕێگای بەهێزترین برا دڵسۆزەکانمان بێت، کاتێك ئیماندار و نوێژکەرەکان دەبن بە هێزێکی ناسراو، بە خودی خۆمان قسە لەگەڵ سەرکردەی گشتی، کۆی (سۆفییەکان) دەکەین، بە ئاراستەی هەر کاروبارێکی سیاسی ڕۆشنبیریان دەکەین، دەکرێت یەکبگرێتەوە لەگەڵ ئاراستەی گونجاوی خودی خۆمان.

٨- چۆن متمانە بەو کەسانە بکەین، کە خەڵك لە قوتابخانەی هەرێمەکان فێردەك

؟[1] بە دڵنیایی ئەوەی نوێنەری حکومەت یان پاشا بە خودی خۆی دەیڵێت، پێویستناکات لە نێو هەموو گەل پەخش بکرێت، لەبەر ئەوەی زۆر بەخێرایی بەناو خەڵکدا بڵاودەبێتەوە.

٩- بێگومان هەموو سیستەمە نەتەوەییەکان تێکدەشکێنین، پێش ئەوەی ئەرکی خۆیان جێبەجێ بکەن، ئەو سیستەمانەی بە دەستە کارامەکانمان یارمەتیمانداون، لەکاتی دامەزراندنی سیستەمەکان لەناو پێکهاتە میکانیکییەکانیاندا (لەولەبی) مەبەستدارمان بۆ کاتی پێویست داناوە، ئەو (لەولەبانە) سیستەمێکی بەهێز و دژواریان هەیە، هاوکات ئامادە و رێکخراون، لە رێگای ئەو (لەولەبانە) رێکخستنی نەتەوە ئازادیخوازەکانمان گۆڕیوە بۆ رێکخستنی بێ سیستەم. لەبەر ئەوەی ئێمەی جوو مافمان لە فەرمانڕەوایی کردنی نەتەوییەکانی دیکە هەیە، هەروەها مافمان لە هەڵبژاردن و سیاسەتی رۆژنامەگەری و پشتیوانیکردنی ئازادی تاکەکان هەیە، بەڵام تاکو ئێستا فێرکردن گەورەترین مەترسییە لەسەر مەبەستەکانمان، چونکە پەروەردە و فێرکردن پاڵپشتێکی مەزنن بۆ ژیانی ئازاد.

١٠- ئێمە توانیومانە نەوەی پێگەیشتووی نەتەوەکانی دیکە فریوبدەین، وامانلێکردوون بەدرەوشتێکی توندوتیژ بن، لە رێگای ئەو پرنسیپ و

---

[1] - قوتابخانەی هەرێمەکان: واتە قوتابخانەی گوندەکانی وڵات، هەموو قوتابخانەکانی وڵات، قوتابخانەی هەرێمین، تەنها قوتابخانەکانی پایتەخت نەبێت.

تیۆرە ناسراوانەی لەدەستماندایە بۆ فریودانیان، بەلاّم ئێمە بە خودی خۆمان لە پرانسیپ و تیۆرەکان تێگەیشتووین.

١١- لە یاسا پێشینەکاندا گەیشتووین بە ئەنجامی سودبەخشی نائاسایی، بەبێ ئەوەی بە کردار هەمواریانبکەینەوە، بەلّکو لە ڕێگای پێناسەکردنی سادە بۆ یاساکان، هەروەها لە ڕێگای دووبارە تەفسیرکردنەوەی یاساکان، بەلاّم لە دووبارە پێناسەکردنەوە و تەفسیرکردنی یاساکاندا مەبەستمان ئەوە نەبووە خۆمان بە دانەری یاساکان دابنێین.

ئەنجامی دووبارە پێناسەکردنەوە و تەفسیرکردنەوەی یاساکان، ئەو ئەنجامانەی لێ کەوتەوە:

یەکەم: تەفسیرکردنەوکانمان واتای هەقیقی یاساکانی شاردەوە یان ونکرد.

دووەم: تەفسیرە ناڕوونەکانی بە ئاستێك سرپەوە، وایکرد حکومەت نموونەی ئەو کۆمەلّە یاسا ناڕوونانە ڕوون بکاتەوە.

لەئەنجامی ئەو یاسا شێواو و ناڕوونانە چەندین ڕێبازی پەیوەستنەبوو یان پابەند نەبوو بەو یاسایانە هاتنە ئاراوە، لە نێو دەزگاکانی حکومەتدا، دوای کارنەکردن بە دەقی یاساکان یان نەمانی متمانە بە دەقی یاساکان، لەبری کارکردن بە یاسا، کار بە ویژدان دەکرا و بڕیار بە ویژدان دەدرا.

١٢- ئەگەر پلانەکەمان پێش کاتی خۆی ئاشکرابێت.

١٣- ئەو نەتەوانەی دەیاتووانی بە چەکی خۆیان لە دژمان راپەڕن جیاواز و ناکۆك بوون لەسەر دژایەتی کردنمان، بۆ ئەوەی ئەگەری راپەڕینی نەتەوییەکان لە دژمان نەهێڵین، هەموو کاتێك دەتوانین بە هێزێکی تۆقێنەر بچینە گۆڕەپان و چالاکی و ئۆپۆزسیۆن ئەنجام بدەین، دڵی ئازاترین پیاوانیان پڕبکەین لە ترس و تۆقاندن، هاوکات لە هەموو شارێك هێڵی شەمەندەفەری تایبەت بۆ بەستنەوەی شارەکان بە پایتەخت رادەکێشرێن، هەروەها تونێڵی درێژ لە ژێرزەوی شارەکان دروست دەکەین، لە رێگای ئەو تونێڵە شاراوانەی هەموو شارەکانی

جیهان بۆمبڕێژ دەکەین دەیانتەقێنینەوە[(١)]، هاوکات هەموو سیستەم و تۆمارەکانیان لەناودەبەین[(٢)].

١- لەوانە دربڕینی چەمکی "بۆمبڕێژکردن و تەقاندنەوە"ی شارەکانی جیهان مەجازی بێت، لەبری ڕێکخراو و هێزەکانی سەربەخۆیان بەکاریانهێنابێت، بۆ نموونە لە بری چەمکی(بەلشەفییەکان) بەکاریان هێناوە، چونکە کاتێك کودەتای سیاسی و سەربازی بەسەر قەیسەری ڕوسیا دەکەن، ئامارازی کودەتاکەیان کۆمۆنیستە بەلشەفییەکانن، هەروەها کاتێك لە بەریتانیا کودەتای سیاسی لە دژی سیستەمی پاشایەتی ڕەها ئەنجام دەدەن، ئامرازی کودەتا ئازادیخوازەکانن (لیبرالییەکان)، وەلێ لە هەردوو وڵات زۆربەی شارەکان وێران دەبێت و سیستەمی سیاسی و سەربازی و سەرجەم تۆمارەکان لەناودەچێت.

٢- ئەو هێزەی جووەکان ئاماژەی پێدەکەن بۆ نانەوەی ئاژاوە و کودەتای سیاسی، لە ناو وڵاتانی جیهاندا ناونیشانی جیاوازیان هەیە، وەکو ڕێکخراوە: "ئایینییەکان، سیاسییەکان، خێرخوازییەکان، ماسۆنییەکان، ئەدەبیەکان، سۆفیگەرییەکان، ریفۆرمخوازەکان، ...". ڕێکخراوە ئایینیەکان مەترسیدارترین ڕێکخراون، ئەمڕۆ لە وڵاتانی خۆرئاوا بڵاویان کردوونەتەوە، لەلای هەمووان ڕوونە جووەکان چوونەتە نێو ئایینەکانی دیکە، بەتایبەتی ئایینی" مەسیحی و ئیسلام" ماوەی مانەوەیان لەناو ئایینەکان دوو نەوە یان زیاتری دەخایاندووە، ئەوە جووەکانی دێنە ناو "مەسیحی یان ئیسلام" بە دڵسۆزی نایەنە سەر ئایینە نوێیەکە، هاوکات "مەسیحییەکان و ئیسلامەکان" بە تێپەڕبوونی کات نازانن ئەوانە لە بنەماوە جوون، هاوکات ئەوە جووەکان

ئەو هێزەی جووەکەکان ئاماژەی پێدەکەن بۆ نانەوەی ئاژاوە و کودەتای سیاسی، لە ناو وڵاتانی جیهاندا ناونیشانی جیاوازیان هەیە، وەکو ڕێکخراوە: "ئاینییەکان، سیاسییەکان، خێرخوازییەکان، ماسۆنییەکان، ئەدەبیەکان، سۆفیگەرییەکان، ریفۆرمخوازەکان، ...". ڕێکخراوە ئاینیەکان مەترسیدارترین ڕێکخراون، ئەمڕۆ لە وڵاتانی خۆرئاوا بڵاویان کردوونەتەوە، لەلای هەمووان روونە جووەکەکان چەنە نێو ئاینەکانی دیکە، بەتایبەتی ئاینی" مەسیحی و ئیسلام" ماوەی مانەوەیان لەناو ئاینەکان دوو نەوە یان زیاتر دەخایەنێت، نەوە جووەکەکانی دێنە ناو "مەسیحی یان ئیسلام" بە دڵسۆزی نایەنە سەر ئاینە نوێیەکە، هاوکات "مەسیحییەکان و ئیسلامەکان" بە تێپەڕبوونی کات نازانن ئەوانە لە بنەماوە جوون، هاوکات نەوە جووەکان ڕێکخراوی "مەسیحی یان ئیسلام یان سیاسی" دروست دەکەن، هەڵودەدەن بە تەوای دەستبەسەر ریکخراوەکەدابگرن و لە خزمەتی مەبەست و پلانی جووەکان بەکاریانبهێنن.

ڕێکخراوی "مەسیحی یان ئیسلام یان سیاسی" دروست دەکەن، هەوڵدەدەن بە تەوای دەستبەسەر ریکخراوەکەدابگرن و لە خزمەتی مەبەست و پلانی جووەکان بەکاریانبهێنن.

پرۆتۆکۆلی دەیەم:

ئامادەکاری بۆ چوونە دەسەڵات:

:(Preparing for Power)

١- ئەمڕۆ بە دووبارەیی ئەو پرسەتان بۆ روون دەکەمەوە کە پێشتر باسمان کردبوو، تکاتان لێدەکەم ئەی فەرمانڕەوایانی نەتەوەکەم، بەیادی خۆتان بهێننەوە، حکومەتی نەتەوییەکان لە سیاسەتکردندا بە پرۆگرامێکی درۆزنانە بۆ هەموو شتێك رازیدەبن، بەڵێ رازیدەبن: چۆن کات دەرفەتیان پێدەدات، ناوەرۆکی بارودۆخەکان دەبپشکنن یان تاقیدەکەنەوە، لە کاتێکدا نوێنەرەکانیان لە ئەنجوومەندا (Representatives) تەنها بیر لە چێژبینین دەکەنەوە؟

سیاسەتی ئێمە زۆر مەترسیدارە، ئەگەر وردەکاریەکانی بەیادی خۆتان بهێنەوە، سیاسەتەکانمان کۆمەکی زۆرمان دەکەن، کاتێك دانووستان لەسەر پرسی: "دابەشکردنی دەستەڵاتەکان، ئازادی قسەکردن، ئازادی رۆژنامەگەری و بڕوای ئایینی، مافی پێکهێنانی دەستە و سەندیکا و ناوەند و رێکخراو، مافی یەکسانی لە بەردەم یاسا، ئازادی لە خاوەندرێتی و موڵك" دەدەین، هەروەها پرسی سەپاندنی باج، بیرۆکەی سەپاندنی باج، بیرۆکەیەکی نهێنییە، هەروەها پرسی هێزی کۆنەپارێز بۆ یاساکان، هەموو پرسەکانی هاوشێوەی ئەو پرسانەن، سروشتێکیان

هەیە، بە هۆی سروشتەكانیان چاك نییە، بە ئاشكرا لەبەردەم خەڵكی گشتی گفتوگۆ و دانووستانیان لەسەر بكەین.

سیاسەتی ئێمە بەیادی خۆت بهێنیەوە، لەبەر ئەوە واپێویست دەكات، ئەو حاڵەتانەی بۆ هاوڵاتیان باسی دەكەین، پێویستە لێیان تێنەگەن، بەڵام پێویستە هەندێك لە بڕیارە سیاسەكانمان بڵاوبكەینەوە، بەبێ ئەوەی روونیان بكەینەوە. بڕیارەكانی تایبەتن بە نوێكردنەوەی پرنسیپەكانی ماف، دەبینن وەكو بڕیارەكانی بڵاویان دەكەینەوە كاردەن، كە گرنگی شاردەنەوەیان لە هەقیقەتەكەیاندا تەواو دەبێت، چونكە ئەو پرنسیپەی بە ئاشكرا نایخەینە روو، دەرفەتمان پێدەدات بە ئازادی كاربكەین بۆ گەیشتن بە مەبەستەكانمان، چونكە پرنسیپێكی لەو شێوەیە، ئەگەر یەكجار رابگەیەندرێت، وەكو ئەوەیە بڕیاری لەسەر درابێت، هاوكات هەركاتێك پرنسیپەكان دەبن بە بڕیار دەرفەتی ئازادی كاركردنمان بۆ نامێنێتەوە.

٢- گەلەكەمان رێزێكی تایەتی هەیە، لەبەر ئەوەی هێزێكی بلیمەتی سیاسی دەپارێزێت، دەستە باڵاكەی هەموو كارێك دەكات، گەلەكەمان بەو شێوەیە بە زیندوویی دەمێنێتەوە(ئای لە بێهیوایی قێزەون)، بەڵام (ئایی لەو كەسەی بە كارامەیی و لێهاتوویی پرنسیپەكان جێبەجێ دەكات!) - (ئای لەو كەسەی فێڵی هەیە)- (ئای لەو كەسەی پرنسیپەكان بە تێگەیشتن و بوێری جێبەجێدەكات!).

٣- ئێمە پشتدەبەستین بە ڕاکێشانی سەرنجی هەموو نەتەوەکان، بۆ کارکردن لەسەر بەهێزکردنی ئەو ململانێیە نوێیەی کە خۆمان نەخشەمان بۆ کێشاوە و دامانناوە، لەبەر ئەوە پێویستە دەستمان بە خزمەتی نوێنەرە سەرکێش و ئازاکانمان بگات، کە لەتواناباندایە بەسەر ئەو ئاستەنگ و گرفتانەی دێتە سەر ڕێگای پێشکەوتنمان سەرکەون.

٤- ئەو کاتەی کودەتای سیاسیی(Coup detat) ئەنجام دەدەین، بە خەڵك دەڵێین: هەموو شتێك زۆر بەخراپی بەڕێوچووە، هەمووتان ئازارتان چێژتووە، ئێستا ئێمە هۆکاری ئازارەکانتان دەسڕینەوە، هەروەها بە "نەتەوییەکان و کۆمکارە نەتەوەییەکان" دەڵێین: بە دڵنیایی ئێوە لە تۆمەتبارکردنەکانی ئێمە ئازادن، بەڵام ئایە دەتوانن فەرمانڕەوایی پاك و بێخەوشی خۆتان بکەن، کەپێشتر فەرمانڕەواییتان کردووە، ئێستا ئێوە ئەزموونی فەرمانڕەواییکردنتان هەیە، ئایە دەتوانن لەپێناوی چاکەی خۆتان کار بکە؟ ئەو کاتە لەسەر شانی خۆیان بە سەرکەوتوویی و هیوا و خۆشحاڵییەوە بەرزمان دەکەنەوە، هەروەها هێزی دەنگدانی ئەو تاکە بێکەڵکانەی لە ڕەگەزی مرۆڤن، لە ڕێگای کۆبوونەوەی ڕێکخراو و ڕێککەوتنی پێشوەختە ڕامانهێناون، ئەو کاتە ڕۆڵی کۆتایی خۆیان دەگێڕن، ئەو هێزەی خۆمان لێیان نزیکردووەتەوە بۆ ئەوەی بە دەستی خۆیان"بمانخەنە سەر عەرش"، ئەو هێزە لە کۆتاییدا قەرزەکەمان دەداتەوە، ئەو هێزە خۆشحاڵە، چونکە دەیەوێت

ئەنجامی پرسەکەمان ببینێت، پێش ئەوەی بڕیاری خۆی بدات، واتە پێش ئەوەی خۆی فەرمانڕەوایی خۆی بکات، دەیەوێت ئێمە فەرمانڕەوای بین.

٥- بۆ ئەوەی لە کاتی دەنگدان زۆرینەی رەها بەدەستبهێنین، پێویستە بەبێ جیاوازی چینایەتی هەموو تاکێك رازیبکەن دەنگ بە ئێمە بدات، بەڵام لەناو چینی خوێندەواران زۆرینەی دەنگەکان بەدەست ناهێنین، هەروەها لەو کۆمەڵگەیانەی دابەشبوونە بەسەر توێژی جیاواز.

ئەگەر ئایدیایەك گرنگی خودی بۆ تاك هەبێت، بیخەینە نێو ئەقڵیی هەموو تاکێك، بەو ئایدیایە ژیانی خێزانی نەتەوەییەکانی دیکەی ناجور هەڵدەوەشێنینەوە و لەناودەبەین[1]، هاوکات گرنگی پەروەردەی خێزان خراپ دەکەین، هەروەها ئەو پیاوانەی زانا و ژیرن و بیرمەند لە گەیشتن بە پێشەنگی پەکدەخەین، هەڵبەتە خەڵکی گشتی لەژێر رێنمای ئێمەدان، رێگرن لەسەر دواخستنە ژیر و بیرمەند و ئاقڵەکان، بەو شێوەیە خەڵکی

---

[1]- جووەکان لەدوای کودەتای کۆمۆنیستە بەلشەفییەکان بە کردار هەوڵیاندەدا سیستەمی خێزان هەڵبوەشێنەوە و لەناوییبەن، چونکە سیستەمی خێزان بەهێزترین ئاستەنگ بوو لەدژی سیستەمەکەمان، لە هەموو شوێنێك بە پراکتیکی دژایەتی سیستەمی خێزانیان دەکرد، بۆ نموونە (دورکهایم) بیرمەند و کۆمەڵناسی فەرەنسی لە زانستی کۆمەڵناسی بە روونی دانووستان لەسەر هەوڵی کۆمۆنیستە بەلشەفییەکانی روسیا دەکات، کە چۆن کار بۆ هەڵوەشانەی سیستەمی خێزانی دەکەن.

گشتی بە ئەبەدی ڕێگا بە زانا و ژیرەکان نادەن، بڕیار لەسەر هیچ پلانێك بدەن[1].

ئەو هاولاتیانەی پارەیان پێدەدەین لە بەرانبەر گوێڕایەڵیان و جێبەجێکردنی فرمانەکانمانە، بە گشتی ڕاهاتوون خۆیان لەپێناوی ئێمەدا بەخت بکەن، بەو ئامرازە هێزێکی کوێر بە ئاستێك دروستدەکەین، کە ئەبەدی حکومەتە نەتەوەییەکان ناتوانان هیچ بڕیارێك بەبێ ڕێنمایی نوێنەرانی ئێمە دەربکەن، ئەو نوێنەرانەی لەناو دەزگاکاندا جێگیرمان کردوون بە مەبەستی سەرکرایەتیکردنی حکومەتەکان.

٦- هاولاتیان ملکەچی ئەو دەستەلاتە(System) نوێیە دەبن، لەبەر ئەوەی دەزانن ئەو سەرکردانەی ئێمە سەرچاوەی کرێ و موچە و قازانج و هەموو سودێکی دیکەی ئەوانن، پێویستە سیستەمی حکومەت بە یەك

---

[1] - ئەو پلانەی جووەکان دایانڕشتبوو، ئەمڕۆ زۆر بە سەرکەوتوویی جێبەجێ بووە، خەڵك بەهۆی نزمی ئاستی تێگەشتنیان ناتوانن بە چاکی پێشبینی باردۆخەکان بکەن، لەبەر ئەوەی ئاستی مەعریفی خەڵك بە گشتی لاوازە، بەهۆی نزمی ئاستی پەروەردە و گرنگینەدان بە خەڵکی بیرمەند و ژیر لە کۆمەڵگەکانی جیهان بەگشتی، خەڵکی نەزان بەوەی دەیڵێت و دەیزانێت تەنها ژاوەژاوە و جیاوازی لە نێوان چاکە و خراپە ناکات، بەو شێوەیە هەر دۆخێك یان حالەتێك لە دەوروبەری ڕوویدات، ئەگەر هەڵە بێت یان درۆ لێی تێناگات، بەڵکو ئەوەی گرنگە لە ئارەزووەکانی نزیك بێت، ئەوە بەبێ دوو دڵی پێی ڕازییە.

ئەقڵ کار بکات، ئەگەر کارەکانی هاوبەش بێت لە نێوان چەند ئەقڵێک، ئەکردەییە بتوانێت سەرکەوتوو بێت، لەبەر ئەو هۆکارە فەرمانڕەوا گوێمان لێناگرێت، تەنها بەزانینی پلانی کار نەبێت، بەڵام پێویستە بەهیچ رێکارێك گفتووگۆی لەگەڵ نەکەین، تاکو کاریگەرییە خراپەکانی تێکنەدەین، هەروەها ئەرکی بەشە جیاوازەکانی پەك نەخەین، واتای نییە هەموو ئەندامێکمان، لەسەر نموونەی ئەو پلانانە گفتووگۆ بکات، ئەو ئەندامە دەگۆڕین ملکەچی پێداچوونە نابێت، کەواتە تێکەڵ بووە بە ئەنجامی هەموو هەڵەتێکەشتنێکی ئەقڵیی، ئەو هەڵە تێکەیشتنانەی لە ئەنجامی وێناکردنی ئەقڵی خودی هاتووەتە ئاراوە، چونکە ئەزموونی ئەودیوی واتا ئەزموونی پشتی ڕووداوەکانی نەکردووە، لەبەر ئەوە پێویستە کۆتا پلانمان لۆژیکی و پوخت بێت، پێویستە لەسەرمان کاری مەزن و گەورە بە سەرکردەکەمان نەسپێرین، بۆ ئەوەی بەشەکانی حکومەتەکە لەسەر دەستی هاوڵاتیان لەت لەت نەکات، هەروەها لەسەر دەستی کۆمەڵەی تیرەی(Glique) لەت لەت نەکات.

٧- ئەمڕۆ ئەو پلانەی ئێمە، دەستور و دەزگا بونیادنراوەکان ئاوەژوو ناکاتەوە، بەڵکو تیۆرە ئابوورییەکان بەپێی پلان دەگۆڕێت، لە دوایدا هەموو رێگاکانی پێشکەوتن دەگۆڕێت، ئەو کاتەی رێگاکان دەگۆڕێن، بێگومان پێویستە ئەو رێگایە بگرینەبەر کە پلانەکەمان دەیسەپێنێت.

٨- لە هەموو وڵاتێك هەمان ئەو دەستە و رێکخراوانە دادەمەزرێنین، بەڵام لەژێر ناوی جیاواز، وەکو: "ئەنجوومەنی نوێنەرانی گەل، وەزارات،

ئەنجوومەنی پیران، ئەنجوومەنی عەرش بە هەموو جۆرەکانی، کۆنسەی سەرۆکایەتی، ئەنجوومەنی دەستەی یاسادانان و کارگێڕی". پێویست ناکات پێکهاتەی میکانیکی بەیەکەوە بەستنەوەی نێوان ئەو دەستە جیاوازانەتان بۆ روون بکەمەوە، چونکە پرسی بەیەکەوە بەستنەوەیان پێش ئێستا لەلای ئێوە بە جووانی ناسراوە، تێبینی ئەوە بکەن هەموو دەستەیەك لەو دەستانە لە سەرەوە ئاماژەمان پێکردووە، گونجاوە لەگەڵ ئەرکێکی گرنگ لە حکومەتدا (من وشەی گرنگ بۆ ئاماژەکردن بە ئەرکەکان بەکاردەهێنم، نەك بۆ ئاماژەکردن بە دەستەکان).

هەڵبەتە ئەو دەستانە بەخودی خۆیان هەموو ئەرکە حکومیەکانیان لە نێوان خۆیاندا دابەش کردووە، ئەرکەکانی حکومەت بریتن لە: "دەستەڵاتی دادەوەری، دەستەڵاتی یاسادانان، دەستەڵاتی جێبەجێکردن"، ئەرکەکانیان هاوشێوە و چوونیەکە لەگەڵ ئەرکی ئەندامە جیاوازەکانی جەستەی مرۆڤ.

٩- کاتێك ئێمە ئازاری بە هەموو کەسەکانی ناو دەزگا حکومیەکان دەدەین ، ئەوە هەموو دەزگاکانی دەوڵەت وەکو جەستەی مرۆڤ نەخۆش دەکەون، لە دوایدا دەوڵەت بەو نەخۆشیە دەمرێت، کاتێك دەرزی ژەهری (ئازادی) لە سیستەمی دەوڵەت دەدەین، تەندروستی سیاسی دەگۆڕێت، ئەوە دەوڵەت توشی میکرۆبی مردن (Infected) دەبێت، نەخۆشییەکە نەخۆشی شیبوونەوەی خوێنە(Decomposation

of the blood)، بەو شێوەیە دەوڵەت هیچ توانایەکی نامێنێت و دەکەوێتە پەلەقاژێی مەرگ.

١٠- حکومەتە دەستوورییەکان لە منداڵدانی ئازادیخوازان لەدایکبوون، کە شوێنی حکومەتە ئەرستۆکراسیەکانیان گرتەوە، تەنها حکومەتی ئەرستۆکراتی بۆ نەتەوەییەکانی ناجوور فۆرمی حکومەتی سودەبەخش بوو، وەکو دەزانن حکومەتە دەستوورییەکان لە قوتابخانەیەك بۆ ئاژاوە و ناکۆکی و ڕووبەڕوو بوونەوە و هەیەجانی حیزبی بێئەنجام زیاتر نییە، بە کورتی و پوختی حکومەتی دەستوری قوتابخانەی هەموو شتێکی بێ بنەما و بێواتایە، بەردەوام پێگەی حکومەت کەمدەکاتەوە، گوتاری میدیاکان، بۆ نموونە ڕۆژنامەکان وادەکەن پاشاکان تەمبەڵ و بێکەڵك و بێدەستەڵات بن، بەو شێوەیە پاشا بێ دەستکەوتە و زیادەیە و خەڵك پێویستی پێی نییە، لەبەر ئەو هۆکارە لە زۆربەی وڵاتان پاشا بەراوێزخراوە، بە واتایەکی دیکە پاشای حکومەتە دەستوورییەکان ڕۆڵیان لەناو حکومەتدا نەماوە، چونکە هیچیان لەدەست نایەت، بۆیە تەنها بارگرانین لەسەر خەڵکی نەتەوەییەکانی. ئێمە دەتوانین لە داهاتوویەکی نزیکدا سیستەمی کۆماری دابمەزرێنین، لەسایەی سیستەمی کۆماری نوێ لە شوێنی پاشا دڵسۆزەکان پێکەنینمان[1] دانا، کەسایەتی

---

[1] - کەسێك خەڵك بە قسە و رەفتارەکانی پێدەکەنێت، کەسایەتی سەرۆك بێشکۆیە و هەزەلی و پێکەنیناویە، وەك و ئەو کەسی خەڵك بە هەموو قسە و رەفتارەکانی پێدەکەنێت، کاتێك دەردەکەوێت لە دیدی خەڵك وێنایەکی

سەرۆکی دانراو پێکەنیناویە، سەرۆکمان لە کەسانی بەربەری و بێکەڵکی نێو حەشیمەت و کۆیلەکانمان هەڵبژاردووە، بەوشێوەیە ئەو مینەمان لەژێر نەتەوەییەکانی نا جوو جێگیر کردووە، بەواتایەکی دیکە لەژێر گەلە نەتەوەییەکانمان داناوە.

١١- لە داهاتوویەکی نزیکدا وادەکەین سەرۆك بەرپرس بێت[1].

١٢- ئەو کاتە دۆشدانامێنین کە دەمانەوێت پلانەکەمان بە بوێری جێبەجێبکەین، چونکە سەرۆکە بوکەڵەکەمان (Dummy) بەرپرسی حکومەتە، ئەگەر پێویستمان پێبوو، ئەوە خوێندکارانی گونجاوی لاواز لە روویی ئەکادیمی رێکدەخەین، بەو خوێندکارانە پەشێوی و ئاژاوە دەخولقێنین، بە مەبەستی دانانی سەرۆکێکی هەقیقی؟ ئایە ئەو پەشێویانە کۆتایی لەناوچوونی وڵاتەکە دەرەخسێنێت؟

کاریکاتێری هەیە. نموونەی ئەم جۆرە سەرۆکانە لە جیهانی ئێستادا زۆرن، بەڵام تەنها کەسانی رۆشنبیر و تێگەیشتوو دەیانبینن، بۆ نموونە (قەزافی، سەرۆکەکانی کەنداو، سەرۆکەکانی هەندێك لە وڵاتانی خۆرئاوا،....).

[1]- ئەگەر بە روونی تێبینی بکەین، لە جیهانی ئەمڕۆدا بە روونی دەبینین زۆربەی سەرۆکەکان کەسانی نەشیاون بۆ پێگەی سەرۆکایەتی کردنی گەلان، بە تایبەتی لە وڵاتانی خۆرهەڵاتی ناوەڕاست، چونکە ئەوەی گرنگی پێنادەن بەرژەوەندییەکانی گەلە، هاوکات لەبەرانبەر هەموو نەهامەتی و رووداوێکی بەسەر گەل دادێت، تەنها پێدەکەنن.

١٣- بۆئەوەی بگەینە ئەو ئەنجامەی گەرەکمانە، هەڵبژادن بۆ کەسانێك لە نموونەی ئەو سەرۆکانە بەڕێوەدەبەین، ئەو سەرۆکانەی لاپەڕەکانی ژیانی پێشویان بە گەندەڵی و تاوان و داوێنپیسی نەخشاندووە، یان بە شتی دیکەی نهێنی مەترسیدار، ئەو جۆرە سەرۆکانە جێبەجێکاری بەوەفای مەبەستەکانمانن، چونکە لە ناوزڕاندن و سوکایەتی پێکردن دەترسن، بەهۆی پێشینە خراپەکانیان، هەروەها بەردەوام ملکەچی دەستەلاتی ترسن، هاوکات ئەو پیاوانەی گەیشتوونە دەستەلات خاوەنی سەرمایە و موڵکن، بۆیە سەرۆك هەوڵدەدات دەستکەوت و سەروەرییە پەیوەستەکانی بە پێگە باڵاکەی بۆ بمێنێتەوە و لەدەستیان نەدات.

لە نزیکترین کاتدا ئەنجوومەنی نوێنەرانی گەل (The House of Representative)، خۆی سەرۆك هەڵدەبژێرێت و دەیپارێزێت.

بەلام رێگەنادەین ئەنجوومەنەی گەل دەستەلاتی پێشکەش کردنی پرۆژە یاسا و هەمووارکردنەوەی هەبێت[1]. ئەو دەستەلاتەی بە سەرۆکە بوکەڵەکەی دەستی خۆمان دەدەین، سەرۆك بەتەواوی بوکەڵەی یارییپێکردنی(Mare puppet) دەستی ئێمە، بەو شێوەیە دەستەلاتی سەرۆك دەبێتە ئامانجی هێرشە جیاوازەکانی گەل، لەبەر ئەوەی گاڵتەی بەژیان و داهاتووی چین و توێژەکانی گەل دەێت، بەلام

---

[1]- ئایە کام وڵاتی خۆرهەلاتی ناوەڕاست لە ئێستادا ئاوا نییە؟ بەلام پرسی گرنگ ئەوەیە، ئایە هەموو ئەوانەی ئەمڕۆ بە دیاریکراوی لە وڵاتانی ناوچەکە دەگوزەرێت، پلانی جووەکانە!!!؟

لەبەر ئەوەی سەرۆك یاریە بەدەستی خۆمان، ئامرازی بەرگریكردنی پێدەدەین، ئەوە هەقیقەتە سەرۆك پێداچوونەوە بەو بڕیارانە دەكات كە فەرمانڕەوایی گەلی پێدەكات، چونكە سەرۆك لە سەروی نوێنەرانی گەلە، یان سەرۆك بە خودی خۆی بڕیارەكان دەردەكات، بە واتایەكی دیكە سەرۆك ئەو دەستەڵاتەی هەیە، پەرلەمان هەڵبوەشێنێتەوە، كەسانی دیكە بە ویستی خۆی بكات بە ئەندامی پەرلەمان و نوێنەری خەڵك، بەو پێیە خەڵك كۆیلەی كوێری ئێمەن، كە زۆرینەیان بەربەری و هیچ و پوچ و بێكەڵكن.

بۆئەوەی سەرۆك دەستەڵاتی رەهای هەبێت، دەستەڵات بە سەرۆك دەدەین، تاكو حوكمی سەربازی رابگەیەنێت، ئەم دەستەڵاتەی سەرۆك روون دەكەینەوە، لە هەقیقەتدا سەرۆك – سەرۆكی سوپایە، پێویستە سەرۆك مافی فەرمانڕەواییكردنی سوپای هەبێت، بۆ پارێزگاریكردن لە دەستوری كۆمارە نوێیەكەی، پارێزگاریكردن لە دەستور ئەركی سەرۆكە، لەبەر ئەوەی نوێنەر و بەپرسی كۆمارە نوێیەكەیە.

١٤– ئەوە بەرچاورِوونی تێگەیشتنە لە كلیلی بارودۆخی فەرمانڕەوایكردن درۆزنانە كە لەدەستی ئێمەدایە، لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە هیچ كەس بێجگە لە ئێمە بۆ ماوەیەكی ئەوەندە درێژ كۆنترۆڵی دەستەڵاتی یاسادانانی نەكردووە.

١٥– كاتێك ئێمە دەستوری كۆماری نوێ دەخەینەروو، ئەنجوومەنی نوێنەران(پەرلەمان) لە دانانی دەستورە نوێیەكە بێبەش دەكەین، بەو

بیانوەی دەستور نهێنی دەوڵەتە، هاوکات مافی ئەوەیان پێنادەین پرسیار لەبارەی مەبستی ئەو پلانانە بکەن کە حکومەت دایاندەنێت.

سەرۆکی بوکەڵە، بەو دەستورە نوێیە ژمارەی نوێنەرانی گەل لە ئەنجوومەنی نوێنەران بۆ کەمترین ژمارە کەم دەکاتەوە، بەو شێوەیە ژمارەی نوێنەران لە ئارەزووی سیاسی و پەیوەسبوون بە سیاسەت کەمدەبێتەوە، ئەگەر نوێنەرە دوورخراوەکان لە دژمان وەستانەوە، رێگە بە نوێنەرە ماوەکانی ناو ئەنجوومەنی نوێنەران دەدەین ببن بە راوێژکاری گەل، سەرۆکی کۆمار مافی هەیە، سەرۆك و جێگر بۆ ئەنجووومەنی نوێنەران دابمەزرێنێت، هەروەها جێگر بۆ ئەنجووومەنی پیران دابمەزرێنێت، دانیشتنە بەردەوامەکانی پەرلمان دەگۆڕین بۆ دانیشتنی ماوەکورت، وادەکەین دانیشتنەکانی پەرلەمان چەند مانگ جارێك بۆ ماوەیەکی کورت کۆببێتەوە.

هەروەها سەرۆکی کۆمار بەو پێیەی سەرۆکی دەستەڵاتی جێبەجێکردنە، مافی بانگهێشتکردن و هەڵوەشاندنەوەی پەرلەمانی هەیە، کاتێك ئەو مافەی هەیە، ئەوە مافی داواکردنی پەرلەمانێکی نوێ هەیە، بەڵام لە هەردوو حالەت سەرۆکی کۆمار بەپرسیارێتی ئەنجامی ئەو کارانەی ناکۆکە لەگەڵ دەستور دەگرێتە ئەستۆی خۆی، لەبەر ئەوەی هەڵوەشانەوەی پەرلەمان و داواکردنی بۆ پەرڵەمانێکی نوێی سەرپێچیەکی رەهای دەستوورە، هەڵبەتە پێش ئەوەی پلانەکەمان تەواو بێت و پێبگات، بە پۆست و دراو وەزیرەکان و فەرمانبەرە کارگێڕیە

گەورەکانی دیکەی دەووری سەرۆك فریودەدەین، بۆ ئەوەی فەرمانەکانی سەرۆك فەرامۆش بکەن، هاوکات ڕێنمایی لەلای خۆیان دەربکەن، بەو شێوەیە وەزیر و فەرمانبەری یەکە کارگێڕیە گەورەکان ناچاردەکەین لە بری سەرۆکی دەوڵەت بەرپرسیارێتی ئەنجامی کارەکانی سەرۆك هەڵبگرن، هاوکات ڕێنماییان دەکەین، بە تایبەتی ئەو ئەرکە بە ئەنجوومەنی پیران یان ئەنجوومەنی شوارى دەوڵەت یان ئەنجوومەنی وەزیران بدەن، بە پێچەوانە نابێت ئەو ئەرکە بە تاکەکان بدەن، سەرۆك بە ڕێنمایی ئێمە تەفسیری یاساکان دەکات، دەکرێت تەفسیرەکانی سەرۆك چەندین تێگەیشتن بە دەستەوە بدات. هاوکات سەرۆك دەتوانێت یاساکان هەڵوەشێنێتەوە، لە حاڵەتێکدا پرسی هەڵوەشاندنەوەی یاساکان ویستراو بێت، هاوکات سەرۆك مافی هەیە، یاسای کاتی نوێ پێشنیار بکات، ڕێکاری هەموارکردنەوە کاری دەستووری حکومەتە، کاتێك حکومەت پێویستی بەو کارەیە، ئەگەر پرس هەڵوەشاندنەوەی یاساکان و هەموارکردنەوەی دەستور بۆ بەختەوەری وڵات بێت.

١٦- نموونەی ئەو ڕێکارانە، وادەکات وردەوردە هەموو ئەو ماف یان پێگانە بەدەست بهێنینەوە، کە پێشتر ناچاربووین بیدەین بە سەرۆك، بە تایبەتی ئەو کاتەی دەستمان بەسەر دەستەڵاتدا نەگرتبوو. ئەو ماف و شانازیانەی بەدەستمان هێناوە، دەیخەینە نێو دەستووری وڵات، بۆ پڕکردنەوەی هەموو مافە دەستوورییەکانی لە مێژوودا هەمانبووە، بەو شێوەیە کاتێك - کاتی گۆڕینی هەموو حکومەتە بونیادنراوەکان دێت، لە

پێناوی حکومەتە ئۆتۆکراتییەکەمان، پاشا ئۆتۆکراتییەکەمان بناسە، ئەو دەتوانین پێش هەڵوەشاندنەوەی دەستووری حکومەتەکان، لێکۆڵینەوە لە پاشا ئۆتۆکراتییەکەمان بکەین.

١٧- بەوپەڕی پێداگری مەبەستم ئەوەیە، بزانی فەرمانڕەوایی ئێمە لەو چرکە ساتە دەستپێدەکات: کاتێك ئەو خەڵکە هاوار دەکەن ناکۆکی و جیاوازییەکان پارچە پارچە و لەت لەتیان دەکات، هەروەها ئازاردەبینن بەهۆی ئیفلاسی سیاسی و ئابووری فەرمانڕەوا بوکەڵەکەمان، هەڵبەتە هەموو ئەو نەفرەتی و نەهامەتیانەی خەڵك ڕووبەڕووی دەبنەوە(لەسەر دەستی ئێمە ڕێکخراوە و پلانی بۆ دانراوە).

١٨- خەڵك بە گشتی هاوار دەکەن و داوادەکەن: "ئەم فەرمانڕەوایانە لەسەر دەستەڵات لابدەن، یەك فەرمانڕەوای زانامان بۆبێنن، بتوانێت یەکمان بخات، هەموو هۆکارەکانی ناکۆکی نێوانمان بسڕێتەوە، هۆکاری ناکۆکییەکانمان: "سنور و نەتەوەکان و ئاین و قەرزی نێودەوڵەتی و ..." تێپەڕاندووە، هەروەها هاواردەکەن و داوادەکەن فەرمانڕەوایەکمان پێبدەن: ئاشتی و ئارامیمان بۆ دەستەبەر بکات، ئەو ئاشتی و ئارامیە لە سایەی حکومەت و سەرۆکە بوکەڵەکانمان و نوێنەرەکانمان، هەرگیز ناکرێت هەبێت.

١٩- بەڵام ئێوە ئەی فەرمانڕەوایانی جوو، بە ڕەهایی تێدەگەن و دەزانین، بۆ ئەوەی خەڵك بە گشتی بەو شێوەیە لەبەردەممان هاوار بکات و بکروزێتەوە، بێگومان پێویستە لە هەموو وڵاتانی شڵەژانی پەیوەندی

نێوان گەل و حکومەت بەردەوامبێت، هەروەها ناکۆکی و شەڕ و رق و مردن بەردەوامبێت، لەپاڵ برسیەتی و هەژاری و بڵاوبوونەوەی پەتا و نەخۆشی، هەموو ئەو بەڵا و نەفرت و نەهامەتیانە دەگەن بە ئاستێك، گەلانی ناجوور هیچ دەرچەیەك یان رێگاچارەیەك بۆ دەرچوونیان لەو نەفرەت و نەهامەتیانە نابینن، تەنها ئەوە نەبێت پەنامانپێبگرن و بەچۆکدابێن و رووبکەنە دارایی و دەستەڵاتە کامیل و تەواوەکەی ئێمە.

٢٠- ئەگەر ئێمە کات بە نشتمانپەروەرکان بدەین هەناسەیەکی ئارام - پشوویەك بدەن، ئەوە هەموو شتێك لەدەست دەدەین، ئەو دەرفەتە جارێکی دیکە بۆ ئێمە دووبارە نابێتەوە، کەواتە نابێت بەزەییمان هەبێت و دەرفەتی هەناسەی ئارام و پشوو بە نەتەوییەکانی دیکە ناجوور بدەین.

پرۆتۆكۆلی یازدەم:

عەرشی دیكتاتۆری:

:(The Totalitarian State)

١- ئەنجوومەنی دەوڵەت(State Council) دەستەڵاتی فەرمانڕەوا جیادەكاتەوە و تەفسیر دەكات، ئەو ئەنجوومەنە، وەكو دەستەیەكی یاسادانانی فەرمی توانا و دەستەڵاتی هەیە، كۆمەڵەیەكن فرمان بۆ ئەوانە دەردەكەن كە لەسەر دەستەڵاتن.

٢- ئا ئەوە پرۆگرامی ئەو دەستورە نوێیەی ئێمەیە كە بۆ جیهانمان داناوە، ئێمە یاساكان دادەنێن، هەروەها مافە دەستووریەكان دیاری دەكەین، بەو ئامرازانە جێبەجێیان دەكەین:

١- فەرمانی ئەنجوومەنی یاسادانانی پێشنیاركراو لەلایەن سەرۆكی دەوڵەت.

٢- پەیوەستبوون بە فەرمانی گشتی و فەرمانی ئەنجوومەنی پیران و ئەنجوومەنی شوارى دەوڵەت و بڕیارەكانی ئەنجوومەنی وەزیران.

٣- پەیوەستبوون بە كودەتای سیاسی(Cuop detat) تاكو ساتی گونجاو دروست دەبێت.

٣- ئەوە ئامرازەكانی جێبەجێكردنمانە، لەگەڵ نەخشەی رێژەییمان لەسەر پلانی كارەكانمان، دانووستانی ئەو بەشانەی پلانی كارەكانمان

دەکەین، کە پێویستە بۆ ئێمە، بۆ ئەوەی شۆڕش لە کۆمەڵێك بەش یان لقی دەزگاکانی دەوڵەت بەپێی ئەو ئاراستەیە روویدات، کە پیشتر روونم کردەوە، مەبەستم لەو بەشانە: "ئازادی رۆژنامەگەری، مافی پێکهێنانی دەزگا و رێکخراوی ناحکومی، ئازادی بیروباوەڕ، هەڵبژاردنی نوێنەرانی گەل، ..."، هەروەها چەندین مافی دیکە لە ژیانی ئاسایی مرۆڤ بوونیان نابێت، بەڵام هەموو ئەو مافانە چیتر لە ژیانی مرۆڤ وون نابن، بەڵکو لە رۆژی دووەمی راگەیاندنی دەستوری نوێی لە بنەماوە دەستور دەگۆڕین، ئێستا ئێمە لە سات و کاتی دیاریکراوەین، بەپێی پلانی دانراومان ئامادەین و لە هەموو روویێك پارێزراوین، بەڵام بۆ ئەوەی هەموو گۆڕانکارییەکان رابگەیەنین، هۆکارێکی دیکە هەیە، ئەو گۆڕانکاریانەی هەموو ساتێك گەل هەستی پێدەکات، بە مسۆگەری ترسناکە، لەبەر ئەوەی ئەگەر گۆڕانکارییەکان بە توندوتیژی و زەبروزنگ بوون، هەروەها بەبێ پاساوی یاسایی سەپاندمان، ئەوە خەڵك بێزار دەکات، بەو شێوەیە خەڵك لە ئاراستەی گۆڕانکاری نوێی هاوشێوەی گۆڕانکارییەکانی رابردوو دەترسن، لە روویێکی دیکە، ئەگەر گۆڕانکارییەکان دەرفەتی سودێکی زیاتر بە گەل ببەخشێت، ئەوە خەڵك دەڵێن: ئێمە هەڵەکانی پێشووی خۆمان زانی، ئەوە وادەکات دەستەڵاتە نوێیەکە خۆی لە هەڵەکردن بەدوور بگرێت، یان لەوانەیە بڵێن: ئێمە لەسەر ملکەچبوون ئابڕومان بردراوە و بێزراین و قێزمان لێکرایەوە یان بەرنەفرەت کەوتووین، لەو حالەتە جیهان سوپاسمان ناکات، هەروەها جیهان بەخۆیان دادەچنەوە، مافی خۆیانە ملکەچی ئەو دەستەڵاتە بن کە

خۆیان گەرەکیانە، ئەگەر هەر یەك لەو کاریگەریانە لەسەر ئەقڵیی گشتی جێگیر بوو، ئەوە مەترسییەکی باڵا دەکەوێتە سەر دەستوری نوێ.

لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە، پێویستە لە ساتی یەکەمی ڕاگەیاندنی دەستوورە نوێیەکەدا ئاگاداربین، بەڵام تاکو ئێستا خەڵك لە شوێنەوارەکانی گۆڕانکاری چاوەڕواننەکراو ئازار دەچێژێت، چونکە خەڵك لە حالەتی سوکایەتی پێکردن و ئاژاوەدان، بۆیە دەزانن و تێگەیشتووین ئێمە بە مەزنترین هێزی تۆکمە و پڕ لە توندوتیژی ستوونی گەیشتووین، هەروەها دڵنیان بە ڕێزەوە سەیری بەرژەوەندییەکانیان ناکەین، دەمەوێت نەتەوەییەکان تێبگەن، ئێمە بۆچوون و ئارەزووەکانیان ڕەتدەکەینەوە، بەڵکو لە هەموو کات و شوێنێك ئامادەین بە دەستێکی بوێر و بەتوانا هەر ئاماژەیەك یان دەستەواژەیەك بۆ ئۆپۆزسیۆن بوون بخنکێنین.

دەمانەوێت خەڵك تێبگات، ئێمە دەستمان گرتووە بەسەر هەموو ئەو شتانەی ویستوومانە، ئێمە لە هیچ حالەتێك لە حالەتەکان ڕێگەنادەین نەتەوەییەکانی دیکە لە دەستەڵاتدا هاوبەش بن لەگەڵماندا، ئەو کاتە نەتەوەییەکانی دیکە بەهۆی ترسان چاویان لە ئاستی هەموو شتێك دەنوقێنن، بە ئارامی چاوەڕوانی پێشکەوتن لە داهاتوویێکی دوور دەکەن.

٤- ((نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو، وەکو مێگەلن، ئێمەش گورگین))، ئایە دەزانن مەڕ چی دەکات، کاتێك گەلە گورگ دێتە ناو مێگەلەکە؟

٥- مەڕەکان چاویان لە هەموو شتێك دەنقوێنن، گورگەکان بەرەو ئەو چارەنووسە پاڵیان دەنێن کە چاوەڕوانیان دەکات، بەڵام ئێمە پەیمان بە نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو دەدەین، دوای ئەوەی کۆتایی بە دوژمنانی جیهان دەهێنین، هەروەها هەموو هۆزەکان ملکەچ دەکەین، ئازادیەکانیان بۆ دەگێڕینەوە.

٦- هەڵبەتە پێویست ناکات پێتان رابگەیەنم، تاکو کەی چاوەڕوانییەکانیان درێژە دەکێشێت، تاکو ئازادیە ونبووەکەیان بۆ دەگەڕێتەوە.

٧- چی هۆکارێك هانیداوین ئەو سیاستە دابهێنین، تاکو نەتەوەییەکانی پێ (تلقین) بدەین؟ ئێمە ئەو سیاسەتەی خۆمان بە نەتەوەییەکانی ئەورووپا راگەیاندووە، بەبێ ئەوەی رێگابدەین درکی مەغزا شاراوەکانی بکەن، چی وایکردووە بەتوانین بێسنور لەسەر ئەو رێگایە بمێنینەوە، ئێمە نەژادێکی پێداگرین بۆ گەیشتن بە مەبەستەکانمان بە رێگایەکی راست - هەروەها بە فرۆفێڵ سەردەکەوین؟ ئا ئەوە هۆکارێکی ڕاست و دروستە، رەسەنایەتی لە رێکخستنی ماسۆنیماندایە، ئەو رێکخستنە ماسۆنییەی بەرازە نەتەوەییەکان تێیناگەن، لەبەر ئەوەی گەمژەن و گومان لە مەبەستەکان ناکەن، ئەوانمان خستە نێو گێژاوی رەوتەکەمان، رەوتەکەمان شتێك لە ماسۆنییەت زیاتر نییە، بۆ ئەوەیە خۆڵ بکەینە چاوی هاوڕێکانیان لە نەتەوەکانی دیکە.

٨- به سۆز و بەزەیی خودا گەلی هەڵبژێردراو بڵاوبووەوە، ئەو بڵاوبوونەوەیە وایکرد لەبەردەم جیهان لاواز دەرکەوین، بەڵام هەموو هێزمان بە نەگۆڕی گەیشت بە ناوەندی دەستەڵاتی باڵا[1].

٩- ((بۆ دانانی پلان لەسەر ئەو بنەمایە، لەوە زیاترمان لەدەستدا نییە، بۆ ئەوەی بگەین بە ئامانجەکامان)).

پرۆتۆکۆلی دوازده:

---

[1] - ئەو دەقەی جووەکان زۆر راستە، جووەکان بە هەموو وڵاتانی جیهان بڵاوببوونەوە، لەگەڵ هاوڵاتییانی هەموو وڵاتێکدا، وەکو خەڵکی ئەو وڵاتە رەفتاریان دەکرد و خۆیان دەگونجاند، هاوکات لە هەموو وڵاتانی جیهان خەڵکی خۆیان هەبوو، جووەکان گاڵتە بە سیاسەتی هەموو ئەو وڵاتانە دەکەن کە ژمارەیان تیایدا زۆرە، بۆ نموونە لە: (بەریتانیا، ئەمریکا، روسیا) ئەو وڵاتانەیان بۆ بەرژەوەندی نەتەوەیی خۆیان بەکارهێناوە و کاریگەریان لەسەر سیستەمی سیاسی و دەستەڵاتی فەرمانڕەوایی هەبووە ، هەموو جوویێکی نیشتەجێبوو لە هەر وڵاتێکی جیهاندا، بە ئاشکرا یان بە نهێنی سەر بە رێکخراوێکی نهێنی سەهیۆنی بووە، بەردەوام بۆ بەرژەوەندی و ئامانج و مەبەستەکانی دەوڵەتی باڵای سەهیۆنی کاریانکردووە.

دەستگرتن بەسەر رۆژنامە و بلاوکراوەکان:

:(Control of thc Press)

١- دەتوانین چەمکی ئازادی بە دیدگای جیاواز تەفسیری بکەین.

٢- ئێمە بەو شێوەیە دەیبینین: ئازادی: مافی کارکردنی رێگا پێدراوە بەیاسا، پێناسەکردنی چەك بەو ئاراستەیە سودی بۆ پرسەکەمان دەبێت: پێناسەی ئازادی ماوەمان پێدەدات بلێین: ئازادی لەکوێیە؟ پێویستە کەی نەبێت؟ ئەو تێگەیشتنە هۆکارێکی سادەی هەیە، یاسا رێگەپێنەدراوە، تەنها بەو کارانە نەبێت ئێمە ئارەزووی دەکەین.

٣- لەسەر ئەو مێتۆدە هەڵسوکەوت لەگەڵ رۆژنامەکان دەکەین، ئەو رۆڵە چییە، رۆژنامەگەری لە سەردەمی ئێستادا دەیبینێت؟ رۆژنامەکان هەڵدەستن بە بزواندنی سۆزی چاوچنۆکی خەڵك، هەندێکجار رۆژنامەکان جەدەل و چەڵەحانێی حیزبی خۆپەرستانە دەوروژێنن، لەوانەیە بۆ مەبەستەکانمان پێویست بێت، رۆژنامەکان لەوانە زیاتر هیچی دیکەیان نییە، بابەتەکانی دیکەیان بێبنەما و ستەمکار و بێبەزەیی و زیادەن، زۆربەی خەڵك درکی کەمترین مەبەستە راست و دروستەکانی رۆژنامەکان دەکەن، ئێمە لە رێگای نوێنەرەکانمان رۆژنامەکان دەڕازێنینەوە و بە یەك جڵەو بەڕێوەیدەبەین، هەروەها پێویستە دەستمان بە بەڕێوەبردنی ناوەندەکانی دیکەی بلاوکراوەکان بگات، تەنها کۆنترۆڵکردنی هەفتەنامە

و رۆژانامەکان سودی نابێت، لەبەر ئەوەی بەردەوام رووبەڕووی هێرشی بڵاوکراوە و کتێبەکان دەبینەوە.

بەرهەمی بڵاوکراوە بە نرخەکان لە سەردەمی ئێستا دەگۆڕین، داهات و قازانجەکەی دەگێڕینەوە بۆ حکومەتەکەمان، لە رێگای پێشکەش کردنی پسوڵەی باجی دیاریکراو، هاوکات بۆ بڵاوکردنەوە و چاپکردنی بابەتەکان، نووسەران ناچاردەکەین بڕێك پارە بۆ دڵنیایی پێمانبدەن، بۆ ئەوەی حکومەتەکەمان لە هەموو جۆرە هێرشێك بپارێزین کە لەلایەن رۆژنامەکان دەکرێت، ئەگەر لەلایەن نووسەرێك هێرش کرایە سەر حکومەتەکەمان، لە هەموو رووێك پێبژاردن(غقرامة)ی بەسەردا دەسەپێنین، رێکارەکانی وەکو دانان و سەپاندنی "باج و دڵنیایی و پێبژاردن" دەبنە داهاتێکی گەورە بۆ حکومەتەکەمان، بەدڵنیایی رۆژنامە حزبییەکان ئامادەنین بڕی (غەرامەی)زۆر بە حکومەت بدەن، لەبەر ئەوە لە کاتی هێرشی مەترسیداری رۆژنامەکانیان، هەڵدەستین بە پەکخستنی هەموو رۆژنامە و بڵاوکراوەکان. هیچ کەس نییە دوای ئەوەی شکۆی بێتاوانی و بێهەڵەییمان لەکەدار دەکات، بەبێ سزا رزگاری ببێت، بە پاساوی داوای لێبوردن لە دەستەی بڵاوکراوەکان، دەڵێن: ئەو بابەتەی بڵاکرابووەوە، دوور لە رێسا و یاسا و پرنسیپەکان رای گشتی وروژاندوە. لە ئێوە دەپرسم، هزر و ئەقڵیی خۆتان ئاراستەی بڵاوکراوە هێرش بەرەکان و بڵاوکراوەکانی ئێمە بۆ مەبەستەکانمان بڵاویان دەکەینەوە

بكەن، رۆژنامە هێرش بەرەكان هێرش دەكەنە سەر ئەو خالآنەی كە دەیانەوێت لە سیاسەتماندا بیگۆڕین.

٤- لە هەقیقەتدا هەواڵەكان بەبێ تێپەڕبوونیان بە ویستی ئێمە ناگات بە خەڵك و كۆمەڵگە، هەموو ئەو هەواڵانەی تاكو ئەمڕۆ لە رۆژنامەكاندا بینومانە بەو شێوەیە بوون: هەواڵەكان جەخت لەسەر هەموو لایەكی جیهان دەكەن، لەلایەن ناوەندەكانی رۆژنامەگەری(Agencies) پێماندەدرێت ژمارەیان كەمە، وەلێ كاتێك ئێمە دەگەین بە دەستەلآت ناوەندەكانی رۆژنامەگەری و بلآوكردنەوە دێنەپاڵمان، ئەو كاتە تەنها ئەو هەواڵانە بلآودەكەینەوە كە خۆمان بڕیاریان لەسەر دەدەین.

٥- ئەگەر لەو حالەتەی ئێستا گەیشتن بە بەڕێوەبردنی كۆمەڵگەی نەتەوییەكانی نا جوو، وادەكەین نەتەوییەكانی بەو چاویلكە رەنگاوەڕنگانەی ئێمە خستوومانەتە بەرچاویان سەیری دۆخ و رووداوەكانی جیهان بكەن، ئەوەی گرنگە تاكو ئێستا هیچ بەربەستێك لە بەرەوپێشچوونماندا نییە، رێگری لە گەیشتنمان بە نهێنی دەوڵەتان بكات، نەبوونی ئاستەنگ بۆ رێگریكردن لە گەیشتنمان بە نهێنی دەوڵەتان، دەگەڕێتەوە بۆ گەمژەیی نەتەوەییەكانی دیكەی نا جوو، كەواتە هەڵویستمان چۆن دەبێت، كاتێك بە فەرمی دەزانین فەرمانڕەوایی كردنی جیهان، لە یەك كەسایەتییەكدا هەیە، ئەو كەسایەتییە ئیمپراتۆری ئێمە و فەرمانڕەوای جیهانە...؟

٦- با بگەڕێینەوە بۆ داهاتووی بڵاوکردنەوە، هەموو مرۆڤێك ئارەزوو دەکات ببێت بە نووسەری ڕۆژنامە یان نووسەری کتێب یان بابەت چاپ بکات، بۆ ئەم مەبەستە ناچارە بڕوانامە و مۆڵەت بەدەستبهێنێت، ئەگەر لەکاتی بڵاوکردنەوەی هەواڵ یان نووسین سەرپێچی کرد، ئەوە بڕوانامە و مۆڵەتی کارکردنی لێدەسەندرێتەوە. ئەو ناوەند و کەناڵانەی هەڵگری ئایدیای مرۆڤانەن، شوێنێکن بۆ ئەوەی تاکەکان دید و بۆچوونەکانیانی تیادا دەرببڕن، بە ئامرازە پەتیەکانی دەربڕینی لە دەستی حکومەتەکەماندایە، هاوکات حکومەتەکەمان کۆنترۆڵی هەموو بوارەکانی ڕاگەیاندنی کردووە، هەروەها حکومەتەکەمان خودی ناوەند و کەناڵەکانی وەکو ئامرازێکی پەروەردەیی بەکار دەهێنێت، بەو ئامرازانە ڕێگری لە گەل دەکەین، ڕەخنەیان لێدەگرین بۆ ئەوەی لە خەیاڵی ئازادیخوازی لایان بدەین، لێرەوە گەل نازانێت خەیاڵی بەختەوەری ڕێگایەکی ڕاستە بۆ گەیشتنیان بە بەختەوەری یان شاری چاك - یۆتۆپیا(Utopia)، ئەو شارە یۆتۆپیایەی سەرچاوەی هاتنە ئارای ئاژاوە و ڕقبوونەوە لە دەستەڵات بووە؟ هۆکاری پەیدابوون یان هاتنە ئارای ئاژاوە و ڕق و ئایدیای پێشکەوتنی ئازادیخوازی بووە، ئایدیای ئازادیخوازی پێشکەوتوو خەڵکی گەیاندووە بە ئایدیای تێکەڵ و ئاڵۆز بۆ ئازادبوون، بەبێ ئەوەی بتوانن سنورێك بۆ ئایدیاکانیان دابنێن، هەموو ئەوانەی پێیان دەڵێن: ئازادیخواز ئاژاوەچین، ئەوەی لە کار و ڕەفتارەکانیاندانیە، بە دڵنیایی لە ئایدیا و هزریان دایە، هەریەکێك لە ئازادیخوازەکان لەدوای ڕوویێکی ئازادی دەگەڕێن، کە خۆی گەرەکییەتی و لەگەڵ ئارەزووەکانی و

بەرژەوەندییەکانی خودی خۆی گونجاوە، بە بۆچوونی خۆی دەتوانێت ئەوە بکات کە ویستی لەسەرە، بەوپێیە هەر ئازادیخوازە کەوتووەتە دوای جۆرێك ئاژاوە و ئۆپۆزسیۆبوون، ئەو کەسە چاکترین ئازادیخوازە تەنها ئارەزووی لە ئۆپۆزسیۆنبوونە.

٧- ئێستا دانووستان و گفتووگۆ لەسەر پرسی بڵاوکراوەکان دەکەین: ئێمە بە هەمان شێواز باج بەسەر بڵاوکردنەوەکان دەسەپێنین، وەکو چۆن باجمان بەسەر هەفتەنامەکان و رۆژنامەکاندا سەپاند، یان لە رێگای سەپاندنی دەستەبەری و پارە خەواندن، بەڵام بۆ کتێبێك ژمارەی لاپەڕەکانی لە (٣٠٠) لاپەڕە کەمتر نەبێت، باجی زیاتر دەسەپێنین، کە بڕەکەی دوو ئەوەندەی قورسایی کتێبەکە بێت، کتێبی بچووك بە بڵاوکراوە دادەنێین، بۆ ئەوەی هەفتەنامە و رۆژنامەکان بە بەردەوامی دەردەچن، واتە هەفتانە و رۆژانە، کەم بکەینەوە، چونکە ((رۆژنامە و هەفتەنامەکان کاریگەرترین ژەهری بڵاوکراوەکانن)).

ئەو رێکارانەی وادەکات خەلك رقی لە کتێب ببێتەوە، برەو بە بڵاوکردنەوەی کتێبی لاپەڕە زۆر و قەبارە گەورە دەدەین، چونکە کەسانێکی کەم لە نێو خەڵکی گشتی کتێبە قەبارە گەورەکان دەخوێننەوە، هەروەها لەبەر کواڵیتی و جۆری تایبەتی چاپەکانیان، نرخی کتێبەکان بەرزدەبێتەوە، هەموو ئەو هۆکارانە وادەکەن خوێنەران نەتوانن کتێبە باشەکان بخوێننەوە، لە بەرانبەردا ئێمە بە خودی خۆمان کتێبی هەرزان لە رووی نرخ بڵاودەکەینەوە، بۆ ئەوەی خەڵکی گشتی

بیانخوێننەوە، لە نووسینی کتێبەکانمان ئەقڵمان ئاراستەی ئەو بوارانە دەکەین کە خۆمان ئارەزوومانە، نموونە (بابەتی چێژبینین و بێبنەما و ڕۆمانسی).

٨- بەو پێیە سەپاندنی باج بەسەر بڵاوکردنەوەی کتێب، وادەکات نووسینی بەپێز کەم ببێتەوە، هاوکات بۆشایی لە بواری نووسین دروست دەبێت، ئامانجی سەرەکیمان لە بوونی بۆشایی لە بواری نووسیندا خودی نووسین نییە، چونکە لەبنەماوە نووسەران بەرپرسی نووسینەکانیانن لەبەردەم یاسا، هاوکات هەموو نووسەران دەخەینە ژێر چاودێری خۆمان، بەو شێوەیە هیچ نووسەرێك نابینین چیتر بە قەڵەمەکەی بنووسێت و هێرش بکاتە سەرمان و لە ڕۆژنامە و کتێبەکان بڵاوبکرێنەوە.

پێش چاپکردنی هەر جۆرە نووسینێك، پێویستە لەسەر ئەو لایەنەی بڵاویدەکاتەوە یان چاپی دەکات، بۆ بڵاوکردنەوە مۆڵەت لە دەستەڵات وەربگرێت، بەو شێوەیە هەموو پیلانێکی لە دژی خۆمان پێش وەخت دەزانین، هاوکات توانامان هەیە بە زانینی فێڵی پێشوەختی نووسەرەکە سەری پان بکەینەوە، هەروەها ڕاگەیاندنێك لەسەر نووسینەکەی بڵاوبکەینەوە. ئەدەب و ڕۆژنامە مەزنترین هێزی فێرکردنی مەترسیدارن، لەبەر ئەوە حکومەتەکەمان زۆرترین ژمارەی ڕۆژنامە بەردەوامەکان دەکڕێت و لەناو دەبات، تاکو کەمترین خەڵك بیانخوێنێتەوە. بەو ڕێگایە کاریگەری خراپی هەموو ڕۆژنامە سەربەخۆکان پەکدەخەین، بە دەستەڵاتێکی زۆر گەورە بەسەر ئەقڵیی مرۆڤ زاڵدەبین.

٩- ئەگەر ڕێگەماندا بە بڵاوکردنەوەی (١٠) ڕۆژنامە، ژمارەی بڵاوکراوەکان فروان دەبێت تاکو بۆمان دەبێت بە (٣٠) ڕۆژنامە، بەو شێوەیە زیادەکات و بەردەوام فروان دەبێت.

١٠- پێویستە گەل دڕدۆنگ نەبێت کەمترین گومان لەو ڕێکارانە بکات، کە بۆ بڵاوکردنەوە پەیڕەوی دەکەین. لەبەر ئەوە پێویستە ئەو ڕۆژنامە بەردەوامانەی خۆمان لە ڕێگەی نوێنەرەکانمان (جاسوس) بڵاویاندەکەینەوە، وادەربکەون دژی دیدگا و بۆچوونەکانمانن.

١١- بەو شێوەیە متمانە بە خوێنەرانی ڕۆژنامەکان دەدەین، هاوکات لە بڵاوکراوەکانمان دیمەن و ڕوخساری سەرنجڕاکێشی ئەو دوژمنە ئەدیب و نووسەر و سیاسی و ئایینی و کۆمەڵایەتییانە دەخەینە ڕوو، بۆ ئەوەی گومانمان لێناکەن ئەو ڕۆژنامانە لەلایەن ئێمە دەردەچێت، بەو ڕێکارە بە تێپەڕبوونی کات ناوبراون لە نووسەران و ئەدیبان و سیاسیان و ... دەبنە هاوبەشمان[1]، چونکە بە تێپەڕبوونی کات خەڵك گومانیان لێدەکات و لە هێزی گەل دادەماڵرێن یان هێزیان نامێنێت.

---

[1]- واتە نووسەرەکان بە ناچاری دڵسۆزی خۆیان بۆ جوولەکان ئاشکرادەکەن، بەو شێوەیە جوولەکان دەتوانن پەیوەندیان پێوەبکەن، ڕەفتاریان لەگەڵ دەکەن وەکو ئەوەی هاوبەشیانن، بە تێپەڕبوونی کات دەیانخەنە ژێر کۆنترۆڵی خۆیان و لە بەرژەوەندی خۆیان کاریان پێدەکەنە.

رۆژنامە فەرمییەکان لە ریزی یەکەم دادەنێین، بەردەوام بە ئاگان بۆ بەرگریکردن لە بەرژەوەندییەکانمان، ئەو رۆژنامانە کاریگەریان لەسەر گەل بە رێژەیی لاوازە، رۆژنامە نیمچە فەرمییەکان لە ریزی دووەم دادەنێین، ئەرکی ئەو رۆژنامانە راکێشانی بێلایەنەکانە بۆ لای خۆمان. ئەو رۆژنامانەی دوژمنانمان لەخۆدەگرێت لە ریزی سێیەم دێن، لە یەکێك لە چاپەکانی یان ژمارەکانی نەیارەکانمانی تێدا دەردەکەوێت، دوژمنە هەقیقیەکانمان، ئەو ئۆپۆزسیۆنانەن پشت بەو رۆژنامەیە دەبەستن، لەناو ئەو رۆژنامانە بە خودی خۆیان تاوان و دەستەکانیان بۆمان ئاشکرادەکەن.

١٢- ئێمە رۆژنامەی زۆرمان هەیە، گروپی جیاواز لە: "ئەرستۆکراتییەکان و کۆمارییەکان، شۆڕگێڕەکان، ئاژاوەچییەکان" پشگیری دەکەین، هەڵبەتە تاکو دەستوورەکان بە ناچاری دابنرێن، رۆژنامانەکان وەکو خودای هیندی ڤیشنو(Vshnu)[1] سەدان لایەنگریان دەبێت،

[1] - خودای هندۆسی(براهما، تاکە بەڵام سێ ناوی هەیە، یەکێك لە ناوەکانی (ڤیشنو)یە، شوێنکەوتەکانی بەپێی رەفتارەکانیان لە گەردوون دەستی لێدەدەن لەبەردەمی نزادەکەن و داوای بەجێهێنانی ئاوات و مەبەستەکانیان دەکەن، ئەو خودایە لەسەر شێوەی مرۆڤە و سەدان دەستی هەیە، ژمارەی دەستەکانی ئامارەن بۆ کار و تواناکانی، دەستەکان بە گشتی هیمای ژیانن، زۆریان هیمای توانای گشتی و دەستگەیشتنیەتی بەسەر هەموو شتێك، بۆیە

لایەنگەرەکان بۆ مەبەستی تایبەتی خۆیان لایەنگری رۆژنامەکانمان دەکەن، بەلاّم دەستەی نووسەرانی رۆژنامەکانمان بە هەلگەڕاوەیی تریپەکانی دلّی رای گشتی دیاری دەکەن، بە واتایەکی دیکە هەموو کەسێك بە هەلگەڕاوەیی دەست بۆ رای گشتی دەبات و لێی تێدەگات. هەر کاتێك بیەوێت تریپەکە خێرابێت، ئەوە دەستەکە رای گشتیی بە ئاراستەی مەبەستەکانمان رادەکێشێت، چونکە ئاسانە نەخۆشی مێشك ماندو، بەویستی خۆت ئاراستە بکەی، هەروەها ئاسانە بکەوێتە ژێر کاریگەری هەر جۆرێك لە جۆرەکانی خەلّك، کاتێك چەنەباز و زۆر بلّێیەکان تۆمەت دەبەخشنەوە، کەواتە خەلّك پێویستیان بە راو بۆچوونی رۆژنامە حیزبییەکان نییە، لە هەقیقەتدا رای تایبەتی ئێمەیان گەرەکە، یان ئەو رایەیان گەرەکە کە ئێمە دەمانەوێت، ئەو چەنەبازانە وادەزانن شوێنی رۆژنامە حیزبیەکەی خۆیان کەوتوون، بەلاّم لە هەقیقەتدا شوێنی یاریەك کەوتوون لە سەروی حیزب دەیانجوولّێنێت یان ئاراستەیان دەکات.

١٣- بۆ ئەوەی سوپا رۆژنامەوانییەکەمان بە پشتیوانی گروپە جیاوازەکان رۆحی ئەو بەرانامەیە بۆ دەرخستن جێبەجێ بکەن، پێویستە لەسەرمان رۆژنامەکانمان زۆر بە وردی رێکبخەین.

خەلّکی بۆ هەموو حەز و ئاوات و مرازێك دەچنە بەردەمی و کڕنۆش دەبەن و دەستی لێدەدەن.

بۆ ئەم مەبەستە، بەناوی دەستەی ناوەندی رۆژنامەوانی(Central Commission Of the Press)، کۆبوونەوەی ئەدەبی رێکدەخەین، بەبێ ئەوەی ئاگاداری نوێنەرەکانمان بکەین، ئاماژە بە دەستەبەری(countersigns) و وشەی نهێنی(Password) دەکەن، لە رێگای گفتووگۆکردن لەسەر سیاسەتەکانمان و دژایەتی کردنی رۆژنامەوانەکان، بە بەردەوامی وەك پێویست بە رووکەش، بێ ئەوەی زیان بە واقیعی بەشە گرنگەکان بگەیەنن، ئەندامانمان بەردەوام دەبن لە جەدەل و گفتووگۆی لاوەکی تیۆری، لەگەڵ رۆژنامە فەرمییەکاندا، بۆ ئەوەی پاساومان پێبدەن، تاکو پلانەکەمان بە وردی دادەنێین، تاکو بتوانین لە راگەیاندنی پەرلەمانی پلانەکەمان رابگەیەنین،

١٤- هەڵبەتە ئەو کۆبوونەوە ئەدەبییە پێویستە بۆ بەرژەوەندییەکانمان بەکاربهێنین، هەروەها دژایەتییەکان لەپاڵ کاری رۆژنامەوانی خزمەت بە مەبەستەکانمان بکات، بەو شێوەیە خەڵکی باوەڕدەکەن ئازادی قسەکردن بەردەوامە، هەروەها دەرفەت بە نوێنەرانمان(Agents) دەدات، بتوانن بڕوا بەخەڵك بهێنن، کە نەیارەکانمان بەبێ بنەما تاوانبارمان دەکەن، هاوکات نەیارەکانمان ناتوانن بنەمایەکی هەقیقی بۆ ئەو تاوانانە بدۆزنەوە کە لەدژمان هەڵیانبەستاوە، تاکو پشتی پێببەستن بۆ رەخنەگرتن لە سیاسەتەکانمان و تێکشکاندنیان.

١٥- ئەو ڕێکارانە تێبینییەکانی سەر ئاگایی خەڵك دەسڕێتەوە، هەروەها سەرکەوتووترین ئامراز و ڕێگایە بۆ سەرکردایەتی کردنی ئەقڵیی خەڵك، هەروەها بۆ زیندو کردنەوەی بڕوا و متمانەی خەڵك بە حکومەتەکەمان.

بەهۆی ئەو ڕێکارانە دەتوانین ئەقڵیی گەل بوروژێنین و لە پرسە سیاسییەکان ئارامی بکەینەوە، بە تایبەتی ئەو کاتە پێویستە لەسەرمان ئەو کارە بکەین، کە دەتوانین لە ڕێگەی ڕۆژنامەکانمان رازیان بکەین یان بیانخەینە کێشە، بە چاپکردنی هەواڵی ڕاست یان هەڵبەستراوی درۆ، واتە لە ڕێگای بڵاوکردنەوەی هەواڵی هەقیقەت یان دژی هەقیقەت بەپێی گونجاویان لەگەڵ مەبەستەکانمان.

کەواتە ئەو هەواڵەی بڵاویدەکەینەوە پشت دەبەستێت بە شێوازی گەل، بەو شێوەیە گەل هەواڵەکان پەسند دەکات، ئاگامان لە خۆمان دەبێت، وەلێ زۆر بەئاگایانە ((زەوی ئاقیدەکەینەوە پێش ئەوەی لەسەری بڕۆین)).

ئەو کۆت و بەندانەی دەیسەپێنینە سەر بڵاوکراوە تایبەتەکان، وەك بینیمان، یارمەتیمان دەدات لە سەرکەوتن بەسەر دوژمنەکانمان دڵنیابین، چونکە هیچ ئامراز و هۆکارێکی ڕۆژنامەگەری لە ژێر دەستیاندا نییە، تاکو بتوانن بە هەقیقی دید و بۆچوونەکانیان دەربڕن، ئێمە ناچارنین ئامرازی ڕۆژنامەگەری بخەینە بەردەستیان، ئەگەر بۆ کاری جێبەجێکردنی هەموو پرسەکانیشیان بێت.

١٦- لەو وتارە بێ واتایانەی(Ballon dessai) لە ڕۆژنامەكانی ڕیزی سێیەم بڵاویاندەكەینەوە، كۆتایی بە لێبوردنەكان دەهێنین، لە كاتی پێویست بە نیمچە فەرمی سزاكان جێبەجێی دەكەین(__ Semi officallyـ).

١٧- ئێستا ڕۆژنامەكانی فەڕەنسا لەسەر بەرنامەی تێگەیشتنی ماسۆنی بەڕێوەدەچێت، بۆ پێدانی ئاماژەی دڵنیابوون، هەموو ئەندامانێكی ڕۆژنامەكان لەسەر شێوازی كانزای كۆن(Ancient oreles)، بە نهێنی ئاڵوگۆڕی پێشەیی بەیەكەوە بەستراونەتەوە، هیچ یەكێك لە ئەندامەكان نهێنیەكانی دەیزانێت ئاشكرا ناكات، نموونەی ئەو نهێنیانە لەلایەن هیچ كەس پەخشناكرێت بەسەر ئەندامەكانی دیكە، هیچ ڕۆژنامەنووسێك بۆی نییە، بەتاك ئازایانە ئەو نهێنییانەی پەیمانی پاراستنی داوە ئاشكرا بكات، هۆكارەكەی ئەوەیە ڕێگە بە كەس نادرێت بێتە نێو جیهانی ئەدەب، ئەگەر لە ژیانی ڕابردوی هەڵگری هەندێك ئەدگاری((Marks)) ڕیسوایی یان شەرمەزاری (Shady) نەبێت. كەواتە پێویستناكات كەمترین هێمای ماسۆنیی بوونی خۆی دەربخات، تاكو كەسی بەرانبەری بە خێرایی ئەدگاری ڕیسوایی یان شەرمەزاری خۆی ئاشكرا دەكات، بەڵام ئەو ئەدگارە ناسراوانە، كە تایبەتمەندی ژمارەیەكی كەمە بە نهێنی دەمێنێتەوە، بە پێچەوانە ڕۆژنامەوانە ماسۆنییە گەورەكان بە شكۆی ڕۆژنامەوانی ڕای گشتی لە هەموو وڵات بۆ خۆی ڕادەكێشێت، خەڵكی ڕەخنەی لێدەگرن و سەرسامی دەبن.

١٨- پێویستە لەسەرمان بە تایبەتی پلانەکەمان بۆ ناو هەرێمەکان (Previnces) درێژبکەینەوە، هەروەها پێویستە ئایدیا بخولقێنین، هەڵبەتە جۆرەها بۆچون و ئایدیا ئامادەبە، دەتوانین لە هەر کاتێك بمانەوێت ئەو بۆچوون و ئایدیایانە دابەزێنین بۆ پایتەخت، هاوکات وەکو بۆچوون و ئایدیای جیاواز لە هەرێمەکانی دیکە پێشکەشی بەرپرسانی پایتەختی وڵاتی بکەین.

بێگومان سەرچاوە و رەسەنایەتی ئایداکەمان ناگۆڕێت: مەبەستم ئەوەیە سەرچاوەی ئایدیاکانمان خۆمانین، ئەرکە لەسەرمان پێش ئەوەی دەسەڵات بسەپێنین، هەندێکجار شارەکان لەژێر بۆچوونی هەرێمەکاندابێت، واتە هەرێمەکان هەڵگری بۆچوونی زۆرینە بێت، ئەو پلانەی لە پێشدا ئێمە دامانڕشتبوو، پێویستە بۆ ئێمە لەو ماوەیەدا پایتەخت بەو بۆچوونەی هەرێمەکان نەزانێت، بۆ ئەوەی کاتی نەبێت گفتوگۆی هەقیقەتی بۆچوونە جیاوازەکان بکات، بەڵکو بۆ ئەوەی بە ئاسانی سەرجەم بۆچوونە جیاوازەکان پەسند بکات، لەبەر ئەوەی زۆرینەی هەرێمەکان بۆچوونیان جیاوازە لەگەڵ پایتەخت.

بەو پێیە دەگەین بە سەردەمی مێتۆدی نوێی، یان لەو ماوەیە دەچینەوە بۆ وڵاتی خۆمان، پێویستە رێگە بە رۆژنامەکان نەدەین، شرۆڤەی رووداوە تاوانکارییەکان نەکەن، بەڵام پێویستە گەل باوەڕبکات مێتۆدی نوێی بە ئاستێك سەرکەوتووە کە تاوانکاری زیادی کردووە، هەروەها

پێویستە ئەو ڕووداوە تاوانکاریانەی ڕوودەدەن، تەنها قوربانییەکان ئەوانەی ڕێکەوتووین لەسەری بە زانینی تاوانەکان ئازار دەکێشین بزانن.

پرۆتۆکۆلی سێزدە:

سەرقاڵکردن:

:(Distractions)

١- پێویستە ڕۆژانە لە ڕۆژنامەکاندا هەواڵی ڕقلێبوونەوە لەلایەن نەتەوەییەکان (Goyim) بۆ خەڵك هەبێت، بەبەردەوامی ڕقلێبوونەوە لە دەستەڵات و یەکدی وێردی سەرزمانیان بێت، تاکو ئەو نەفرەتیانە لە خزمەتماندا بمێننەوە، ئەو نەتەوییانەی لە ڕۆژنامەکانماندا کاردەکەن و بەکاریاندەهێنین، بە ویستی ئێمە گفتووگۆ لەسەر هەندێك پرس دەکەن، ئەو پرسانە لەلای خەڵك ویستراو نینە، تاکو لە ڕۆژنامەکانماندا ئاماژەیان پێبکەین، بە تایبەتی لە ڕۆژنامە (Gazette) فەرمییەکانمان ئاماژەیان پێبکەین، بەڵام هەموو دەستوێژ و هۆکارێکی گفتووگۆ و دانووستان بەکاردەهێنن، لەکاتی گفتووگۆ و دانووستانەکانادا ئەو یاسایانە جێبەجێ دەکەین کە پێویستمان پێیانە، یاساکان دەخەینە بەردەمی خەڵك، بەو واتایەی یاساکان هەقیقەتی بەرجەستە و جێبەجێکراون.

دوای ئەوەی یاساکان دەخەینە بواری جێبەجێکردن، کەس ناوێرێت داوای پێداچوونە و هەموارکردنەوە بە یاساکاندا بکات، بە تایبەتی کاتێك دەردەکەوێت جەخت لەسەر پێشخستنی یاساکان دەکەین، هاوکات ڕۆژنامەکانمان تێڕوانینی خەڵك لەسەر کێشە نوێیەکان دووردەخەنەوە،

هەڵبەتە(ئێوە بەخودی خۆتان دەزانن، ئێمە بە بەردەوامی گەل فێردەکەین، لەدوای کێشەی نوێ بگەڕێت)، هاوکات سەرکێشە سیاسیە گەمژەکان پەڵەدەکەن، بۆ گفتوگۆکردن لەسەر کێشە نوێیەکان، هەروەها ئەو هاوڵاتیانەی لە ئەمڕۆدا تێناگەن، هاوشێوەی سیاسییە گەمژە سەرکێشەکان چەلەحانێ لەسەر کێشەکان دەکەن. مەبەستمان ئەو کێشە سیاسیانەیە، کە خەڵکی ئاسایی لێی تێدەگەن، هەروەها مەبەستمان لەو کێشە سیاسیانەیە کە خەڵکی ئاسایی ناتوانن درکی مەقیقەتەکەی بکەن و لێیان تێبگەن، واتە خەڵك بەبێ ئەوەی مەقیقەتی پرسە سیاسییەکان بزانن گفتووگۆیان لەسەر دەکەن، بەڵکو تەنها ئەو فەرمانڕەوایانە دەتوانن لێیان تێبگەن کە خۆمان بە دەستەڵاتمان گەیاندوون.

٢- فەرمانڕەواکان ئەوانەن لە سەردەمانێکی زۆر زووەوە ئەزموونی تێپەڕاندنی دۆخەکانیان کردووە، تێکەڵی سیاسەت بوونە، بۆ ئەوەی لە هەموو ئەو پرسانە تەواوبین، کاتێك رایگشتی بەدەستدەهێنین، بەو ئاراستەیە کاردەکەین، بۆ ئەوەی کاری دەزاگاکانمان (Machinary) ئاسانتر بکەین، تێبینی بکەن: ئێمە داوای رەزامەندی لەسەر هەموو پرسەکان دەکەین، بەڵام بە قسە، نەك بە پراکتیکی، واتە رەزامەندی تیۆریمان لەسەر پرسەکان گەرەکە. ئێمە لەسەر هەموو رێکارەکانمان جەخت لەسەر پەیوەستبوون بە هیوا و بەقین دەکەین، بۆ بەرژەوەندی گشتی.

٣- بۆ ئەوەی خەڵکی ئاژاوەچی بە گفتووگۆی پرسە سیاسییەکان سەرگەردان بکەین، بەرەو کێشەی نوێیان ببەین، یان بەرەو کێشەی "پشەسازی و بازرگانیان" ببەین، دوای ئەوەی دەکەونە ناو جەڵەحانێ لەسەر ئەو کێشە نوێیانە، لێیاندەگەڕێن وەکو خۆیان پێیان خۆشە بە گفتووگۆ و دانووستان جەخت لەسەر ئەو پرسانە بکەن.

لەگەڵ خەڵکی گشتی هاوڕادەبین، لە چالاکی سیاسی دوورکەنەوە و وازبهێنن، ئەگەر رابواردن یان کات بەسەربردنێکی نوێمان پێدا، یان بازرگانیمان پێدا، بەو شێوەیە هەوڵدەدەین خەڵك باوەڕبکەن بازرگانیش پرسێکی سیاسییە، ئێمە بە خودی خۆمان هانی خەڵکی گشتیماندادوە بەشداری لە سیاسەتدا بکەن، بۆ ئەوەی پشتیوانیان لە شەڕکردنمان دژی حکومەتە نەتەوەییەکان مسۆگەر بکەین.

بۆئەوەی گەل دوور بخەینەوە لەوەی بتوانێت هەر هێڵێکی کاری نوێ بە خودی خۆی بدۆزێتەوە، بە جۆرەها رابواردن و یاری وکایەکانی کات بەسەربردن و کۆڕ و کۆبوونەوەی گشتی فرویان دەدەین.

بە خێرایی لە رۆژنامەکان دەستدەکەین بە راگەیاندن، بانگی خەڵك دەکەین بۆ چوونە نێو پێشبڕکێ و هەموو جۆرە پرۆژەیەکی دیکە: وەکو"هونەر، وەرزش، ..."، ئەو شادی و خۆشیانە لە پێشبڕکێ و پرۆژە هونەرییەکانی دەیبینن، بەبێگومان هزری گەل لەو پرسانەی لەسەری جیاوازین لەگەڵمان دوور دەخاتەوە، کاتێك گەل هەنگاو هەنگاو لە رێگای شادی و خۆشیبینین بیرکردنەوەی سەربەخۆی خودی لەدەست دەدات،

هەموو گەل لەگەڵ ئێمە لەبەر یەك هۆکار دەنگیان بەرز دەکەنەوە: دەڵێن ئەوە ئێمەین ئەندامی یەك کۆمەڵگەین، بەو شێوەیە ئامادەن بۆ پێشکەش کردنی هێڵی بیرکردنەوەی نوێ. ئەو هێڵەی دەیخەینە روو بە دەستەبەرکردنی ئەو میکانیزمەی پێیی گەیشتووین.

٤- لەگەڵ نموونەی ئەو پارتە ئازادیخوازانەی ناتوانین گومان لە هاوپەیمانێتیان بکەین. رۆڵی کەسە ئازادە باڵاکان کۆتایی دێت، کاتێك حکومەتەکەمان دەناسن، ئەو کەسانە تاکو ئەو کاتەی حکومەتەکەمان دەناسن خزمەتێکی باشمان پێدەکەن.

لەبەر ئەو هۆکارە هەوڵدەدەین ئەقڵیی گشتی ئاراستەی هەموو جۆرە تیۆرێکی فەنتازی (Fantastic) بکەین، بەو شێوەیە خەڵك واتێدەگات بووە بە کەسێکی پێشکەوتوو یان ئازادییخواز، ئێمە بە تیۆرەکەمان سەرکەوتنی تەواو و مسۆگەرمان لە رێگەی گۆڕینی ئاراستەی سەر خاڵی لە ئەقڵیی نەتەوەییەکان رووەو ئاراستەی سۆسیالیسی بەدەستهێناوە، چونەکە لە نێو نەتەوەییەکاندا یەك ئەقڵ نییە، بتوانێت تێبینی بکات، لەپشتی چەمك و وشە بریقەدارەکان، سەرگەردانی و لادان لە هەقیقەت خۆی مەلاسداوە، تەنها ئەو حاڵەتانە نەبێت، کە چەمك و وشە ئاماژە بە دۆزینەوە ماددیەکان یان زانستییەکان بکەن، لەبەر ئەوەی لەنێو ئەم حاڵەتەی دووەم فێربوونی یەك هەقیقەت هەیە، کە داهێنانە لە پێناوی پێشکەوتن، دەرفەتێکی دیکە نییە، ئەگەرچی پێشکەوتنی ماددی نەتەوەیەکان بیرۆکەیەکی بێکەڵکە و کاردەکات لەسەر پەردەپۆشکردنی

هەقیقەت، بۆ ئەوەی کەس لە هەقیقەت تێنەگات، تەنها ئێمە نەبین — ئێمە گەلی هەڵبژێردراوی خوداین، خودا ئێمەی پاڵاوتووە، تاکو نەتەوەیەکی لەسەر هەق بین، بە ماددە هەڵناخەڵەتێین و خۆمان لەیاد ناکەین.

٥- کاتێك دەستدەگرین بەسەر دەستەلاتدا، گوتاربێژەکانمان گفتوگۆ لەسەر کێشە و پرسە گەورەکان دەکەن، ئەو کێشە و پرسانەی مرۆڤایەتی سەرسام دەکەن، بۆ ئەوەی لە کۆتاییدا جۆری مرۆڤ (بەشەر)، بکەوێتە ژێر فەرمانڕەوایی پیرۆزی ئێمە.

٦- کێ گومان دەکات ئێمە ئەو کێشانەمان بەپێی پلانی(Scheme) سیاسی وروژاندوە، چونکە((مرۆڤایەتی بۆ ماوەی چەندین سەدە تێناگات، ئەوەی روویداوە بەپێی پلانی داڕێژراوی ئێمە بووە)).

پرۆتۆکۆلی چواردە:

هێرشکردنە سەر ئایین:

(Assault on Religion):

١- کاتێك بە خودی خۆمان پێدەگەین، دەبین بە گەورەی زەوی، ڕێگە نادەین هیچ ئایینێك دابمەزرێت، تەنها ئایینی خۆمان نەبێت، ئەو ئایینەی دانیناوە بە یەکایەتی خودا و چانسی ئێمەی بە هەڵبژاردنی خۆی بەستووەتەوە، هەروەها چارەنووسی جیهان بە ئایینەکەمان بەستراوەتەوە.

لەبەر ئەو هۆکارە پێویستە لەسەرمان هەموو بڕوایەکی ئایینی تێکبشکێنین، ئەگەر ئەنجامی تێکشکاندنی بڕوا ئایینیەکانی دیکە کاتیش بێت، گرنگ نییە، لەبەر ئەوەی بڕوا ئایینەکانی دیکە بەرهەمی گومڕاکانە و ناکەونە چوارچێوەی بابەتەکانی ئێمە، بەڵام نموونەیەك بۆ نەوەکانی داهاتوو دەخەمەڕوو، ئەو نەوانەی گوێ لە وانەکانمان لەسەر ئایینی (موسا) دەگرن، هەڵبەتە (موسا) ئێمەی کردووە بە نوێنەری بڕوا ئایینیە یەکلاکەرەوەکەی خۆی، کەواتە ئەرکە هەموو نەتەوەیەك ملکەچی ژێر پێمان بێت.

ئەگەر ئەو ئامانجەمان هاتەدی، ئەوە خۆمان بۆ هەقیقەتی ناخەکی (Mystic truths) بڕوای پەروەردەیی موسا تەرخان دەکەین،

ئەو هەقیقەتە ناخەکیانەی بڕوای موسایی لەسەر دامەزراوە، هاوکات دەڵێین: بڕوای ئایینی موسا هەموو هێزەکەی پەروەردەییە.

دوای ئەوەی فێری بڕواکانی موسا دەبین، لە هەموو دەرفەتێکی گونجاو، وتاری بەراوردکاری لە نێوان فەرمانڕەوایی سودبەخشمان و ئەو فەرمانڕەواییانەی پێش خۆمان بڵاودەکەینەوە، ئەو کاتە دۆخی راستی و ئاشتی و ئارامی باڵدەکێشێت، ئەگەرچی ئەو دۆخە نوێیە لەدایکبووی ئاژاوە و ناکۆکی چەندیدن سەدەیە، هاوکات چاکەکانی فەرمانڕەوایی نوێی ئێمە دەردەکەوێت، وێنای ئەو هەڵانە دەکەین، نەتەوەییە (نا جووەکەکان) بە ویستی خۆیان بە خراپترین رەنگ ئەنجامیان دابوو.

بەو شێوە دەستدەکەین بە وروژاندنی هەستی بێزاری بە ئاراستەی مێتۆدی فەرمانڕەوایی پێشو، تاکو گەل حکومەتی "ئاشتی و ئارامی" بەرزتر لە کەشی کۆیلایەتی بۆ ئازادی بنرخێنێت، ئەو ئازادییەی بە بەردەوامی شانازی پێوەدەکات، ئەو ئازاردییەی ئازاری زۆریان لەسەری چەشتووە، هاوکات لەپێناوی پرسی ئازادی سەرچاوەی بوونی مرۆڤایەتییان لەدەستداوە، دەپرسین کێ پاڵینان بۆ بەدەستهێنانی ئازادی؟ تەنها کۆمەڵێك لەو سەرکێشانەی کە بەخودی خۆیان نازانن چی دەکەن!

گۆڕانکاریکردن لەو حکومەتە بێکەڵکانەی نەتەوەییەکانمان پێ فریودابوو، بەردەوامدەبین لە بچووکردنەوە دەوڵەتەکانیان، ئەوە لە کاتێکدا دەبێت گەلان بە تەواوی بێزار و بێ هیوا و بێ ئومێدن، بە

ئاستێك گەلان ئامادەن هەموو ئازارێك بچێژن، لەبەر ئەوەی دەترسن دووبارە بگەڕێنەوە بۆ ئەو کوێرەوەری و بێهیوایەی لە رابردودا پێیداتێپەڕیون، چونکە دەترسن دووبارە فەرمانڕەوایی پێشویان بۆ بگەڕێتەوە.

٢- چاودێری تایبەت ئاراستەی ئەو هەڵە مێژوویانەی حکومەتە نەتەوەییەکان دەکەین، کە مرۆڤایەتییان بۆ ماوەی چەندین سەدە زۆر ئازار داوە، بەهۆی ناتەواوی تێگەیشتنیان بۆ هەموو شتێك، کە لەگەڵ بەختەوەری هەقیقی بۆ ژیانی مرۆڤایەتی بگونجێت، نەتەوەییەکان بەدوای پلانێکی جووان بۆ بەختەوەری کۆمەڵایەتی دەگەڕان، بەڵام نەتەوەییەکان تێبینیان نەکرد، پلانەکەیان لەبری ئەوەی پەیوەندی نێوان مرۆڤەکان چاکتر بکات، بە پێچەوانە پەیوەندی نێوان مرۆڤەکانیان خراپتر و خراپتر کرد، لە هەقیقەتدا پەیوەندی نێوان مرۆڤەکان بنەمای سەرەکی بوونی خودی مرۆڤایەتییە.

٣- لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە هەموو هێزی پرانسیپ و رێکارەکانمان، بە پەنهانی لە نێو ئەو هەقیقەتەدایە بۆ مرۆڤایەتی رامانگەیاندووە، لەگەڵ ئەوەی بە تەواوی دژی مێتۆدی هەڵوەشاندنەوە و لەناوبردنی حالەتە کۆمەڵایەتییەکانی پێشوە.

٤- فەیلەسوفانمان یەکسانی هەموو ئایینە نەتەوییەکانی دیکەی (نا جوو) دەهیچێنن و ریسوادەکەن، بەڵام بە ئەبەدی هیچ کەس لە دیدگایەکی هەقیقی بڕیاری لەسەر ئایینەکەمان نەداوە، کەواتە بە ئەبەدی

هیچ کەس نەیتوانیوە، بە سەرجەمی لە بنەماوە ئایینەکەمان بناسێت، تەنها گەلە تایبەتەکەی خۆمان نەبێت، بنەمای ئایینەکەمان دەناسن، بەڵام گەلە تایبەتەکەی خۆمان ئامادە نییە، نهێنی ئایینەکەمان ئاشکرا بکات.

٥- لە هەموو وڵاتێکی گەورەی خاوەن سەروەری، ئەدەبی (Literature) نەخۆشی قێزەونمان بۆ لاوازکردنی پێگەی جەماوەریان بڵاوکردەوەتەوە، دوای ئەوەی دان بە دەستەڵاتمان دادەنێن، بۆ ماوەیەکی کورت بەردەوام دەبین، لەسەر پاڵپشتی سەروەر بوونی نموونەی ئەو ئەدەبە نەخۆش و قێزەونە، هاوکات بۆ ئەوەی جەماوەر بە روونی ئامازە بە جیاوازی ئەو بڕوایانەی ئێمە بکات، لە هەڵوێستی ستایشکراومان سەرچاوە دەگرێت، هاوکات زانایانمان ئەوانەی بۆ مەبەستی سەرکردایەتی کردنی نەتەوەییەکان پەروەردەکراون، هەڵدەستن بە پێشکەشکردنی وتار و داڕشتنی پلان و نووسینی راپۆرت، بەو شێوەیە بەردەوام دەبین تاکو کاردەکەینە سەر ئەقڵیی پیاوەکانیان و سەرنجیان بۆ ئەو مەعریفە و ئایدیایانە رادەکێشین، گونجاوە لەگەڵ مەبەستەکانی ئێمە.

پرۆتۆکۆلی پازدە:

چەوساندنەوەی بێبەزەییانە:

:(Ruthless Suppression)

١- کاتێك لە کۆتاییدا دەگەین بە دەسەڵات، بە هەموو هێز و توانای لەبەردەستماندایە کاردەکەین بۆ ڕێگریکردن لەو پیلانگێڕیانەی لە دژمان ڕێکدەخرێن، بە ژمارەیەك کودەتای سیاسی(coups detat) چاوەڕواننەکراو بەردەوام دەبین، کودەتاکان ڕێکدەخەین بۆ ئەوەی لە یەك کاتدا لە هەموو وڵاتان ڕووبدات، کاتێك کودەتاچییەکان حکومەت ڕاگەیەنن، ناتوانن فەرمانڕەوایی گەل بکەن، ئاژاوە سەرهەڵدەدات، ئەوکاتە ڕاستەوخۆ زۆر بەخێرایی دەستدەگرین بەسەر دەسەڵاتدا، بەڵام ماوەیەکی درێژ لە کات تێدەپەڕێت، پێش ئەوەی لە کۆتاییدا بگەین بەو دەسەڵاتەی مەبەستمان و پلانمان بۆ داناوە، لەوانە ئەو ماوەیەی پێویستە تاکو بگەین بە کۆتا دەسەڵات، سەدەیەکی بێبەزەیی بێت بۆ هەموو ئەو گەلانەی دەست بۆ چەك دەبن لەدژی جێگیری و ئارامی دەسەڵاتمان.

پێکهێنانی هەر کۆمەڵەیەکی نهێنی نوێی سزاکەی مردنە، بەڵام ئەو کۆمەڵە نهێنیانەی لە ئێستادا پێکدەهێنرێن و ئێمە دەیانناسین، خزمەت دەکەن و خزمەتی مەبەستەکانمانیان کردووە، هەڵیاندەوەشێنینەوە و ئەندامەکانیان دوور دەخەینەوە بۆ ناوچەیەکی دابڕاوی جیهان، هەروەها

لەگەڵ هەموو یەکێك لە ماسۆنییە ئازادەکانی نتەوەییەکانی دیکەی (نا جوو) هەمان هەڵوێست دەگەرینەبەر، لەگەڵ ئەوەی دەزانین زیاد لەپێویست گونجاون بۆ ئاسایش و ئارامی ئێمە، هەروەها ئەو ماسۆنییانەی لەوانەیە لەبەر هۆکارێك یان لەبەر هەر هۆکارێکی دیکە لێیان ببورین، لە مەترسیی بەردەوامی دوورخستنەوە دەیانهێڵینەوە، یاسایەك دەردەکەین بۆ گرتنی ئەندامە ماسۆنییەکانی پێشومان کە لە ریکخراوە نهێنییەکانی ئەوروپا کاریان کردووە، هەموویان لە ئەوروپا دوور دەخەینەوە، لەبەر ئەوەی ((ئەوروپا دەکەین بە ناوەندی حکومەتەکەمان)).

٢- بڕیاری حکومەتەکەمان کۆتا بڕیارە، یەك کەس مافی دژایەتی کردنی بڕیارەکانی ئێمەی نییە.

٣- بۆ ئەوەی وەڵامی هەموو کۆمەڵە و گروپە نەتەوەییەکان لەسەر یاخیبوونیان بدەینەوە، بە خراپ بیانگۆڕین، ئەو کۆمەڵە و گروپانەی بە قوڵی ناکۆکی و پرنسیپی رەوتی ئۆپۆزسیۆنی پرۆتستانمان (Protestant) بۆ ئیۆزسیۆنبوون خستبووە نێویان، بێبەزییانە سزایان دەدەین، ئەو شێوە سزادانانە وادەکات گەلان تێبگەن، ناکرێت دەستدرێژی بکرێتە سەر دەستەڵاتمان، پێویستە بۆ لەناو بردنیان قوربانی زۆر نەدەین، چونکە بۆ گەیشتن بە سەرکەوتن لە داهاتوودا دەیانکەین بە قوربانی.

گەیشتن بە سەركەوتن، ئەگەرچی بە قوربانی زۆر پێی گەیشتووین، بەڵام ئەركی هەموو حكومەتێكە بەدەستی بێهێنێت، مەرجەكانی سەركەوتنی حكومەت لە نێو دەستكەوتەكاندا پەنهان و شاراوە نییە، كە شانازی پێوەدەكات، بەڵكو لە نێو جێبەجێكردنی ئەركەكانیدایە.

بەوپێیە مەرجی سەرەكی بەردەوامی و ئارامی حكومەت، لە بەهێزكردنی شكۆی دەسەڵاتەكەی بەرجەستە دەبێت، ئەو شكۆیەی بەردەوامی و ئارامی حكومەت بەرجەستە دەكات، ناتوانین پێی بگەین، تەنها بە هێزێكی گەورە نەبێت، بە پێچەوانە بە هێزێكی ترسنۆك و لەرزۆك (Unshakable) نابێت، ئەو هێزە خاوەنی شكۆ و پیرۆزییە، هەرگیز شكۆی پێشێڵ ناكرێت، هاوكات هێزەكەمان دەورەدراوە بە هێزی ناخەكی(Mystic)، بۆ ئەوەی نموونەی دادوەری و توانای خودا بێت.

بەو شێوەیە لە زووەوە تاكو ئێستا ((ئۆتۆكراسی روسیاییەكان(Russian Autoxiacy) دوژمنی یەكمانە))، ئەگەر كەنیسەی پاپایانی پیرۆز(Holysee) بەدوور بگرین، بیركەوە كاتێك ئیتالیا بەخوێن سور ببوو، بەڵام دەستیان بۆ یەك تاڵە موی سەری سیلا(Sulla)[1] نەبرد، هاوكات ئەو پیاوە هۆكاری رژانی خوێن بوو،

---

[1]- سیلا: نموونەیەكی دەگمەنە بۆ هەر كەسێك كە دەگاتە دەسەڵاتی رەها، لە رێگای كودەتا و توندوتیژی، یەكەم رۆژی دەركەوتنی حكومەتی كۆماری لە رۆما، ئەو كاتەبوو كە سەركردەی رۆمانی ماریۆس؛ لە ساڵی (١٠٧. پ. ن) كاتێك سیلای نارد بۆ گفتوگۆ كردن لەگەڵ پاشای مەغریب لە باكوری

ئەگەرچی لەئەنجامی خۆبەزلزانی کەسايەتی سيلا شەڕ و ئاژاوە دروست ببوو، بەلآم سيلا مايەی چاوتێبڕين و خۆشەويستی گەل بوو، ئەو چاوتێبڕينەی گەل وايكرد سيلا بەبێ ترس بە پيرۆزی بگەڕێتەوە بۆ ئيتاليا و شكۆی نەشكێنرا، گەل زيانی بەو كەسايەتييە نەگەياند، كە بەئازايەتی و هێزی ئەقڵيی خۆی جادوی (huphoneses) لە گەل كرد.

٤- بێگومان ئەو رۆژە دێت كە دەستەلآت دەگرينە دەست، هەوڵدەدەين شانەی ماسۆنييە ئازادەكان لە هەموو لايەكی جيهان گەشە پێدەين و زياد بكەين، سەرنجی هەموو ئەو كەسانە رادەكێشين دەتوانن ببن بە كەسايەتی يان ناسراون و خاوەنی رۆحی گشتين(Pubicspirit)، واتە كارلێزمان، ئەو شانەيەی ماسۆنييەكان شوێنێكی سەرەكی دەبێت،

ئەفريقيا، سيلا سەركەوتوو بوو لە رۆڵەكەی، كاتێك ماريۆس بووە سەرۆكی حكومەتی رۆما لە ساڵی (١٠٤ پ. ن)، سيلا سەركردەی سوپاكەی رۆما بوو، هاوكات فرمانی لە ماريۆس وەردەگرت، تاكو لە ساڵی (٨٧ پ. ن) سيلا بە سوپاكەی روويكردە رۆمای پايتەخت، ئەنجوومەنی پيران رقيان لێی دە بووەوە بێتە سەر دەستەلآت، هەروەها ماريۆس و هەندێك لە شوێنكەوتەكانی رەتيان دەكردەوە دەستەلآت بۆ سيلا جێبهێڵن، بەلآم سيلا توانی بگات بە دەستەلآت، لە سەرەتادا خەڵك رقيان لێی دەبووەوە، لەبەر ئەوەی خوێنی زۆری رشت، بەلآم دوای ئەوەی دۆخەكەی ئارامكردەوە، ياسای بەرقرار كرد، خەڵكی بە سەرۆكی حكومەتيان دەزانی و رێزيان لێی دەگرت.

بەرپرسیارێتی ئەو هەواڵانەی پێدەدەین کە دەمانەوێت، هاوکات چاکترین ناوەندی راگەیاندن و ریکلام کردنی ئێمە دەبێت.

هەموو ئەو شانانەی ماسۆنییەت دەخەینە ژێر یەك سەرکردایەتی ناسراو، ئەو سەرکردایەتییە تەنها بەخۆمان دەیکەن، ئەو سەرکردایەتییە لە زاناکانمان پێکدەهێنین، هەروەها شانەکان نوێنەری تایبەتیان هەیە، کە لەدەرەوەی سەرکردە ماسۆنییەکانن، بۆ ئەوەی شوێنی نیشتەجێبوونی سەرکردە هەقیقییەکانمان بشارینەوە، تەنها ئەو سەرکردایەتییە مافی دانانی وتەبێژ و وێنەکێشانی سیستەمی ئەمڕۆی هەیە، هەروەها پەتا و بەڵا دەخەینە نێو هەموو شانە سۆسیالیستییەکان و چینی کۆمەڵگەی شۆڕشگێڕان، هاوکات زۆربەی پلانە سیاسیە نهێنییەکانیان لەلای ئێمە زانراون، کاتێك پلانەکان تەواودەبن یارمەتی جێبەجێکردنیان دەدەین.

هەموو نوێنەرەکان(Agents) بە ناوی پۆلیسی نێودەوڵەتی بە نهێنی کاردەکەن، زۆربەیان ئەندامن لە شانەکانی ماسۆنی. خزمەتی پۆلیسی گرنگی زۆری بۆ ئێمە هەیە، لەبەر ئەوەی دەتوانن ببن بە پەرژینێك بۆ پرۆژەکەمان(Enterprises)، چونکە دەتوانن لێکدانەوەی ئەقڵانی بۆ بێزاری و تورەیی نێوان گروپ و خێڵەکان هەڵبهێنجن، هەروەها سزای ئەو کەسانە دەدەن، رەتیدەکەنەوە ملکەچی ئێمە بن.

٥- زۆربەی ئەوە خەڵکانەی دێنە ناو رێکخراوە نهێنییەکان، کەسانی سەرکێشن و ئارەزوو دەکەن هەر چۆنێك بێت کاروانی ژیان تەواو بکەن، مەیلیان لە هەوڵ و تێکۆشان و ماندووبوون نییە، نموونەی ئەو جۆرە

خەڵکانە، لەسەر ڕێنمایی ئێمەن و شوێنی مەبەستەکانمان دەکەون، وایانلێدەکەین جووڵێنەر یان بزوێنەری دەزگاکەمان بن.

کاتێك هەموو جیهان بەدەستی ئاژاوە و شڵەژان دەناڵێنێت، دۆخی شڵەژانی گشتی تەنها ئامازەیە، بۆ ئەوەی پێویستە ئاوا بیانشڵەژێنین، تاکو یەکێتی و تۆکمەیی نێوانیان تێکبدەین و لەناو ببەین. کاتێك پیلانەکانمان دەستپێدکەن، واتە یەکێك لە بەهێزترین نوێنەرە دڵسۆزەکانمان سەرکردەی ئەو پیلانە دەکات، سروشتی نییە ئێمە تاکە گەل بین، پرۆژەی ماسۆنیی ئاراستەبکەین، بەڵام ئێمە تاکە گەلین دەزانین چۆن ئەو پرۆژەیە ئاراستە دەکەین، هەروەها ئێمە ئامانجی کۆتایی هەموو کارێك دەزانین، بەڵام نەتەوەییەکانی دیکەی (نا جوو) نەزانن سەبارەت بە زۆربەی پرسە تایبەتییەکانی ماسۆنییەت، هاوکات ناتوانن روخساری ئەو ئەنجامە خێرایانە ببینن کە خودی خۆیان ئەنجامیدەدەن، بە گشتی نەتەوییەکان تەنها بیر لە سودی کاتی ئەو شتانە دەکەنەوە کە پشتی پێدەبەستن، کاتێك لوتبەرزیان تێردەبێت، دەگەن بە مەبەستەکەیان چیتر بیرناکەنەوە، تێناگەن ئایدیای رەسەن ئایدیای ئەوان نییە، بەڵکو ئێمە بە خودی خۆمان پێمان راگەیاندوون.

٦- نەتەوەییەکان راران لەسەر بێکەڵکی شانەکانی ماسۆنیی یان راران لەسەر هیوای بەدەستهێنانی پشك لەو شتە باشانەی لە نێو رێکخراوە ماسۆنییەکاندا بەئەنجام دەگات، هەروەها نەتەوەییەکان لەدوای سۆزی سەرکەوتن و شادی و خۆشی چاك دەگەڕێن، ئێمە سۆز و شادی و خۆشی

بە ڕێکەوت و بە خێرایی و بێسنور دابەش دەکەین، لەبەر ئەوە ئازادیان دەکەین، لەناو سۆز و شادی و خۆشییەکانیان باڵەفڕێبکەن، بۆ ئەوەی بە هەموو هەستی لەخۆبایبوونیان ڕووبەڕووی خزمەتکردنی بەرژەوەندییەکانیان ببنەوە، ئەوانەی لە بێئاگایی و ساتی گەمژەیی ئایدیا و بیرۆکەکانمان دەنۆشن یان دەخۆنەوە، متمانەیان بە ڕاستی بێ هەڵە و بێ تاوانی کەساياتی خۆيان هەیە، واتێدەگەن هەرگیز هەڵە ناکەن و تەنها خۆیان خاوەنی دید و بۆچوونی هەقیقین، هەروەها وادەبینن یان واتێدەگەن لە ژێر کاریگەری کەسانی دیکەدا نەبوونە و نابن.

ئێوە ناتوانن وێنای ئەوە بکەن چۆن بەئاسانی لێهاتووترینی نەتەوەییەکان بۆ حاڵەتی پێکەنینی سادە و بێئاگایانە پاڵدەنێین(Naivite)، لە ڕێگای وروژاندنی خۆبەگەورەزانین و سەرسام بوونی بە خودی خۆی، لە ڕوویێکی دیکە چۆن بەئاسانی ئازایەتی و توانای خۆی زۆر بە سادەیی و بێ هیوایی جێگیر دەکات، ئەگەر بە سادەیی لە ڕێگای بێدەنگبوون لە ئاستی ڕووداوەکان بۆ چاکترکردن ئاستی شادی و خۆشییەکانەیەتی، بەو شێوەیە پاڵی دەنێین بۆ حاڵەتی ملکەچبوونی ڕیسوایی، وەکو ئەو کۆیلە داماوەی هیوای سەرکەوتنی نوێی لەدەستداوە، بە ڕێژەی ڕقبوونەوە لە گەڵ ئێمە ڕقیان لە سەرکەوتنە، هەروەها کەم سەیری پلانە بەرجەستەبووەکەیان دەکەن، نەتەوەییەکان حەزیان لە سەرکەوتنە، ئامادەن بە هەموو پلانەکانیان قوربانی بدەن لە پێناوی سەرکەوتن.

ئەو دیاردەیەی(Feature) لە ئەخلاقی نەتەوەییەکانی دیکەدا هەیە، وادەکات لە کارەکانمان حەزنەکەین کاریان لەگەڵ بکەین، لەبەر ئەوەی نەتەوەییەکان خۆیان وادەردەخەن کەسانی رۆشنبیرین، بەڵام وەکو مەڕ گێژن، کەڵەی سەریان پڕە لە گەمژەیی.

لێیاندەگەڕێین لە خەونەکانیان بەردەوام بن و سواری ئەسپی هیوا نەزۆك و بێبنەماکانیان ببن، بۆ تێکشکاندنی تاکایەتی مرۆڤ، بەدانانی ئایدیای هێمای بۆ پرنسیپە کۆمەلایەتییەکان(Collectivism)، واتە وادەکەین خەڵك بە یەکسانی خاوەنی هەموو شتێك بێت، بەڵام کەس بە کردار پسپۆڕی تایبەتی نەبێت، نەتەوەییەکان هێشتا تێنەگەیشتوون – تێناگەن، خەونی وشتر ئاسایان، دژی بنەمای یاسای سروشتییە، چونکە کاتێك خودا دەستی بە بەدیهێنان کرد، هەموو بوونەوەرێکی جیاواز لە هەموو بوونەوەرێکی دیکە ئافراند، بۆ ئەوەی هەر بوونەوەرێك رەهەندی تایبەت بە خۆی هەبێت، لەسەر ئەو بنەمایە هەربوونەوەرێك لە بەراورد بە جۆری خۆی و جۆرەکانی دیکە تاکێکی سەربەخۆیە و رەهەندی تایبەت بەخۆی هەیە.

٧– لە هەقیقەتدا ئێمە دەتوانین نەتەوەییەکان پاڵبنێین بۆ تەبەنی کردنی نموونەی ئەو ئایدیا هەڵەیەی مرۆڤەکان یەکسانن، واتە بۆ تەبەنی کردنی ئایدیای یەکسانی نێوان مرۆڤەکان، لەبەر ئەوەی بە روونی هێزی وێنا و بۆچوونی بەرتەسکی خۆیان بۆ ژیانی مرۆڤایەتی دەبەلگێنن، ئەگەر بە

وێنا و بۆچوونی خۆمانیان بەراورد بکەین! لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە هیوای گەورە بۆ سەرکەوتنمان بەرجەستە دەبێت.

٨- ئێمە تێڕوانین و دیدگای فەرمانڕەوا پێشینەکانمان بەدوور ناگرین، کاتێك پێیان ڕاگەیاندین، بۆ گەیشتن بە مەبەستی گەورە و مەزن، بەراستی پێویستە بۆ یەکسات لەبەردەم ئامرازەکانی گەیشتن بە مەبەستەکانمان نەوەستین، هەروەها گرنگی نەدان بە ژمارەی ئەو قوربانیانەی پێویستە بیانکەن بە قوربانی، بۆ گەیشتن بە مەبەستەکانیان، ئێمە هەرگیز پشتنابەستین بەو قوربانیانەی لە نەوەی ئاژەڵانن، واتە نەوەی نەتەوییەکانی دیکەی (ناجوورەکەن)، لەگەڵ ئەوەی ئێمە قوربانی زۆرمان بە خودی گەلەکەمان داوە، بەهۆی ئەو قوربانیانەی لە خودی گەلەکەمان پێشکەشمان کردووە، ئێستا پێگەیەکمان لە جیهاندا هەیە، کە پێشتر خەونمان بەو پێگەیە دەبینی پێی بگەین، هەڵبەتە قوربانییەکانی لە نەوەکانی خودی گەلەکەمان داومانە بە ڕێژەیی کەمە، قوربانییەکان گەلەکەمانیان لە وێرانبوون و لەناوچوون پاراستووە.

٩- بێگومان هەموو مرۆڤێك کۆتای بە مردن دێت، بۆیە چاکترە پەلەبکەین لە کۆتاییهێنان بەو مرۆڤانەی ڕێگری ئاستەنگ بۆ مەبەستەکانمان دروست دەکەن، نەك بەو مرۆڤانەی مەبەستەکانمان پێشدەخەن.

ئێمە ماسۆنییە ئازادەکان بە شێوازێك بەرەو مردن دەبەین، یەك کەس ناتوانێت بەو شێوەیە بەرەو مردنیان ببات، تەنها برا - کەمترین گومان

له هەقیقەتی کارەکە دەکات، بەڵام قوربانیەکان پێشکات بە خودی خۆیان گومان لە کۆتایی خۆیان ناکەن، ئەوانە هەموویان دەمرن — کاتێك پێویستە، لە ڕووی دیاردەیی مردنێکی سروشتییە، تەنانەت براکانیش ئەو هەقیقەتەی مردن دەزانن، ناوێرن پاسا و لەسەر مردن بهێننەوە.

بە نموونەی ئەو ئامرازە رەسەنایەتی ڕیشەی خودی بەڵگەکەمان لە دژی فرمانەکانمان لە بواری ماسۆنییە ئازادەکان گرنگی پێدەدەین یەکلا دەکەینەوە، ئێمە لەلای نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو ڕێبازی ئازادیخوازی رادەگەیەنین، لە ڕوویێکی دیکە گەلەکەمان لە ملکەچبوونی تەواو یان کامیل دەپارێزین.

١٠- بە کاریگەری ئێمە یاسای نەتەوەییەکان بە کەمترین شیمانە شیاوەی پەیڕەوکردنە، لەسەر ئەو تێگەیشتنە شکۆی یاسای نەتەوەییەکانمان بە ئایدیای ئازادی شێواندوە، چەندین دەقی یاسا شێواومان ئاخنیوەتە نێوان یاسا دانراوەکانی نەتەوەییەکان، گرنگترین دەقی یاسایی ترسناك، پرسی دەقە سیاسی یان ئەخلاقییەکانە، دەقی ئەو پرسانە بریار دەدەن لەسەر رۆڵی دادەوەر، بەو رێگایەی ئێمە ڕوونی دەکەینەوە کاربکات، ئەو دادوەرە نەتەوەییەی کاری دادوەری دەکات، لەسەر بنەمای دەقەکانی ئێمە دامانناوە، دەڕوانێتە دۆخەکان و ماددەکان هەڵدەبژێرێت، ئەو تێگەیشتنەمان لە بەردەوامبوونی نوێنەرەکانمان بەرجەستەکردووە، هەروەها لە بەردەوامبوونمان لەگەڵ کەسانێك کە هیچ پەیوەندیان بە ئێمەوە نەبووە، وەکو لە ڕێگای وتاری

رۆژنامەکان و ئامرازەکانی دیکە، بەڵام ئەندامانی ئەنجوومەنی پیران(Senators) و گەورە فەرمانبەرەکان کوێرانە شوێنی ئامۆژگارییەکانمان دەکەون.

ئەقڵیی نەتەوەییەکان لە بنەماوە سروشتێکی ئاژەڵی پەتی هەیە، ناتوانێت شیکاری و تێبینی هیچ شتێك بکات، تەنها بۆچوون و پشێبینی، لەسەر درێژبوونەوەی دۆخێك لە دۆخەکان دەبێت، ئەگەر لەژێر رۆشناییەکی دیاریکراودا دۆخەکە روون بووەوە.

١١- وەڵێ ئەو جیاوازیە رەهاییەی لە نێوان ئەقڵیی ئێمە و نەتەوەییەکاندایە، بە ئاسانی پرسی هەڵبژاردنمان لەلایەن خودی خوداوە بۆ ئاوەڵا دەکات، ئێمە خاوەنی سروشتێکی جیاوازین، سروشتی ئێمە لە سەروی سروشتی مرۆڤە(Superhuman natury)، کاتێك ئەقڵیی خۆمان بەراورد دەکەین بە ئەقڵیی زگماکی ئاژەڵی نەتەوەییەکان، ئەوان گرفتی تێگەیشتن لە هەقیقەتیان هەیە، پەی بە هەقیقەت نابەن، ناتوانن هیچ داهێنانێك بکەن، بەڵکو لە شتە ماددییەکان شتی دووبارە دروست دەکەنەوە، لەسەر بنەمای هەموو ئەو تێگەیشتنانە سروشت توانای پێداوین بۆ سەرکردایەتی کردنی جیهان و فەرمانڕەواییکردنی نەتەوەییەکان، وەڵێ کاتێك – ئەو کاتە دێت فەرمانڕەوایی جیهان بکەین، ئەو ساتە سودی فەرمانڕواییکردنمان روون دەبێتەوە، هەموو یاساکانی رابردوو هەڵدەگرین، هەموو یاساکانی ئێمە "کورت و روون و پوختن"، پێویستیان بە تەفسیر کردن نییە، بە شێوەیەك هەموو مرۆڤێك دەتوانێت

لە لایەنی ناخەکی و دیاردەییان تێبگات، خاسیەتێکی(Future) سەرەکی یاساکانمان بریتییە لە ملکەچبوونی رەها بۆ دەسەڵات، ئەو بایەخەی بە دەسەڵات دەدرێت، بەرزدەبێتەوە بۆ لوتکەیەکی زۆر باڵا، هاوکات هەموو شێوازەکانی بەخراپ بەکارهێنانی دەسەڵات دەوەستێت، لەبەر ئەوەی هەموو مرۆڤێك بەرپرسە لەبەردەم یەك دەسەڵاتی باڵا، یان لەبەردەم دەسەڵاتی فەرمانڕەوای باڵادا، بەکارهێنانی دەسەڵات بەخراپ لەلایەن خەڵك، بێجگە لە فەرمانڕەوا، سزاکەی بە ئاستێکی زۆر دژوارە دەبێت، لەبەر ئەوە هەموو خەڵك ئارەزووی ئەزموون کردنی دەسەڵات لە دەزگاکانی دەوڵەت لەدەستدەدەن.

١٢- بە وردی چاودێری هەموو ئەو هەنگاوانە دەکەین، دەزگا کاگێڕییەکانمان پەیڕەویان دەکەن، هاوکات ئەو ئامێرانەی دەوڵەت لە کارکردن پشتیان پێدەبەستێت، لەبەر ئەوەی کاتێك یەکە کارگێڕییەکان بە سستی بەرێوەدەچن، ئاژاوە لە هەموو شوێنێك بڵاودەبێتەوە، بەڵام هیچ کارێکی نا یاسایی بەبێ سزا تێناپەرێت، هەروەها هەموو خراپ بەکارهێنانێکی دەسەڵات بەبێ سزا تێناپەڕێت.

هەموو کارێکی نەشاو و ناتەواوی بە مەبەست لەلای فەرمانبەران لە بەرێوەبردندا نامێنێت، دوای ئەوەی یەکەم نموونەی سزادان دەبینن، مەزنی دەسەڵاتمان لەوەدایە، پابەندە بە واژۆکردنی سزای گونجاو، یان پابەندە بە واژۆکردنی ئەو سزا دژوارانە(Harsh) لە کاتی هەبوونی کەمترین سەرپێچی لە دەستدرێژی کردنە سەر شکۆی دەسەڵاتمان لە

پێناوی بەرژەوەندی خودی خۆی بۆ دەستدرێژکەر یان هەر کەسێکی دیکەی سەرپێچیکار.

ئەو پیاوەی لەبەر هەڵەکەی بە دژوارییەکی باڵا سزادەدرێت، ئەو سزادراوە سەربازێکە لە گۆڕەپانی(Battlefield) کارگێڕی لە پێناوی دەستەڵات و پرنسیپ و یاسا دەمرێت، هەرچەندە رێگا بە هیچ لادانێك نادەین، لە رێگای راستی جیهان(Public path) لە پێناوی بەرژەوەندی خودی خۆی لابدات، ئەگەر لادان لەو کەسانە روویدا کە هەڵگر و سەرکردەی گەل (Public chariot) بن، بۆ نموونە، دادوەرەکانمان بە یاسا لێبوردن دەردەکەن، ئەوە دەستدرێژی دەکەنە سەر یاسای دادوەری، ئەو دادوەرە دانراوە بۆ واژۆکردنی سزا بەسەر ئەو پیاوانەی شایەنی سزادانن لەسەر تاوانەکەی کردوویەتی، دادوەر بۆ ئەوە دانەنراوە تاکو بتوانێت خەونی خۆی بخاتەڕوو، کەواتە یاسا بڕیاردەدات نەك دادوەر، ئەرکی دادوەر واژۆکردنی جۆری سزایە بەپێی دەقی یاسا دانراوەکان. تایبەتمەندی لێبوردەیی یەکێکە لە سیما چاکەکانی مرۆڤ، لێبوردەیی تەنها دەبێت لە ژیانی تایبەتی مرۆڤ هەبێت، کەواتە لە توانای دادوەری فەرمیدا نییە لە تاوانبار ببورێت، کە کاردەکاتە سەر هەموو بنەمایەکی پەروەردەیی و کاریگەری لەسەر جۆری مرۆڤایەتی دەبێت.

١٤- ئەندامانی یاسایی دوای تەمەنی (٥٥)ساڵی لە دادگاکان خزمەت ناکەن، لەبەر ئەم دوو هۆکارە:

یەکەم: پیرەکان زۆر پێداگر و رەقن لە پەیوەست بوون بە و ئایدیایانەی کە پێشتر درکیان کردووە، کەمترین توانایان بۆ پەیڕەو کردنی سیستەمی نویّ هەیە.

دووەم: هاوشێوەی ئەو رێکارانە یارمەتیمان دەدات بۆ گۆڕانکاریکردن لە چەند دەستەیەك (Staff)، لەبەر ئەوەی کەوتوونەتە ژێر هەر گوشارێك لەلایەن ئێمەوە، کەواتە هەر مرۆڤێك ئارەزوو دەکات پۆستەکەی خۆی بپارێزێت، پێویستە لەسەری دەستەبەری ملکەچبوونی کوێرانە بۆ ئێمە بکات.

بە گشتی دادوەرەکانمان لە نێوان ئەو پیاوانە هەڵدەبژێرین، تێدەگەن ئەرکیان سزادان و جێبەجێکردنی یاسایە، بە پێچەوانە ئەوانەی نقوم بوون لە خەون ئەندێشەی ئازادیخوازی، سیستەمی پەروەردە بۆ حکومەت بەلاڕێدەبەن، وەکو چۆن دادوەرە نەتەوەییەکانی ئێستا پەیڕەوەی دادەوەری دەکەن.

هەروەها سیستەمی گۆڕینی فەرمانبەران یارمەتیمان دەدات لە تێکشکاندن و لەناوبردنی هەر جۆرە یەکگرتنێك، کە فەرمانبەرەکان دەتوانن لە نێوان خۆیان پێکیبهێنن، بۆ ئەوەی تەنها لە بەرژەوەندی حکومەت کاربکەن، کە چانس و چارەنووسیان لەسەر کارەکانیانە، لە رێگای فێرکردن نەوەیەکی پێگەیشتوو لە دادوەران پێدەگەن، ئەو نەوەیە رێگری لە هەموو کارێکی خراپ دەکەن، کە زیان بە پەیوەندی نێوان هاوڵاتیانمان لەگەڵ یەکدی بگەیەنێت.

١٥- بەڵام دادوەرانی نەتەوییەکان لە سەردەمی ئێستادا کارئاسانی لەگەڵ هەموو جۆرە تاوانبارێك دەکەن، بە شێوەیەك لە ئەرکەکانیاندا خاوەنی ئایدیایەکی ڕاست و دروست نینە، لەبەر هۆکارێکی سادە: فەرمانڕەوایان کاتێك دادوەرەکان دادەمەزرێنن، جەختیان لەسەر ناکەن، تاکو لەو ئایدیایە تێبگەن کە لەسەریان ئەرکە و پێویستە جێبەجێی بکەن.

فەرمانڕەوای نەتەوییەکان، کاتێك یەکێك لە هاوڵاتییەکانیان بۆ پرسێکی هەستیار کاندید دەکەن، خۆیان زۆر ماندوو ناکەن، بۆ ئەوەی هەستیاری ئەو پۆستەیان بۆ روون بکەنەوە، تاکو بزانێت ئەو پۆستە بۆ چی دروستکراوە، نەتەوەییەکان وەکو ئاژەڵ کاردەکەن، کاتێك بوێرییە سادەکانیان دەبزوێت، بەهۆی حەزی ئاژەڵی و دڕندانەیان ئەوە دەکەن کە ئارەزوویان لێیەتی، بەو شێوەیە حکومەتی نەتەوەییەکان لەسەر دەستی ئەو کەسانە دەکەون و کۆتاییاندێت، کە دۆخەکان بەڕێوەدەبەن.

١٦- ئێمە یەك ڕێبازی ئەدەبی گەورە وەردەگرین، لە ئەنجامی ئەو سیستەمە هەڵهێنجرابێت نەتەوەییەکان بیناسن، ئەو ڕێبازە ئەدەبییە بەکاردەهێنین بۆ چاکسازیکردنی حکومەتەکەمان.

١٧- ئارەزووە ئازادیخوازییەکان دەکەینە بنەمای سەرەکی لە هەموو دەزگا باڵاکانی حکومەتەکەمان، بۆ بانگەشەکردنی ئەو پرس و پرۆگرامانەی پەروەردە پشتی پێدەبەستێت، بۆ پەروەردەکردنی ئەوانەی

هاوڵاتی ئێمەن، هاوكات پۆستە باڵاكان بەبێ جیاوازی بۆ ئەو كەسانەیە كە پەروەردەییەكی تایبەتی كارگێڕمان كردوون.

تێبینی ئەگەر فەرمانبەرەكانمان پێش كاتی خانەنشینی لە لیستی خانەنشینان دەربكەین، ئەوە حكومەتەكەمان پەستانێكی زۆری بیمەی دەكەوێتە سەر، وەڵامی من بۆ ئەو پرسە: پێش هەموو شتێك هەوڵدەدەین كاری تایبەت بۆ ئەو فەرمانبەرانەی خانەنشینیان دەكەین بدۆزینەوە، بۆ ئەوەی لەبری پۆستە حكومییەكانیان بە كاری دیكە قەرەبوویان بكەینەوە.

بە شێوەیە دەستدەگرین بەسەر هەموو سەروەتی جیهان: ((هەرگیز لە پێناوی بیمە پاشگەز نابینەوە)).

١٨- حكومەتە (ئۆتۆكراتییەكەمان) توانای هەموو كارێكی هەیە، لەبەر ئەوە هەموو بڕیارێكی وەریدەگرین فرمانی ئێستامانە، بەرانبەر شكۆ و ملكەچبوونی بێ مەرج، هەموو جۆرێكی رق و بێزاری رەتدەكەینەوە، لەسەر هەموو ئامارەیك هێمابێت بۆ لەخۆباییبوون سزایی زۆر توندی كەسی لەخۆبایی دەدەین، تاكو بۆ كەسانی دیكە ببێتە وانەیەكی بەهێز، مافی پێداچوونەوە بە یاساكان هەڵدەوەشێنینەوە.

١٩- تەنها جەخت دەكەینە سەر بەرژەوەندییەكانمان، هۆكاری هەڵوەشاندنەوەی یاساكان هەڵەی دادوەرانە لە بڕیاردان، لەبەر ئەوە پێویستە لەسەرمان رێگەنەدەین لە نێو خەڵك ئەو بیرۆكەیە یان

تێگەیشتنە گەشەبکات و بڵاوبێتەوە، کە دادوەرەکانمان لەوانەیە لە بڕیاردان هەڵەبکەن.

ئەگەر دادوەرێك بڕیارێکی دەرکرد، پێویستبوو پێیدابچینەوە، دبێت ئەو دادوەرەی بڕیارەکەی دەرکردووە، ڕاستەوخۆ دووریبخەینەوە، هەروەها بە ئاشکرا سزای بدەین، بۆ ئەوەی لە داهاتوودا هەڵەی ئاوا دووبارە نەبێتەوە.

ئەوەی گووتم دووبارەی دەکەمەوە، یەکێك لە پرنسیپە سەرەکییەکانمان چاودێری کردنی فەرمانبەرە کارگێڕییەکانە، بە تایبەتی بۆ ئەوەی گەل لەخۆمان ڕازی بکەین، چونکە گەلی ئێمە مافی تەواوی هەیە، پێداگری بکات لەسەر ئەوەی پێویستە حکومەت فەرمانبەری کارگێڕی چاك و دەستپاکی هەبێت.

٢٠- حکومەتەکەمان بە سیما و ڕوخساری متمانە پێکراوی باوکانە(Patriarchal)ی لە کەسایەتی پاشا دەردەکەوێت، گەلەکەمان و هاوڵاتیانمان لە سەرووی باوك پشتی پێدەبەستن، چونکە حکومەتەکەمان هەموو پێداویستییەکانیان دابین دەکات، بە گرنگی هەموو کارەکانیا ڕادەپەڕێنێت، هەروەها هەموو کاروبارەکانی ڕۆژانەی هاوڵاتییەکانی لەگەڵ یەکدی ڕێکدەخات، هەروەها کاروبارەکانی ڕۆژانەیان لەگەڵ حکومەت ڕێکدەخات، بەو پێیە هەستکردن بە کەسایەتی و جووامێری پاشا بە قوڵی لەلای گەل دەچەسپێت، بە شێوەیەك گەل هەستدەکات ناتوانێت بەبێ چاودێری و ئاراستەکردنی

پاشا بەرەوپێش بچێت، بەوپێیە گەل بەبێ پاشا ناتوانێت لە ئارامی و ئاشتیدا بژی، لە کۆتاییدا دەگەن بەو هەقیقەتەی پاشا فەرمانڕەوای (ئۆتۆکراتی) رەهایە.

ئەو هەستە قوڵەی بەرانبەر پاشا لەلای خەڵك دەچەسپێت، نزیك دەبێتەوە لە پەرستنی پاشا، بە تایبەتی کاتێك باوەڕدەکەن فەرمانبەرەکانی حکومەت، فەرمانەکانی پاشا کوێرانە جێبەجێ دەکەن، بەو واتایەی تەنها پاشا دەسەڵاتی بەسەر هەموو فەرمانبەرەکانی حکومەتدا هەیە، خەڵکی دەبینن پاشا ژیانیان(our lives) رێکدەخات، وەکو چۆن باوکان سوورن لەسەر پەروەردە کردنی منداڵەکانیان بە هەستێکی ناسك و جووان، هاوکات وەکو چۆن باوکان پەروەردەکردنی منداڵەکانیان بە ئەرك و ملکەچبوونی تەواو جێبەجێ دەکەن. لە دیدیگای سیاسەتی نهێنی ئێمەدا ((هەموو گەلێك منداڵە، هەروەها حکومەتی گەلان منداڵن)).

٢١- ئێوە دەتوانن ببینن ستەمکردن لەسەر راستی هەقیقەتە، هەروەها ستەمکردن لەسەر ئەرك دادەمەزرێنم، چونکە مافی حکومەتە پێداگری بکات لەسەر ئەوەی خەڵك ئەرکەکانیان جێبەجێ بکەن، پێداگری کردنی ئەرکە لەسەر فەرمانڕەوا، چونکە فەرمانڕەوا باوکی هاوڵاتییەکانەیەتی، مافی دەسەڵات، بە پاشا دراوە، لەبەر ئەوەی پاشا مرۆڤایەتی بەو ئاراستەیە بەرێوەدەبات کە مافی سروشتی دیاری کردووە، یان بە ئاراستەی ملکەچبوون.

هەموو بوونەوەرێك لەم جیهانەدا ملكەچی دەستەڵاتە، وەلێ دەستەڵاتی مرۆڤ دەستەڵاتی بارودۆخ نییە، یان دەستەڵاتی سروشتی تایبەتی خودی مرۆڤ نییە، ئەگەر بارودۆخەكە یان زەمینەكە هەر چونێك بێت، دەستەڵات پرسێكی مەزنە.

٢٢- بەڵام هێز لە دەستەڵات مەزنترە، كەواتە ئێمە دەبێت شتێك بین، گەورەترین هێزمان هەبێت، لە پێناوی كێشە گشتییەكەمان. هەروەها پێویستە بەبێ پەشیمان بوونەوە قوربانی بە نموونەی ئەو تاكانە بدەین، كە دەستدرێژی دەكەنە سەر سیستەمی فەرمانڕەواییمان، لە تۆڵەی دەستدرێژیكردنیان سزایان بدەین، چونكە چارەسەر كردنی كێشەی گەورەی پەروەردە لە سزادانی راست و نموونەییدایە.

٢٣- ئەو رۆژەی پاشای ئیسرائیل ئەو تاجە دەخاتە سەر – سەرە پیرۆزەكەی، ئەو تاجەی كۆی ئەوروپاییەكان پێیان بەخشیوە، دەبێت بە گەورە پاپا یان پەترياركی(Patriarch)ی هەموو جیهان، ژمارەی ئەو قوربانیانەی پاشاكەمان بۆ چەسپاندنی یاساكانمان ناچارە بیانكات بە قوربانی، لە ژمارەی ئەو قوربانییانە زیاتر نییە، كە پاشایانی نەتەوەییەكان لە كێبڕكێیان لەگەڵ یەكدی كردویانن بە قوربانی گەورەبوونیان بەسەر یەكدیدا، واتە پاشای نەتەوەییەكانی ناجوو بۆ گەورەبوون و سەروەربوونیان بەسەر یەكدی خەڵكانێكی زۆر زیاتریان لە پاشاكەی ئێمە كردووە بە قوربانی.

٢٤- پاشاکەمان پەیوەندی بەهێز و تۆکمەی لەگەڵ خەڵك هەیە، لەسەر مینبەرەکان (Tribunes) وتار پێشکەش دەکات، هەموو وتارەکانی ڕاستەوخۆ و بەخێرایی بە جیهاندا بڵاودەکرێتەوە.

پرۆتۆکۆلی شازدە:

شوشتنەوەی مێشك:

:(Brainwashing)

١- ئارەزووی لەناوبردنی هەموو جۆرە پرۆژەیەکی ڕێکخراو، تەنها پرۆژەکانی خۆمان نەبێت، لە قۆناغی دەستپێکدا کاری ڕێکخراوەکان دەگۆڕین[1]، یان زانکۆکان دەگۆڕین، دووبارە بەپێی پلانی تایبەتی خۆمان بونیادیان دەنێینەوە.

هەروەها سەرۆکی زانکۆکان و مامۆستا دیاریکراوەکان، لە ڕێگای ئامراز و پرۆگرامی کاری نهێنی بڕواپێکراو، بەپێی مەبەستەکانمان بە تایبەتی ئامادە دەکەین و ڕێکیاندەخەین، هیچ مامۆستایەك بەبێ سزا ناتوانێت لە پرۆگرامەکانمان لابدات، بەوشێوەیە لە پێگەیەکی باڵای چاودێریدا دەیانپاڵێوین، سەرۆك و مامۆستا پاڵێوراوە ئامادەکراوەکان بە هەموو شێوەیەك پشت بە حکومەت دەبەستن.

٢- لە پرۆگرامی کارمان(Syllabus) خوێندنی هەموو یاسایەکی شارستانی و هاوشێوەکانی هەڵدەگرین، هەروەها هەموو بابەتێکی

---

[1]- واتە لە بری ئەوەی واز لە فێرخوازان بهێنین لە پەیمانگا و زانکۆکان دەربچن و هەڵگری ئایدیا و بیرۆکەیەك بن، گونجاو نەبێت لەگەڵ مەبەستەکانی ئێمە، بەڵکو پرۆگرامێك دادەنێین، تاکو بەو شێوەیە پەیمانگا و زانکۆ تەواو بکەن، وەکو ئێمە مەبەستمانە یان گەرەکمانە.

سیاسی دیکە لە خوێندنی زانکۆکان هەڵدەگرین، بۆ فێربوونی ئەو زانستانە تەنها ژمارەیەکی کەم لە نێوان راهێنراوەکان هەڵدەبژێرین، لەبەر ئەوەی راهێنراوەکان بلیمەتی و کارامەییان جیاوازە، بۆیە ((رێگە بە زانکۆکان نادەین گەنجانێك لە بەهاری تەمەنی بۆ جیهان پێبگەیەنن، کە خاوەنی ئایدیا یان بیرۆکەی چاکسازی دەستوری نوێ بن، تاکو چاکسازییەکان بە"کۆمیدیا(comedies) و تراژیدیا (Tragedies) بمێننە، رێگەنادەین بە زانکۆکان، گەنجانێك پێبگەیەنن بە خودی خۆیان گرنگی بە پرسی سیاسی بدەن، لەکاتێکدا ئەو گەنجانە ناتوانن لە سیاسەت تێبگەن، ئەگەر باوکیان تێیاننەگەیەنن)).

٣- تێگەیشتن لە سیاسەت بە هەڵە، سەرچاوەی ئایدیای یۆتۆپیایە(Utopian ideas)، ئەمە وادەکات ژمارەیەك لە هاوڵاتیان خراپ و بەدڕەوشت بن، ئێوە دەتوانن بە هەڵەتێگەیشن و خراپی و بەدڕەوشتی خەڵك و هاوڵاتیان بە خودی خۆتان لە سیستەمی پەروەردەی نەتەوەییەکانی دیکەی (نا جوو) ببینن، لەبەر ئەوە پێویستە لەسەرمان هەموو ئەو پرنسیپانە بخەینە ناو سیستەمی پەروەردە، بۆ ئەوەی بتوانین بە سەرکەوتوویی بونیادی کۆمەڵایەتیان هەڵبوەشێنینەوە و لەناو ببەین، وەکو چۆن لەناومان بردووە و تێکمانشکاندوون، کاتێك دەستدەگرین بەسەر دەستەڵات، هەموو ئەو بابەتانە لە پرۆگرامی پەروەردە دوور دەخەینەوە، کە دەتوانێت ئەقڵیی گەنجان

هەڵبگێڕێتەوە(upset)، بەو پرۆگرامانە گەنجانێکی گوێڕایەڵ پێدەگەیەنین، فەرمانڕەواكانیان خۆش بوێت، لە كەسایەتی ئەو گەنجانە پاڵشتی سەرەکی بۆ ئاشتی و بەرژەوەندی گشتی دیاردەدات.

٤- ڕوودەکەینە لێکۆڵینەوەی کێشەکانی داهاتوو لەبری کێشە کلاسیکییەکان(Classics)، هەروەها گرنگی بە لێکۆڵینەوەی مێژووی کۆن دەدەین، لێکۆڵینەوە لە مێژووی کۆن زیاتر ئەزموونە خراپەکان لەخۆ دەگرێت، لەبری ئەزموونە چاکەکان، هاوکات ئەو تێگەیشتنەی ئاخنراپە یادەوەری مرۆڤی سەدەکانی رابردوو، کە سەردەمانێکی خراپ و نەفرەتی بوو، هیچ تەوەرێك جێناهێلین، تەنها ئەو راستیانە نەبێت، کە هەڵەی حکومەتەکان بە رەنگێکی قێزەون و بێزراو دەخەنەڕوو.

لە پێشەکی پرۆگرامی پەروەردەییمان، بابەت گەلێك هەیە، پەیوەستە بە کێشەی ژیانی پراکتیکی و ڕێکخستنی کۆمەڵایەتی و رەفتاری هەموو مرۆڤێك لەگەڵ ئەوانی دیکە، هەروەها لە پێشەکی پرۆگرامی پەروەردەییمان وتار گەلێك هەیە، هێرش دەکەنە سەر نموونەکانی خۆپەرستی خراپ، کە دستدرێژی و هۆکاری شەڕانگێزی دەخەنەوە، هەروەها وتارەکانی هێرش دەکەنە سەر هەموو ئەو پرسانەی هاوشێوەی پرسە شەڕانگێزییەکانن، هاوکات پرسی زگماکین لە مرۆڤدا.

٥- ئەو پرۆگرامەی پەروەردە بە تایبەتی پەیوەستە بە چین و گرووپە جیاوازەکان، فێر کردنی چین و گرووپەکان بە دابڕاوی لە یەکدی

دەمێنەوە، واتە هەموو "چین و دەستە و گروپێك" بە جیاواز لە یەکدی لە رێگای پرۆگرامی پەروەردەیی جیاواز فێردەکرێن.

فێرکردنی "چین و دەستە و گروپەکان" بە رێگای پرۆگرامی جیاوازی پەروەردەیی، گەورەترین مەترسییە بۆ پێداگریکردن لەسەر پێشنەکەوتنی خودی سیستەمی پەروەردەی نەتەوەییەکان، ئەو شێوازەی پەروەردەکردن بەسەر هەموو "چین و گروپەکان"دا دەسەپێنین، بە دابڕاوی و بەپێی پێگە و کاری تایبەتی خۆیان فێریان دەکەین، وەلێ بلیمەتەکانیان بەرێکەوت(chance) پێگەیشتوون، بە بەردەوامی دەزانن چۆن بۆ چینێکی بالاتر بپەڕێنەوە، لەبەر ئەو بلیمەتانەی بە رێکەوت یان چانس پێگەیشتوون، بە رەهایی نەگونجاوە چینە جیاوازەکان تێکەڵ یەکدی بکرێن، هەروەها رێگە نادەین ئەو بلیمەتانە بۆ پلەیەکی بالا بپەڕنەوە، نەك لەبەر ئەوەی دەتوانن پێگەیەك داگیر بکەن، کە بۆ ئەوە لەدایکبوون تاکو ئەو پێگەیە پڕبکەنەوە، بەڵکو لەبەر ئەوەی ئێوە بە خودی خۆتان دەزانن، چۆن ئەو پرسە لەسەر نەتەوەییەکانە شومە یان نەفرەتە، ئەگەر روویان کردە ئایدیایەکی قوڵ و رەهای یەکلاکەرەوە، بەبێ ئەوەی جیاوازی لە نێوان چینە کۆمەڵایەتییەکان بکەن.

٦- بۆ ئەوەی پاشاکەمان لە دڵی هاوڵاتییان بە پێگەی جێگیری خۆی بگات، لە ماوەی فەرمانڕەواییکردنیدا ئەوەی گەل لە خوێندنگا یان شوێنە گشتییەکان فێریان بووە لە ناویان دەبات، هەروەها گرنگی

چالاکییەکانی فێربوون و سودی پرۆژەکانیان لەناودەبات و تێکدەشکێنێت.

٧- ئێمە هەموو جۆرێکی فێرکردنی تایبەت دەسڕینەوە، لە ڕۆژانی پشودا فێرخوازان و باوکان مافی ئامادەبوونیان لە کۆبوونەوەکانی کۆلێژەکاندا هەیە، ئەگەر کۆلێژەکە بە خۆرایی یان بێبەرانبەر بوو، لە کۆبوونەووەکاندا مامۆستاکان باسی چەندین پرس دەکەن، وەکو ئەوەی وتاری ئازاد پێشکەش بکەن، لەسەر پرسەکانی رەفتار کردنی خەڵك لەگەڵ یەکدی، هەروەها لەسەر یاسا و هەڵەتێگەیشتن، بە گشتی لە ئەنجامی بۆچوونی هەڵە و ناڕاست بۆ پێگەی کۆمەڵایەتی مرۆڤ وتار پێشکەش دەکەن.

لە کۆتاییدا چەند وانەیەك لە تیۆری فەلسەفەی نوێ پێشکەش دەکرێت، کە هێشتا لە جیهان بڵاونەکراوەتەوە، ئەو تیۆرانە دەبن بە بڕوای ئایینی، نەتەوەییەکان وەکو کۆڵەگەی بڕوا لەسەر راستی بڕوا و ئایینمان وەریدەگرن.

کاتێك ماوەی گەشتکردنتان بە نێو هەموو پرۆگرامەکانمان تەواو دەبێت، بەو گەشتە لە گفتوگۆکردنی هەموو پلانی رابردوو و داهاتوومان تەواو دەبین، ئەو کاتە پلانی تیۆرە فەلسەفییە نوێیەکەمان دەخەمە بەردەستتان.

٨- ئێمە لە ئەزموونی سەدە زۆرەکانی رابردووەوە دەزانین پیاوان دەژین و بە ئایدیا و بیرۆکە رێگەی راست دەگرنەبەر، هەروەها گەل ئەو ئایدیایانە لە رێگای پەروەردە وەردەگرێت، کە پیاوان لە هەموو سەردەمێك بە ئەزموون و ئەنجامی خودی خۆیان پێی گەیشتوون، بەڵام بە ئامرازی جیاواز و پێویست، هەروەها ئێمە بە پەروەردەی سیستەماتیکی چاودێری سەربەخۆی فیکری ماوەی رابردوو دەکەین، ئەو فیکرە یان ئایدیایەی لە سەردەمانی رابردوو ماوەتەوە، بە تەواوی بەکاردەهێنین بۆ مەبەستە تایبەتەکەمان.

ئێمە لە رابردوو سیستەمێکمان دانا بۆ دەستگرتن بەسەر ئەقڵیی خەڵك، بەناوی بەڵگەی سیستەمی پەروەردەیی (Demonstrative education)[1]، یان سیستەمی (فێرکردنی تیۆری)، لەو سیستەمە سەپاندوومانە ئەو نەتەوەییانەی ناتوانن بە سەربەخۆیی بیربکەنەوە، ئەوە لە رێگای پەروەردەی بەڵگاندن یان تیۆری وەکو ئاژەڵی رامکراو بەڵگەیان لەسەر هەموو ئایدیایەك یان بیرۆکەیەك دەوێت، پێش ئەوەی لەو ئایدیایە یان بیرۆکەیە تێبگەن، یەکێك لە چاکترین نوێنەرەکانمان لە فەڕەنسا بەناوی (بۆرۆی) سیستەمێکی نوێی بۆ پەروەردەی بەڵگەیی یانی تیۆری دانا.

---

[1]- پەروەردەی بەڵگەیی یان تیۆری: واتە فێرخوازان فێری زانستەکان دەکرێن لە رێگای بەڵگەی تیۆری یان گفتوگۆی مزری، گرنگی بە لایەنی پراکتیکی نادرێت.

پرۆتۆکۆلی حەڤدە:

خراپ بەکارهێنانی دەسەڵات:

:(Abuse of Authority)

١- دانپێدانان و ڕەوایەتیدان بە یاساکان لەلایەن دەسەڵات، وادەکات خەڵك دڵڕەق و خوێنسارد و بێبەزەیی و پێداگرین لەسەر لەناوبردنی دەسەڵات، هەروەها خەڵك لە هەموو پرنسیپێك دادەماڵێت، بەو شێوەیە خەڵك واڵێدەکات بە شێوەیەکی نامرۆڤانە بۆ ژیان بڕوانن، لە بەرانبەردا بە شێوەیەکی یاسایی ئەبستراکت دەڕواننە کایەکانی ژیان، ئەو خەڵکانە لەسەر بینینی دیاردەی ڕووداوەکان کاردەکەن، لەو ڕووەی بتوانن بە یاسا پارێزگاری لە خۆیان بکەن، بە پێچەوانە یاساکان بۆ پارێزگاریکردن لە بەختەوەری گشتی نییە.

کاتێك یاسا دانراوەکان دەبێت بە بنەماکانی کار و کایە جیاوازەکانی ژیان، پارێزەرەکان بەرگری لە هەموو پرسێك دەکەن، واتە پارێزەرەکان هیچ پرسێك ڕەتناکەنەوە، بەڵکو ئامادەن بەرگری لە هەموو پرسێك یان کەیسێك بکەن، لە کاتی گرتنەدەستی پرسێك یان کەیسێك پارێزەر بە هەموو توانای خۆی هەوڵدەدات لە ڕێگای پەیوەست بوون بە یاسا دانراوەکان خاڵێك فریوبدەن (Tricky)، لە ڕێگای بچووکی یاسا (Jurisprudence) پاساوەکانی بۆ دادگا دەخاتەڕوو، تاکو بەر گری لە پرسەکە یان کەیسەکە بکات.

لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە سنور و چوارچێوەی کاری ئەو پیشەیە دەبینینەوە، پارێزەرەکان یەکسان دەکەین لەگەڵ فەرمانبەرانی جێبەجێکار و پارێزەرانی هاوشێوەی خۆیان و دادوەرەکان، لەبەر ئەوەی پارێزەران مافی چاوپێکەوتنیان لەگەڵ بریکارەکانیان(clints) نییە، هەروەها مافی وەرگرتنی یاداشتیان لە بریاکارەکانیان نییە، تاکو لەلایەن دادگای یاسایی وەکو پارێزەر دیاری دەکرێن، بەو شێوەیە دوای ئەوەی دادگا لێکۆڵینەوە دەکات، پارێزەران لێکۆڵینەوە لە یاداشتی بریکارەکانیان دەکەن، بەرگریی پارێزەران لە بریکارەکان دوای ئەنجامی لێکۆڵینەوەی دادگا دەبێت، ئەو برە پارەیەی پارێزەران لە کاری پارێزەری وەریدەگرن دیاریکراوە، بە لەبەرچاو گرتنی سەرکەوتنی یان سەرنەکەوتنی لە بەرگریکردندا، بەو واتایەی پارێزەران بڕیاردەری سادەن لە بەرژەوەندی دادپەروەری کاردەکەن، هاوتان لەگەڵ ئەو دادوەرانەی لە بەرژەوەندی دادگا بڕیاردەدەن.

٢- ئێمە جیاواز لە نەتەوەییەکان ڕێکارە یاساییەکان بەو شێوەیە پوخت دەکەین، تاکو لەلایەن خەڵك شایەستەی گرنگیپێدان بێت، لەسەر ئەو بنەمایە یان ئەو ڕێکارانە دەگەین بە بەرگریکردنێکی دوور لە لایەنگریکردن، هەروەها لە بەرگریکردن گرنگی بە لایەنی مادی نادەن، بەڵکو لەسەر کەسەکە پێویستە بڕوا بە پارێزەر بهێنێت یان پارێزەر بە بڕێك پارەی کەم ڕازی بکات، تاکو ببێتە بریکاری، هاوکات بەو ڕێکارانە دەتوانین سنورێك بۆ وەرگرتنی بەرتیل یان گەندەڵی لە دادگاکان دابنێین،

کە لەسەردەمی ئێستادا لە دادگا یاساییەکانی هەندێك دەوڵەتدا هەیە، هەموو ئەو ڕێکارانەی دەیگرینەبەر بۆ بەرزکردنەوەی پێگە و شکۆی دادگایە.

ئێمە لەبەرچاوی خەڵك گرنگی زۆر بە چاودێریکردنی پیاوانی ئایینی(clergy) نەتەوەییەکانی دیکەی (نا جوو) دەدەین، بەو شێوەیە سەرکەوتوو بووینە لە زیانگەیاندن بە پەیامی پیاوانی ئایینی نەتەوەییەکان، وەلێ پیاوانی ئایینی نەتەوەکانی دیکە ئاستەنگ و ڕێگری گەورەنە لە ڕێگەی گەیشتنمان بە مەبەستەکانمان، بەڵام لە ڕێگای چالاکییەکانی ئێمە ڕۆژ لەدوای ڕۆژ لایەنگرانیان کەمدەکاتەوە و پێگەیان لەناو خەڵك لەدەستدەدەن.

٣- لەمڕۆدا ئازادی بیربڕوای ئایینی لە هەموو شوێنێك پەیڕەودەکرێت، ئازادی بیروبڕوای ئایینی درێژەناکێشێت، تەنها چەند ساڵێکی کەم بەردەوام دەبێت، تاکو مەسیحییەت بە تەواوی هەرەسدەهێنێت، دوای ئەوەی مەسیحیەت هەرەسدەهێنێت، پێویستە لەسەرمان بەپێی پێویست لەگەڵ ئایینەکانی دیکە ڕەفتار بکەین، بۆیە لە ئێستادا دانووستان لەسەر ڕەفتار و هەڵسوکەوتکردن لەگەڵ ئایینەکانی دیکە ناکەین.

پیاوانی ئایینی توانا مەعریفەکانیان لەسەر یەك لایەنی زۆر بچووکی ژیان کورتدەکەنەوە، کاریگەری خراپ دەکەن سەر خەڵك، بە شێوەیەك ئەو زانست و مەعریفەیەی فێری خەڵکی دەکەن، کاریگەری خراپ و دژی کردوەتە سەر نەریتی خەڵك.

٤- ((ئەو کاتەی - کاتی تێکدانی عەرشی پاپا (the papal court) دێت، بە تەواوی عەرشی پاپا تێکیدەشکێنین و لەناوی دەبەین، بەدەستێکی نادیار ئاماژە بۆ ڤاتیکان(the vatican) دەکەین، کە ئاماژەن بۆ هێرشکردن، ئەو کاتە خەڵك بە خودی خۆیان لەکاتی هەیەجانی هێرش بردن دەچنە ناو ڤاتیکان، هاوکات ئێمە وەکو پارێزەری ڤاتیکان دەردەکەوین، بۆ ئەوەی قەسابخانەی ناو ڤاتیکان رابگرین، بەو شێوەیە دەگەینە دڵی عەرشی ڤاتیکان، ئەوکاتەی دەگەینە ناو دڵی ڤاتیکان، هیچ هێزێك لەسەر زەوی ناتوانێت دەرمان بکات، تاکو بەتەواوی دەستەڵاتی پاپا تێکنەشکێنین.

٥- دوای ئەوەی دەستەڵاتی پاپا هەڵدەوەشێنینەوە، پاشای ئیسرائیل دەبێت بە پاپای هەقیقی جیهان، واتە دەبێت بە پاتریرکی(Patrich) کەنیسەی نێودەوڵەتی)).

٦- بەڵام هێرش ناکەینە سەر کەنیسەکان، تاکو لە رێگای کەنیسەکان گەنجان فێری بڕوای ئایینی کاتی نوێ بکەین، لە رێگای بڕوای ئایینی تایبەتی خۆمان کە لەنێو گەنجان بڵاوی دەکەینەوە و دەیچەسپێنین، رەخنە لە پاشماوەکانی بڕوای مەسیحی دەگرین، بەو شێوەیە ناکۆکی دەخەینە نێوان بڕوا نوێیە مەسیحییەکەی خۆمان بڵاومان کردووەتەوە، لەگەڵ ئەو بڕوا ئایینیە کۆنەی کە هەبووە.

٧- رۆژنامەکانمان بە کۆی گشتی دەزگا و ناوەندە ئایینیەکانی نەتەوەییەکان ناشرین و قێزەون دەکەن، بەو شێوەیە لە رێگای وتاری

قێزەون و بێزراو دەزگا و ناوەندە ئاینییەکان ئەوەندە ناشرین و قێزەون دەکەین، تاکو ماوەیەکی درێژ تواناکانیان پەکدەخەین، تەنها گەلی جووی دانا یان گەلە دانا کەمان رۆڵی دەبێت.

٨- ((حکومەتەکەمان هاوشێوەی خواوەند ڤیشنو(Vishnu) خواوەندی (هیندی) هەزاران دەستی هەیە، بە هەر دەستێك لە دەستەکانی دەستدەگرێت بەسەر (لەولەبێك)ی دەزگا یان بونیادە کۆمەڵایەتییەکانی دەوڵەت)).

ئێمە بەبێ یارمەتی پۆلیسی فەرمی هەمووشتێك سەبارەت بە گەیشتنی دەزگا و ناوەندە نەتەوەییەکان دەزانین، تاکو چ ئاستێك رووبەڕووی فەسادی و خراپەکاری بووینەوە، هاوکات بە روونی دەزانین ئەوەی هەیە حکومەت نییە، بەڵکو تەنها سەرسامە بە بینینی ئەو هەقیقەتانەی روودەدەن، هاوکات گروپی سێیەم لە گەل ئارەزووی پرۆگرامەکەمان دەکەن، پێویستە ئەو گروپەی گەل بە تایبەتی هەست بە بەرپرسیارێتی و پرنسیپەکانی خزمەتکردنی حکومەتی هەڵبژێردراو بکەن.

ئەو کاتە کاری جاسوسیکردنی نوێنەرەکانمان وەکو کارێکی نابەجێ یان نا جووامێرانە لێی نارواندرێت، بەڵکو بە پێچەوانە کاری جاسوسیکردنی نوێنەرەکانمان وەکو کارێکی شایەستە و جووامێرانە لێی دەڕواندرێت، لە رووییێکی دیکە سزای توندی ئەو نوێنەرانە یان جاسوسانە دەدەین، راپۆرتی هەڵەمان بۆ دەهێنن، تاکو راپۆرت نووس و هەواڵهێنەکان پێگەی خۆیان بەخراپ بەکارنەهێنن.

٩- نوێنەرەكانمان بە یەكسانی لە چینی باڵا و چینی ئاست نزمی كۆمەڵگە هەڵدەبژێرین، هەروەها لە خەڵكانی فەرمانبەر و كارگێڕی ئازاد و ملكەچ و كتێب فرۆش و نووسەر و كرێكار و سواڵكەر و خزمەتكار و هاوشێوەكانیان هەڵدەبژێرین، هەروەها لەو هێزە پۆلیسییەی دەستەڵاتی جێبەجێكردنی سەربەخۆی نییە، هەروەها مافی سزادانی بە ئارەزووی تایبەتی خۆی نییە، كەواتە ئەركی ئەو پۆلیسەی پێگەی گەورە و بەهێزی نییە، ئەركی تەنها بریتییە لە كاری شاهیدیدان، هەروەها پێشكەش كردنی راپۆرت و پشكنین و گەیاندنی ئاگاداركردنەوەكان و رێكخستن و ئامادەكردنی داواكراوان لەسەر دەستی پۆلیسی بەرگری و پۆلیسی شارستانی، ئەگەر كەمتەرخەمبوون لە گەیاندنی راپۆرتەكان و ئاگاداركردنەوەكان یان سەرپێچییەكی پەیوەست بە بارودۆخی سیاسی ئەنجامدا، هاوكات كەسێك بتوانێت سەرپێچییە سیاسییەكەی بسەلمێنێت، ئەو پۆلیسە وەكو تاوانكار دادەنرێت لەسەر تاوانەكەی سزا دەدرێت، لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە یان ئەو رێگایە ئێستا پێویستە برایانمان بەو شێوەیە رەفتار بكەن، بە خودی خۆیان یاسا دابنێن و دەستەڵاتی تابەتمەند ئاگادار بكەنەوە، لە هەموو ئەو كەسانەی بڕوای ئایینی رەتدەكەنەوە، هەروەها دەستەڵات لەو كارانە ئاگادار بكەنەوە كە پێچەوانەی یاسایە، بەو شێوەیە ئەركی هاوڵاتیانمان لە حكومەتە جیهانییەكەمان بریتییە لە خزمەتكردنی فەرمانڕەوایان لەسەر ئەو شێوازەی لە پێشدا خستمانە روو.

١٠- ڕێکخستنێکی جەماوەر بەو شێوەیە هەموو پرس و کارێکی خراپ بە دەستەڵات دەگەیەنێت، هەروەها هەموو جۆرە جیاوازەکانی بەرتیل و گەندەڵی و خراپەکاری بە دەستەڵات دەگەیەنێت، کەواتە هەموو ئەو ئایدیا و بیرۆکانە دادەماڵین، لە ڕێگای تیۆرەکانمان مافی مرۆڤی شارستانی و ژیانی نەتەوەییەکانمان پێ پیس و خراپ کرد.

چۆن توانیمان ئامانجەکانمان لە ڕێگای خوڵقاندنی ئاژاوە لە دەزگا و یەکە کارگێڕییەکانی نەتەوەییەکان بەرجەستە بکەین، تەنها بە بەکارهێنانی نموونەی هەندێك لەو ئامرازانە؟ هاوکات ئامرازی مەزنتر و مەترسیدارترمان بۆ تێکدان و بەلاڕێدابردنی دەزگاکان هەیە، ئەوە نوێنەرانمان کە پێگەیەکی بەرزیان هەیە، سەرپشك دەکەین لە ماوەی چالاکی تێکدەرانەیان کەسانی دیکە لە ناو دەزگاکان گەندەڵ و بەدرەوشت بکەن، بە واتایەکی دیکە بێئەخلاقیان بکەن، نوێنەرە چالاکەکانمان لە ڕێگای ئاوەلاکردن و گەشەپێدانی ئارەزووی تایبەتیان بۆ فەسادی و گەندەڵی، وەکو ئارەزووکردن بۆ خراپ بەکارهێنانی دەستەڵات و ڕووکردنە بەکارهێنانی ڕەشوە، کەسانی دیکەی نزیکیان پیس و خراپ دەکەن.

پرۆتۆکۆلی هەژدە:

گرستگیرکردنی نەیارەکان:

(Arrest of Opponents):

١- کاتێك دەرفەتمان دەبێت یان کاتێك لەلایەن حکومەتی نەتەوەییەکان دەرفەتمان پێدەدرێت رێکاری پۆلیسی تایبەت ئەنجام بدەین یان جێبەجێی بکەین، بۆ ئەوەی تورەیی دەستەڵاتی نەتەوەییەکان بەسەر خەڵکدا بسەپێنین، وەکو تورەیی ئێستای دەستەڵاتی روسیا، تورەیی دەستەڵات توندوتیژترینە، هاوکات مەترسیدارترین ژەهرە لەسەر شکۆی دەوڵەت، ئەو کاتەی ئاژاوە و شلەژان و پێکداپرژان لە نێوان خەڵك دەوروژێنین و بەڕێوەدەبەین، یان نارەزایەتی بێکاری بە یارمەتی وتاربێژە بە تواناکانمان دەوروژێنین، ئەو وتاربێژانە شوێنکەوتە و لایەنگر بۆ نارەزایەتییەکان زیادەکەن، بەو شێوەیە پاساو و بەڵگەی پێویستمان بەدەستەوەدەدەن بۆ ئەوەی ماڵی خەڵك بپشکنین، بارودۆخی ژیانیان بخەینە ژێر کۆتی تایبەت، لە رێگای ئەو کەسانەی کارمان بۆدەکەن لە نێو پۆلیسە نەتەوەییەکاندا.

٢- ئەگەر پیلانگێران پاڵنەری خۆشەویستیان بۆ هونەری پلانگێڕی هەبێت، لە هونەری پیلانگێڕی خۆشەویستییان بۆ سەرکێشی دەبێت، ئێمە پلانگێڕە سەرکێشەکان ناوەستێنین، تاکو دەبینین لە کارەکانیان سەرکەوتوو بوونە، تەنها لە نێوانیاندا چەند ئەندامێکی هەواڵگری تایبەت

بەخۆمان دادەنێن، تاكو قسەكانيان بۆمان بگوازنەوە، پێويستە ئەو راستييە بزانين دەستەڵات هەموو جارێك كە پيلانگێڕى گەلەكەى لە دژى ئاشكرا دەبێت، شكۆى خۆى لەدەست دەدات، هاوشێوەى ئاشكرابوونەكان بە گوێى خەڵك دەچرپێنن، خەڵك پەيى بەبێمتمانەيى دەستەڵات دەبەن، بەڵام لەو حاڵەتە ترسناكتر ئەوەيە، دەستەڵات دان بە هەڵەكانى خۆيدا بنێت، پێويستە ئەو راستييە بزانين ئێمە شكۆى فەرمانڕەوا نەتەوەييەكانمان لەناوبردوە، لە ڕێگاى ئەو ژمارە تيرۆركردنە تاك تاكانەى نوێنەرەكانمان ئەنجامياونداوە، ئەو نوێنەرانە بەرخى مێگەلە كوێرەكەمانن، كە دەتوانين بە سوك و ئاسانى بۆ هەموو تاوانێك فريويان بدەين، تاكو تاوانەكان سروشتێكى سياسيان هەبێت.

٣- ئێمە رقمان لەو فەرمانڕەواييانە دەبێتەوە، دان بە لاوازى خۆياندادەنێن، لەبەر ئەوەى شێوەيەكى راگەيەندراو وەردەگرێت، لە ڕێگاى ڕێكارى پۆليسى تايبەت بە پشكنين و سزادانى ئەوانەى سەركێشن و دژى دەستەڵاتن، شكۆى تايبەتى دەستەڵات دەخەينە نائارامى.

بەڵام پاشاكەمان بە پاسەوانى زۆر نهێنى پارێزراوە، بەو شێوەيە ڕێگە بە هيچ مرۆڤێك نادەين، لە دژى پاشاكەمان يان فەرمانڕەواكەمان رابوەستێتەوە، هەڵبەتە فەرمانڕەواكەمان بە خودى خۆى ناتوانێت پيلانێك بەڕێوەببات، چونكە دەترسيت خودى خۆى لەو پيلانە تيابچێت.

٤- ئەگەر بيستمان فەرمانڕەوا يان پاشاكەمان بە بيرۆكەى پيلانگێڕى هەڵساوە، وەكو لە نێو فەرمانڕەواياننى نەتەوەييەكان باوە، ئەوە ئێمە بە

خودی خۆمان کارتی مردنی پاشاکەمان یان فەرمانڕەواکەمان واژودەکەین، چونکە ئەو جۆرە مردنە تەنها مردنی خودی پاشا نییە، بەڵکو مردنی دەوڵەتەکەیە (Dynasty).

٥- تێبینی ورد لەسەر دیاردەی فەرمانڕەوایی پاشاکەمان(پاشای جوو): دەسەڵاتی خۆی لە بەرژەوەندی گەلی جوو بەکاردەهێنێت، واتە نە بۆ بەرژەوەندی خودی خۆی و نە بۆ بەژەوەندی دەوڵەت بەکارناهێنێت.

لەبەر ئەوەی پاشا پابەندە بەو ئەدەبە یان ئەتەکێتە باڵایە، هاوڵاتیانی ڕێزی دەگرن و بەگەورەی خۆیانی دزانن و گیانی خۆیانی لە پێناودا بەخت دەکەن.

٦- دەسەڵاتی پاشا(Sovereign) بە پیرۆز دادەنێن، چونکە دەزانن بەختەوەری گەل بەستراوەتەوە بەو دەسەڵاتە، چونکە دەسەڵاتی پاشا کۆڵەگەی سیستەمی گشتییە.

دەزگای پاسەوانیکردنی پاشا یەکسانە بە دانپێدان بە لاوازی هێزی پاشا،

٧- بەڵام فەرمانڕەوای ئێمە بەردەوام لە نێو گەلە، واتە فەرمانڕەواکەمان وادەردەکەوێت بە پیاوان و ژنان دەورەدراوە و پارێزراوە، ئەو کەسانە بە ڕێکەوت و بە بەردەوامی لە رووی دیاردەیی لە نزیکی پاشاکەمان کاردەکەن و نزیکن لێی، ئەوانە بە پۆشاك و رووخساری پاسەوانی فەرمانڕەوا دەرناکەون، بەڵکو بە پۆشاکی کارکردن و ئاسایی

دەردەکەون، ئەو پاسەوانە نهێنیانە هاوڵاتییانیان لە پاشا دوور خستووەتەوە، بە پاساوی پاراستنی سیستەم لە پێناوی سیستەم.

هەوڵی دانبەخۆداگرتن، ئەم نموونەیە هەموویان دەیزانن، ئەگەر بینیان کەسێك لە نێو ئاپۆرای خەڵك دەیەوێت نووسراوێکی هەستیار بە پاشا بدات، لە ماوەی نێو ئاپۆرای خەڵك پاڵدەنرێت و ناگات بە پاشا، ئەو کەسانەی لە ریزی یەکەمی نزیکی پاشان نووسراوەکە وەردەگرن، بە ئامادەبوونی خاوەن نووسراوەکە پێشکەشی پاشای دەکەن، بۆ ئەوەی هەموو کەسێك یان هەموو هاوڵاتییەك بزانێت نووسراوە هەستیارەکانی دەگاتە دەستی پاشا، ئەو کاتە مرۆڤەکان وادەست دەکەن کە بەخودی خۆیان هەموو کاروبارەکان بەرێوەدەبەن، بۆ ئەوەی شکۆ و پێگەی دەستەڵات بمێنێتەوە، پێویستە پێگەی دەستەڵات لە رووی متمانە بگات بە ئاستێك، خەڵکی لە نێوان خۆیاندا بڵێن: "ئەگەر پاشا دەیزانی" یان "کاتێك پاشا دەزانێت"[1].

٨- ئەو سۆفییانەی(Myticism) دەوری پاشایان داوە، تەنها بە بینینی پاسەوانی پۆلیس لە دەوری پاشا، خۆیان لە پاشا بەدوور دەگرن

---

[1]- واتە خەڵك دەڵێن: ئەگەر پاشا ئەو زیانەی کە بەسکاڵا بەرزکراوەتەوە دەیزانی ئەو رەزامەند نەدەبوو لەسەری یان سزای ئەو کەسانەی دەدا هۆکاری زیانەکەن، هەروەها هەوڵیدەدا کاریگەرییەکانی زیانەکە لابەرێت، کاتێك پاشا ئەو پرسانە دەزانێت، ئەو کارە دەکات لە دیدی کەسەکە چاکە و بەرژەوەندی ئەوی تیادایە.

یان دەکشێنەدواوە، نموونەی ئەو پاسەوانانە بۆ پاراستنی پاشا لە هیچ جۆرە تیرۆرێك(assassin) نییە، بەڵکو ئەزموونکردنی برێکی دیاریکراوە لە خراپەکانیان، بۆ ئەوەی ئاوا خۆیان پێشان بدەن لە پاسەوانان بەهێزترن، هەروەها توانای خۆیان بەرجەستە دەکەن، لە دوای ئەوەی وەکو پاسەوانی پاشا دەناسرێن و توانای خۆیان بەرجەستە دەکەن، چاوەڕێی ئەو ساتە دەکەن، تاکو بتوانن هەڵسن بە هێرشکردنە سەر ئەو هێزەی پۆلیس کە پاسەوانی پاشان.

ئێمە نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو لەسەر ئەو ڕێبازە ئامۆژگاری ناکەین، ئێوە دەتوانن بە خودی خۆتان ئەنجامەکان ببینن، کە دانانی پاسەوانی ئاشکرا و دیار چ ئەنجامێکی هەبووە.

٩- حکومەتەکەمان ئەو کەسانە دەستگیر دەکات، دەتوانرێت بەچاکی گومانی ئەنجامدانی تاوانی سیاسی زۆر یان کەمیان لێبکرێت، پێدانی دەرفەتی راکردن بە هاوشێوەی ئەو کەسانە پرسێکی ویستراو نییە، لەبەر ئەوەی مەترسی هەڵەکردن لە فەرمانڕەواییان لەسەرە.

ئێمە بە کردەوە سۆز بۆ ئەو جۆرە تاوانکارانە پێشان نادەین، لە هەندێك حالەت یان بارودۆخی دیاریکراودا ئەو کارانە کردەییە، بە تایبەتی کاتێك ڕووبەڕووی حالەت و دۆخێکی شەڵەژاو دەبینەوە، لەگەڵ تاوانی ئاسایی بە ئارامی هەڵسوکەوت دەکەین، بەڵام دەرفەت بە تاوانی سیاسی نادەین و لەگەڵیاندا ئارام و لەسەرخۆنابین و ئاسنکاریان بۆ ناکەین، واتە لەگەڵ ئەو کەسانە ئارام نابین و دەرفەتیان پێنادەین، کە ڕۆچوونەتە نێو

سیاسەت، تەنها پاشا ئەو سیاسەتە دەزانێت، لە هەقیقەتدا نابێت هەموو دادوەرێك توانای تێگەیشتنی سیاسەتی راستییان هەبێت، بەڵکو پێویستە تەنها کەسایەتی پاشا توانای تێگەیشتنی سیاسەتی هەبێت.

پرۆتۆكۆلی نۆزدە:

خەڵك و فەرمانڕەوا:

:(Rulers and People)

١- ڕێگری لەو سیاستمەدارانە دەكەین لە سیاسەتكردن بەردەوامن، بەڵام لە ڕوویێكی دیكە هانیاندەدەین بۆ هەموو جۆرە پێشنیارێك یان خستنەڕووی بۆچوونە سیاسییەكانیان، لەبەر ئەوەی تاكو ئێستا لەسەر چاكتركردنی ژیانی كۆمەڵایەتی و نەتەوەیی كاردەكەن و كارەكانیان گونجاوە لەگەڵ كاری حكومەت، لەسەر بنەمای ئەو كارانە هەڵەی حكومەتەكەی خۆمان و نموونەی باڵای ژیانی كۆمەڵایەتی بۆ هاوڵاتییانمان دەزانین، واتە لە چاكسازییەكانی ئەوان هەڵەی حكومەتەكەی خۆمان دەزانین. نموونەی باڵای ژیانی كۆمەڵایەتی بۆ هاوڵاتییانمان هەڵدەبژێرین، وەڵامی پێشنیاری سیاسەتمەدارەكان بە پەسندكردن یان بە پێشكەشكردنی پاساوی بەهێز ڕەتدەكەینەوە، ئەگەر پێشنیارەكانیان ڕازیكەر نەبوو، بۆ ئەوەی بیسەلمێنین نەكردەییە جێبەجێبكرێن، ئەوە پرۆژەیەك بۆ وێناكردنی كورتبینی دۆخ و حاڵەتەكان دەخەینەڕوو.

٢- لە دیدی ئێمە((شۆڕش لە وەڕینی سەگ بە فیل زیاتر نییە))[1]، لە حکومەتی ڕێکخراودا، ڕێکخستنێکی چاك لە ڕووی تێڕوانینی کۆمەڵایەتی هەیە، نەك لەڕووی تێڕوانینی پۆلیسی، سەگ بە فیل دەوەڕێت، بەبێ ئەوەی تواناکانی خۆی بەدەستبهێنێت، لە کاتی وەڕینی سەگ، تەنها لەسەر فیل پێویستە، توانای خۆی وەکو یەکەیەکی بەتوانا بخاتە ڕوو، بۆ ئەوەی سەگ واز لە وەڕین بهێنێت و کلکی خۆی بلەقێنێت[2].

٣- بۆ ئەوەی تاجی ئازایەتی لەسەری تاوانکاری سیاسی بێنینەخوارەوە، دەیخەینە پلەی تاوانبارانی دیکە، بۆ ئەوەی لەگەڵ دز و بکوژ و جۆرەکانی دیکەی شەڕانگێز و بێزراوەکان ئەژمار بکرێت. ئەو کاتە ڕای گشتی بە ئەقڵ دەڕوانێتە تاوانە سیاسییەکان، لەسەر ڕۆشنایی خودی خۆی تاوانی ئاسایی لە سیاسییەکاندا دەبینێت، بەو شێوەیە ڕای گشتی پەنجەی داوێنپیسی و بێئابڕویی و ریسواییان دەخاتە سەر، تاوانە ئاساییەکانیان بەبێ جیاوازی دەداتە پاڵ و پێداگریان لەسەر دەکات.

---

[1]- نموونەی وەڕینی سەگ بە فیل، دەگەڕێتەوە بۆ ئەو هەقیقەتەی فیل لەبەر ئەستووری پێستی بە تایبەتی توانای هەستی ئاگایی زۆر لاوازە، بۆ فیل یەکێکە لەو ئاژەڵە دەگمەنانەی بە ئاسانی ناوروژێت، تاکو ئاستێکی زۆر بێئاگایە لەو ڕووداوانەی لە دەوروبەری ڕوودەدەن، لە کاتی بەئاگایشدا گرنگی بەو ئاژەڵە بچووکانەی دەوروبەری خۆی نادات.

[2]- کلك لەقاندنی سەگ: واتە سەگ کلکی خۆی دەلەقێنێت بۆ ئەوەی ملکەچبوونی خۆی نیشان بدات.

٤- هەموو هەوڵێکی خۆمانداوە، بۆ ئەوەی ڕێگری لە نەتەوەییەکان بکەین، تاکو ئەو ڕێبازە شایەستەییە لە هەڵسوکەوتکردن لەگەڵ تاوانی سیاسی هەڵنەبژێرن، بۆ ئەوەی بەو مەبەستە بگەین، ڕۆژنامەکانمان و وتاری گشتی و کتێبی مێژوویی و پرۆگرامی خوێندنمان بەکارهێناوە، هەروەها زۆرجار بیرۆکەی کوژراوی سیاسی شەهیدە و نامرێت، ئێمە بە نەتەوەییەکانمان بە خشیوە، پێیاندەڵێین کوژراوی سیاسی لە پێناوی ئایدیای بەختەوەری مرۆڤایەتی دەکوژرێت، لەبەر ئەوە نەمرە و شەهید دەبێت، ئایدیای کوژراوەکان شەهیدن ژمارەی یاخیبووانی دوو ئەوەندەی پێشوو زیاتر کرد، لە ئەنجامی یاخیبوونی نەتەوەییەکان دەرگای نوێنەرانمان بۆ هەزاران لە نەتەوەییەکان کردەوە، واتە بە زۆربوونی ژمارەی یاخیبوونەکان چینی نوێنەرانمان زیاتر و فراوانتر بوو.

پرۆتۆکۆلی بیست:

پرۆگرامی دارایی:

(Financial Programme):

١- ئەمڕۆ لەسەر پرۆگرامی دارایی قسەدەکەم، لە بنەماوە بۆ کۆتایی راپۆرتەکەم دامنابوو، لەبەر ئەوەی پرسی دارایی بەهێزترین پرس و ئامرازی سەردەمە، هاوکات برگەی کۆتایی پلانەکەمانە، بەڵام پێش ئەوەی دانووستان لەسەر ئەو خاڵە بکەم، ئەو خاڵانەو بەیاد دەهێنمەوە کە پێشتر ئاماژەم پێیانکردبوو، لێرەدا دەمەوێت بڵێم سیاسەتی گشتیمان لەسەر داتا و ژمارە وەستاوە.

٢- کاتێك دەگەین بە دەستەڵات حکومەتە ئۆتۆکراتییەکەمان لە پێناوی بەرژەوەندی خۆی، لە سەپاندنی باجی قورس بەسەر هاوڵاتیان دوور دەکەوێتەوە، بەردەوام بەیادی خەڵکی دەهێنینەوە ئەو رۆڵەی پێویستە حکومەت بیگێرێت، رۆڵی پارێزگاریکردنی باوکایەتییە، بەڵام لەبەر ئەوەی سیستەمی حکومەت بەردەوام پێویستی بە برێکی گەورە لە دارایی هەیە، ئەوە پێویستە ئامرازی پێویست بۆ ئامادەکردنی دارایی ئامادە بکەین، بۆیە پێویستە بە پێداگری هەوڵی دۆزینەوەی ئەو ئامرازانە بدەین، لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە وایدەبینین بڕی باجەکان بە فێڵێکی گونجاو لەگەڵ یاسا دابەشبکەین بەسەر قیستی دیاریکراو.

٣- فەرمانڕەواکەمان خاوەنی هەموو سەروەت و موڵکی دەوڵەتە، (ئەو پرسە بە روونی و ئاسانی بابەتی جێبەجێکردنە)، لەبەر ئەوەی حکومەت دەتوانێت توانای دارایی زیاد بکات، ئەو توانایەی بۆ ڕێکخستنی ئاڵوگۆڕی دراو لە وڵاتدا پێویستە.

بەوپێیە سەپاندنی باجی هەڵکشاو لەسەر موڵك چاکترین ئامرازە بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی خەرجییەکانی حکومەت و دابینکردنیان، لەسەر ئەو بنەمایە باجەکان لە کاتی خۆیان دەدرێن، بەبێ ئەوەی خەڵك بشڵەژێن یان ئیفلاس بکەن، ئەو چەندایەتییەی باج بەسەر هاوڵاتیان دەیسەپێنێت، پەیوەندی بە هەموو موڵکداری تاك هەیە.

پێویستە دەوڵەمەندان بزانن، ئەرکیانە دەستبەرداری بەشێك لە سامانە زیادەکەیان بن بۆ حکومەت، لەبەر ئەوەی حکومەت دەستەبەری موڵکە ماوەکانیان دەکات، هەروەها مافیان پێدەدات بە ئامراز و ڕێگای دەستپاکی (honest) سامان بەدەستبهێنن، من دەڵێم پاك، لەبەر ئەوەی کارگێڕیی موڵکداری لەسەر بنەمای یاسایی ڕێگە بە دزیکردن دەدات.

٤- ئەو چاکسازییە کۆمەڵایەتییە، پێویستە لە پێشەنگی پرۆگرامەکەماندابێت، هاوکات ئەو چاکسازییە دەستەبەری سەرەکی ئاشتییە، بۆیە ناکرێت ئەو چاکسازیانە دوابخرێن.

٥-سەپاندنی باج بەسەر هەژاران بنەمای هەموو سەروەت و سامانێکە، سەپاندنی باج بەسەر هەژاران بەردەوام زیانی گەورە بە حکومەت دەگەیەنێت، لەبەر ئەوەی کاتێك حکومەت هەوڵدەدات باج لەسەر هەژارەکان زیاد بکات، دەرفەتی بەدەستکەوتنی دارایی لە زەنگینەکان لەدەست دەدات.

سەپاندنی باج بەسەر سەرمایەداران زیادبوونی سەروەت و سامان لە دەستی کەسانی تایبەت کەمدەکاتەوە، کە رێگەمانپێدابوون سەروەت و سامان کۆبکەنەوە، تاکو بتوانن بە هاوسەنگی لەتەك حکومەتە نەتەوەییەکان و داراییەکەیان کار بکەن.

٦- باجی هەڵکشاوی سەپێنراو بەسەر پشکی تاك داهاتێکی گەورەتر لە سیستەمی باجی ئێستا کۆردەکاتەوە(١٩٠١)، لە سایەی ئەو باجە هەمو خەڵك لە رووی دارایی پێدەگەن، لە سەردەمی ئێستادا ئەو سیستەمە بۆ ئێمە پێویستە، لەبەر ئەوەی بێزاری و نارەزایی لە نێوان نەتەوەییەکانی دیکەی ناجوو دەروست دەکات[1].

٧- لە بنەماوە ((هێزی پاشاکەمان لەسەر هەقیقەت بونیادنراوە))، بۆیە دەستەبەری هاوسەنگی نێودەوڵەتی و ئاشتی بەردەوامی جیهان دەکات، لەسەر سەمایەداران پێویستە دەستبەرداری سامانەکەیان ببن، تاکو حکومەت چالاکییەکانیان بپارێزێت.

---

[1] - تێبینی ئەم وتارە لە ساڵی (١٩٠١)دا بڵاوکراوەتەوە.

پێوستە ئەو سەرمایەدارانەی دەتوانن خەرجییەکانی حکومەت دابین بکەن، خەرجییەکان بە حکومەت بدەن، هەروەها ئەو سەرمایەدارانەی دەتوانن خەرجییەکان دابین بکەن، دەبێت سەرمایەی زیاتر بدەن.

٨- نموونەی ئەو ڕێکارانە پەیمانێکە لەلایەنی هەژاران بۆ سەر ئەو دەوڵەمەندانەی کە ئامادەن پاڵپشتی دارایی پێویستی حکومەت بکەن، چونکە هەژارەکان دەبینن دەوڵەمەندەکانیان پارێزگاری لە ئاشتی و بەختەوەری گشتی دەکەن، هاوکات چینی هەژار تێدەگەن دەوڵەمەندەکان سەرمایەی خۆیان بۆ ئامرازەکانی ئامادەکردنی سودی کۆمەڵایەتی خەرج دەکەن.

٩- بەو شێوەیە هەردوو چینی هەژاران و دەوڵەمەندان دەبن بە دوو چینی زیرەك، یان ئەوانەی باج دەدەن زیرەکن، لەکاتی سکالا کردن لە سیستەمی نوێی باج، هەردوو چین بە ڕوونی لە ڕێگای خەرجکردنی سامانەکەیان دیاری دەکەن، بەڵام ئەو لایەنەی سامانی پێویست بۆ پێداویستییە تایبەتەکانی پاشا و پێداویستییە کارگێڕییەکان خەرج دەکات جیادەکرێتەوە.

١٠- بەو پێیە ((پاشا موڵکی تایبەت بە خودی خۆی نییە، هەموو شتێکی دەوڵەت موڵکی پاشایە، ئەگەر ڕێگە بە پاشا درا موڵکی تایبەت بە خۆی هەبێت، ئەو کاتە وادەردەکەوێت هەموو موڵکی دەوڵەت موڵکی پاشا نییە)).

١١- سەبارەت بە کەسە نزیکەکانی پاشا یان خزمانی پاشا، حکومەت تەنها خەرجی میراتگرەکانی پاشا دەگرێتە ئەستۆی خۆی، هاوکات پێویستە هەموو میراتگرەوەکانی پاشا فەرمانبەری حکومەت بن، یان کارێکی دیکە بکەن بۆ ئەوەی مافی خاوەندارێتی سەروەت و سامانیان هەبێت، حکومەت هیچ ئامادەکارییەك یان ئاسانکارییەکیان بۆ ناکات، بە پاساوی ئەوەی لە خوێنی پاشان، تاکو بە مشەخۆری لەسەر خەرجی دەوڵەت بژین.

١٢- لێرەدا باجی مۆرکراوی هەڵکشاو لەسەر فرۆشتن و کڕین هەیە، هاوشێوەی باجی ڕێژەیی(death duties)، هەڵبەتە گواستنەوەی موڵك بەبێ مۆری پێویست بە نایاسایی دادەنرێت، ئەو کات خاوەنەکەی پێشویی(former) ناچار دەکرێت لە مێژووی فرۆشتنی باج بە ڕێژەی سەدی (percentage) لەسەر باجەکە بدات.

پێویستە بەڵگەکانی گواستنەوەی موڵك هەفتانە بە چاودێرانی باجی خۆجێیی(local) بدرێت، بەڵگەکان ناو و نازناوی (surname) هەردوو خاوەن موڵکی نوێ و کۆن لەخۆ دەگرێت، ناونیشانی هەردووکیان جێگیرە یان نەگۆڕە، هاوشێوەی ئەو جۆرە ڕێکارانە لە پێناوی سەودای دارایی پێویستە، بەو ڕێکارانە سەودا داراییەکان بە بڕێکی دیاریکراو زیاد دەکەن، مەبەستم ئەوەیە کاتێك بڕی سەودا داراییەکان زیاد دەکەن، یەکسان دەبن لەگەڵ ناوەندی خەرجییە پێویستە سەرەتاییەکانی (surname) ڕۆژانە، هەروەها پێویستە کەلوپەلەکان بە

مۆرکراوی(stamed) و بە مۆری باجی دیاریکراوی ئاسایی بفرۆشرێن.

١٣- ئەوەندە بەسە ئێوە بزانن بڕی ئەو باجەی هەژماری دەکەن دوو ئەوەندە لەسەر داهاتی حکومەتە نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو زیاد دەکات.

١٤- بێگومان پێویستە دەوڵەت بڕێکی دیاریکراو لە سەرمایە وەکو یەدەگ هەڵبگرێت، ئەگەر داهات لەسەر باج وەرگرتن لەو بڕە دیاریکراوە زیادی کرد، ئەوە داهاتە زیادەکە دەگێڕینەوە بۆ ئاڵوگۆڕی دارایی، هاوکات ئەو بڕە زیادەیەی لەبەردەستدایە، خەرجی دەکەین بۆ رێکخستنی هەموو جۆرە کارێکی گشتی.

ئەو کارانەی رێکیاندەخەین ئاراستەی دەزگاکانی حکومەتیان دەکەین، بەو کارانە بەرژەوەندی چینە پەیوەستەکان بە تۆکمەی بە بەرژەوەندییەکانی حکومەت و بەرژەوەندی موڵکەکانیان دەبەستینەوە، هەروەها بەشێك لە داراییە بەدەستهاتووەکە وەکو پاداشت بۆ داهێنان و وەبەرهێنان خەرج دەکەین.

١٥- هەر کەسێك پابەند بوو بە پێداویستییەکان و گوێی بە دراو نەدا، واتە دراوی بەبێ چالاکی لە بانکی دەوڵەت دانا و بڕی دراوەکەی لە بڕی دیاریکراو تێپەڕی، لەوانەیە بۆ مەبەستێکی تایبەت بێت، ئەگەر بینیمان ئەو دراوە بۆ ئاڵوگۆڕییە، ئەوە هەر کەڵەکبوونێکی دارایی کاریگەری زیندو

و بەردەوام دەکاتە سەر کاروبارەکانی دەوڵەت، چونکە سەروەت و سامان وەکو کاری ڕۆن(زیت) کار لە دەزگاکانی دەوڵەت دەکات، ئەگەر ڕۆن بوو بە ئاستەنگ، ئەوە کاری دەزگاکانی دەوڵەت دەوەستێت.

١٦- ئەگەر وا ڕێکەوت کۆمپیاڵە بانکییەکان گۆڕدرانەوە بە بەشێکی گەورە لە دارایی، ئەو کاتە وەکو روونمان کردەوە بە تەواوی هەڵاوسانی هاوشێوە دروست دەکات، ئەنجامی دروستبوونی ئەو هەڵاوسانە زۆر روونە، واتە لە ئەنجامی گۆڕینەوەی کۆمپیالەکان دروست بووە.

١٧- لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە دەستەیەك بۆ ژمێریاری پێکدەهێنین، بۆ ئەوەی پاشا بتوانێت لە هەموو کاتێکدا چاوی بە ژمێرەی تەواوی خەرجی و داهاتەکانی حکومەت بکەوێت، ئەو دەستەیە هەموو ڕاپۆرتەکان بە وردی و لەخۆبوردوویی تاکو مێژووی هەژمارکردن دەپارێزن، تەنها (کەینەکان) ڕاپۆرتەکانی مانگی داهاتوو و پێشوو لەخۆناگرێت، بەڵکو هەموو ڕاپۆرتەکان لەخۆ دەگرێت.

١٨- تەنها یەك تاکەکەس بەرژەوەندی لە دزینی بانکی دەوڵەتدا نییە، ئەو کەسە خاوەنی بانکی دەوڵەتە، مەبەستم پاشایە، لەبەر ئەو هۆکارە کۆنترۆڵی هەموو شیمانەکانی زیاد خەرجکردن یان خەرجی نا پێویست دەکات، چاوپێکەوتنەکانی پاشا بە ئەتەکێت و پلان بەرێوەدەچێت، لەبەر ئەوەی چاوپێکەوتنەکان کاتی بەنرخی پاشا بەفیرۆدەدەن.

١٩- کەواتە چاوپێکەوتنی پاشا دەگمەنە یان نییە، بۆ ئەوەی دەرفەتی گەورەی بۆ ڕوانین و سەیرکردنی کاروبارەکانی دەوڵەت هەبێت، پێویستە پاشاکەمان بە حەشیمەتی خزمەتکار و سەماکاری گەمژاندن دەورەنەدرابێت، چونکە ئەو پاشایانەی بە حەشیمەتی خزمەتکار و سەماکار دەورەدراون، تەنها گرنگی بە کاروباری تایبەتی خۆیان دەدەن، کاری چاودێری و بەختەوەری دەوڵەتیان خستووەتە لاوە و فەرامۆشیان کردووە[1].

٢٠- ئەو قەیرانە ئابوورییانەی بە سەرکەوتوویی لە وڵاتانی نەتەوەییەکانی نا جوو بەڕێوەمان بردووە، لە ڕێگای کێشانەوەی دارایی و ئاڵوگۆڕی دارایی ئەنجاممانداوە، دوای ئەوەی سەروەت و سامانێکی زۆر کەڵەکەبوو، پارەمان لە حکومەت کێشایەوە، حکومەتەکان ناچاربوون لەو سەروەت و سامانە کەڵەکەبووە ڕێگاچارەیەك بۆ بڕیاری قەرزکردن

---

[1]- بەداخەوە زۆربەی فەرمانڕەوایان لە نەتەوە دواکەوتووەکان بە حەشیمەت یان خەڵکانی خزمەتکار و سەماکەر دەورەدراون، ئەوانە کەسانی خۆپەرست و هەڵپەرستن تەنها گرنگی بە بەژەوەندییەکانی خۆیان دەدەن، حەشیمەتی خزمەتکار و سەماکەر وەکو سەگی ڕاوکردنن گرنگی بە بەرژەوەندییەکانی خۆیان نادەن، بەڵکو تەنها کاردەکەن بۆ ڕازیکردنی گەورەکانیان، ئەوانە نەتوانای داهێنانیان و نە توانای سیاسیان هەیە، هەروەها دڵسۆزی بەرژەوەندی گشتی و بەژەوەندی هەقیقی گەورەکەیان نینە، کە بەرژەوەندی گەورەکەیان بەستراوەتەوە بە بەرژەوەندی گەلەکەیان.

بدۆزنەوە، ئەو قەرزانە بارێکی گرانییان خستە سەر حکومەت، قەرزەکان حکومەتیان ناچارکرد بەدەستی خۆیان سوی زۆری دارایی قەرزە کەلەکەبووەکان بدەن.

ئەگەر بەرهەمی وڵات لە دەستی سەرمایەدار کۆبووەوە:((سەرمایەدار هێزی خەڵك بۆ بەرهەمهێنان دەمژێت، بەوشێوەیە هێزی خەڵك وشك دەکات، بەوپێیە سەرمایەدار لەگەڵ مژینی هێزی خەڵك، سەروەت و سامانی دەوڵەت دەمژێت)).

٢١- لە سەردەمی ئێستادا دارایی ئاڵوگۆڕی ناتوانێت پێداویستییەکانی چینی کرێکاران پڕبکاتەوە، واتە بەس نییە بۆ پڕکردنەوەی داواکارییەکان و ڕازیکردنی هەمووان.

پێویستە دەرکردنی دراو یەکسان بێت بە گەشەی دانیشتوان، پێویستە منداڵان لە ڕۆژی لەدایکبوونیان بە بەکاربەری دراو دابنرێن، هەژمارکردن یان پوختەکردنی دراو سات لەدوای سات پرسێکی ژیاری کۆی جیهانە.

٢٢- بە بۆچوونی من ئێوە دەزانن ((دراوی ئاڵتوون شادەماری دەوڵەتە))، هاوکات دەوڵەتی لەسەری بەڕێوەدەچێت، لەبەر ئەوەی ئاڵتوان بەشی داواکاری دانیشتوان ناکات، ئەوە ئێمە لەسەروی ئەو داواکاریانەی خەڵك، کۆتا هەوڵیخۆمانداوە بۆ کەلەکەکردن و ڕاکێشانەوەی ئاڵتوون لە ئاڵوگۆڕکردن.

٢٣- حکومەتی ئێمە دراوێکی هەیە، لەسەر هێزی کارکردن لە وڵاتدا بونیادنراوە، گرنگ نییە ئەو دراوە لەسەر کاغەزە یان لەسەر تەختەیە.

ئێمە دراوی تەواو بە هەموو تاکێك لە هاوڵاتیانمان دەدەین، لە گەڵ لەدایکبوونی هەر منداڵێك ئەو بڕە زیادەیەی دەیدەینە کەسێك بڕەکە کەم دەکەینەوە.

٢٤- لەسەر ژمێرەی حکومەت - ژمێرەی حکومەتە خۆجێییە جیاوازەکان و ژمێرەی نووسینگەی هەرێمەکان دادەنێین.

٢٥- هەر لایەنێك یاری بکات لە پێدانی شایستە دارییەکان بە حکومەت، ئەوە دادوەر بە خودی خۆی فرمان دەردەکات لەسەر ماوەی ئەو بڕە پارەیەی وەکو شایەستەی داریی بە حکومەتی دەدات، بەو شێوەیە خاترگرتن کۆتایی دێت، کە هەندێکجار وەزارەتی دارایی بەرانبەر دەزگایەك یان دەستەیەك یان کۆمپانییایەك دەینوێنێ یان دەریدەبڕێت.

٢٦- هەروەها حکومەت ژمێرەی داهات و خەرجییەکان بە یەکەوە دەپارێزێت، بۆ ئەوەی داهات و خەرجییەکان بە بەردەوامی لەگەڵ یەکدی بەراورد بکات.

٢٧- ئەو پلانەی بۆ چاکسازیکردن لە دەزگای دارایی نەتەوەییەکانی دیکەی نا جوو پەیڕەوی دەکەین، بە شێوەیەك پەیڕەوی دەکەین کە نەتوانن تێبینی بکەن و سودی لێببینن، لێرەدا ئاماژە بە شێوازی ئەو چاکسازییە پێویستەی نەتەوەییەکان دەکەین، کە نەتەوەییەکان لە

حالەتی قەیرانی دارایی پێی گەیشتوون، پێویستیان پێیەتی، هۆکاری یەکەمی ئەو حالەتە خراپەی دارایی لەو هەقیقەتە بەرجەستە دەبێت، حکومەتی نەتەوەییەکان لە سەرەتای ساڵی دارایی دەستدەکەن بە ئامادەکردنی راپۆرتێکی دارایی ڕێژەیی بۆ بودجەی حکومەت، کاتی ئامادەکردنی بودجە زیاترە لە ساڵێك، ساڵێك هۆکارە بۆ ئەمانە: ئامادەکردنی بودجەی ساڵانە حکومەت بەردەوام دوادەکەوێت، تاکو دەگات بە نیوەی ساڵ، ئەو کاتە بودجەیەکی پوختەکراو پێشکەش دەکرێت، خەرجییە گشتییەکان لە ماوەی سێ مانگ خەرج دەکرێت، لەدوای ئەوە دەنگ لەسەر بودجەی ساڵی نوێ دەدرێت، لە کۆتایی ساڵ راپۆرتی ژمێریاریی بۆ پوختەکردنی بودجە ئامادەدەکرێت، بەو شێوەیە بودجەی یەك ساڵ لەسەر کۆی خەرجییە — خەرجکراوەکانی ساڵی رابردوو دادەنرێت، لەسەر ئەو بنەمایە هەموو ساڵێك کورتهێنان بە بڕی (٥٠٪) لە بڕی دارایی بنەڕەتی دەبێت.

بەو شێوەیە لەدوای (١٠) ساڵ بودجەی ساڵانە سێ جار زیاتر دەبێت، بەهۆی ئەو ڕێکارانەی حکومەتی بێئاگای نەتەوەییەکان پەیڕەوی دەکەن، دارییی یەدەگیان لەکاتی هاتنی پەیمانی دانەوەی قەرزەکان کۆتای دێت، بەو شێوەیە بانکەکانی دەوڵەت بەتاڵ دەبن، ئەوە ئێمەین بەرەو کەناری ئیفلاسی داراییمان بردوون.

٢٨- هەڵبەتە ئێوە بە خێرایی تێدەگەن، نموونەی ئەو سیاسەتەی بۆ دۆخی دارایی وایانکرد نەتەوەییەکان پەیڕەوی بکەن، ئەو ڕێکارە داراییە بۆ حکومەتەکەمان گونجاو نابێت.

٢٩- هەموو گریمانەیەك بەڵگەیە لەسەر لاوازبوونی حکومەت و بێهیوابوونی لە تێگەیشتنی مافەکانی خۆی، هاوکات هەموو قەرزێك شمشێری دامۆکلیزە(Damocles) لەسەر سەری ئەو فەرمانڕەواییانە هەڵواسراوە، فەرمانڕەواکان دێنە لای خاوەن بانکەکانی(Bankers) ئێمە، هەروەها کڵاوەکانیان لەدەستی خاوەن بانکەکانی ئێمەیە، لەبری ئەوەی بڕێکی دیاریکراو بە ڕاستەوخۆ بە ڕێگای باجی کاتی وەربگرن، پەنا بۆ قەرزی بانکی دەبەن.

قەرزی دەرەکی وەکو ئەو شتەیە کە بەجەستەی حکومەت هەڵواسرابێت و لە جەستەی نەبێتەوە، تاکو دەکەوێتە ناو خودی جەستە، یان تاکو حکومەت قەرزەکە دەداتەوە، بەڵام حکومەتە نەتەوەییەکان ئارەزوو ناکەن لەو شتەی پێیان هەڵواسراوە دوور بکەونەوە، بەڵکو قەرزەکان دەمێننەوە و ژمارەیان زیاد دەکات، لە دوای ئەوەی قەرزەکان زیادەکەن، لەسەر دەوڵەتەکانیان دەنووسن بە سزادانی خودی خۆتان بە لەدەستدانی خوێن دەمرن.

٣٠- کەواتە قەرزی درەکی چییە؟ تەنها هەڵواسراوێکە بە جەستەی دەوڵەت؟ قەرز بریتییە لە پسوڵەی قەرزی حکومەت، قەرزی دەرەکی وادەکات حکومەت بڕی ڕێژەی سەدی سود لە بڕی کۆی گشتی پارەی

قەرزکراو بدات، ئەگەر سودی قەرز بڕەکەی (٥٠٪) بێت، ئەوە حکومەتی قەرزی وەرگرتووە دوور لە پێویستی خۆی بڕێك پارە کە یەکسانە بە قەرزی گشتی لە ماوەی (٢٠) ساڵ دەیداتەوە بە قەرز دەر، کە بڕکەی یەکسانە بە قەرزی گشتی قەرزکراو بە ڕێژەی (٥٠٪)، دەبێت لە ماوەی (٤٠)ـساڵ دوو بەرانبەری قەرزەکە پارە دەداتەوە، لە ماوەی (٦٠) ساڵ بڕی سێ بەرانبەر قەرزەکە دەداتەوە، بەڵام خودی قەرزەکە وەکو خۆی بە جێگیری دەمێنێتەوە، وەکو ئەوەی قەرزەکە نەدرابێتەوە، چونکە ساڵانە حکومەت تەنها دەتوانێت سودی قەرزەکە بداتەوە، ئەگەر ڕێژەی سەدی سودی قەرزەکە (٥٠٪) بێت.

٣١- بەپێی ئەو داتایانەی سەرەوە دەردەکەوێت، ئەو قەرزانە لەژێر سیستەمی باجی ئێستای ساڵی(١٩٠١)دا، کۆتا سەنت(Cent) یان دیناری هەژاران بە دانی باج تەواو دەبێت، حکومەت باج دەخاتە سەر هەژاران بۆ ئەوەی سودی سەرمایەدارانی بیانی بداتەوە، ئەو کاتەی دەوڵەت پارەی لە سەرمایەدارانی بیانی قەرزکردووە، لەبری ئەوەی بڕی پارەی پێویست لە گەل کۆبکاتەوە، بەبێ پێدانی سود لەسەر شێوەی باج.

٣٢- هەروەها ئەوەندە بەسە بۆ دەوڵەمەندەکان، کاتێك قەرزکردنی حکومەت ناوخۆییە، واتە قەرز لە دەوڵەمەندەکان دەکات، ئەوە پارە لە گیرفانی هەژارەکان دەگوازرێتەوە بۆ گیرفانی دەوڵەمەندەکان، بەڵام کاتێك بەرتیل دەدەین بە خەڵکانێك بۆ ئەوەی قەرزی دەرەکی بگۆڕن بۆ

قەرزی ناوخۆیی، ئەوە هەموو سەروەت و سامانی دەوڵەت دەڕژێتە ناو گەنجینەی ئێمە، بەو شێوەیە هەموو نەتەوەییەکان ئەو برە پارەیەی پێماندەدن کەمتر نییە لە بڕی داواکراوی دەرچوو لە گەنجینەکەمان بۆ قەرز.

٣٣- فەرمانڕەوایانی نەتەوەییەکان بەهۆی گرنگی پێنەدانیان یان بەهۆی گەندەڵی وەزیرەکانیان یان بەهۆی نەزانیان، وایان کردووە وڵاتەکانیان قەرز لە بانکەکانمان بکەن، ئەو فەرمانڕەوایانە بە خودی خۆیان ناتوانن ئەو قەرزانە بدەنەوە. پێویستە درکی ئەو هەقیقەتە بکەن، لەسەر ئێمە پێویست ناکات، ئازار بچێژین بۆ ئەوەی دۆخێکی لەو شێوەیە ئامادەبکەین، تاکو ئەوان قەرزمان لێبکەن، لەبەر ئەوەی خۆیان بە دەستی خۆیان دۆخەکان دەخوڵقێنن و داوای قەرزمان لێدەکەن.

٣٤- حکومەتەکەمان پێشبینی گەورە دەکات بۆ ئەوەی هەڵاوسانی دارایی گەورە روونەدات، لەسەر بنەمای ئەو تێگەیشتنە ئێمە بۆ دەوڵەت پێویستمان بە قەرزی دەرەکی نییە، تەنها یەك قەرز نەبێت، کە سودەکەی (١٪) بێت، هەروەها کۆمپیاڵەکانی ئەو قەرزە لەسەر گەنجینەی دەوڵەت دەبێت، تاکو دانەوەی رێژەی سەدی لەسەر وڵات نەبێت بە شتێکی هەڵواسراو بە جەستەیەوە، تاکو مردن لێی نەبێتەوە.

قەرز دەدەین بە کۆمپانیا بازرگانییەکان تاکو کۆمپیاڵەی جیاواز دەربکەین، ئەو کۆمپانیایانە هیچ ئاستەنگێك لە دانی رێژەی سەدی لە قازانجەکانیان نابیننەوە، چونکە پارە بۆ پرۆژەی بازرگانی قەرزدەکەن،

بەلام حکومەتەکان ناتوانن سودی پارەی قەرزکراو بدەنەوە، چونکە حکومەتەکان بەردەوام قەرزدەکەن بۆ دانەوەی ئەو قەرزانەی پێشتر کردوویانە.

٣٥- هەروەها حکومەت پشکی بازرگانی دەکرێت، بە قەرزەکان خۆی بەرێوەدەبات، لە بری ئەوەی قەرزەکان بداتەوە و خەرجیان دەکات، وەکو ئێستا لە حکومەتی نەتەوەییەکا دەیبینین، ئەو رێکارانە لە کۆتاییدا حکومەت بەرەو خاوبوونەوە و تەمبەلی دەبات، ئەو حالەتانەی حکومەت پێی دەگات، سودی بۆ ئێمە هەیە، تاکو ئەو کاتەی نەتەوەییەکانی نا جوو سەربەخۆن، ئەو حکومەتانە لە حکومەتەکەی ئێمە بچووکتر و لاوازتر دەبن.

٣٦- پێویست بە هێنانەوەی بەلگەی زیاتر ناکات، کە ئەقلیی نەتەوەییەکانی نا جوو بە رەهایی بەتالە، بە هەقیقی رەشەولاغن، کاتێك پارەیان بە سود قەرزکرد، درکی ئەوەیان نەکرد هەموو برێك پارەی قەرزکراو سودی دێتە سەر، هاوکات چاریان ناچارە دەبێت، دەرامەتەکانی ولات دەربهێنن، هەلبەتە بۆیان گونجاوتر بوو ئەگەر پارەیان راستەوخۆ لە گەلی خۆیان وەربگرتبووایە، ئەو کاتە پێویستی نەدەکرد سودی قەرز بە ئێمە بدەن، ئەوە وادەکات پاساو بۆ لێهاتووی خۆمان بهێنینەوە.

له هەقیقەتدا ئێمه گەلێكین خودا هەڵی بژاردووین، ئەوه ژیری و دانایيه ئێمه پرسی قەرزمان به شێوەیەك خسته بەردەم نەتەوەییەكان، به تەواوی باوەڕیانكردووه له پرۆسەی قەرزكردن قازانج دەكەن.

٣٧- بەپێی پێشبینییەكانی ئامادەمان كردووه، كه كاتی گونجاو دێت، پێشبینییەكانمان له ئەزموونی سەدەكانی رابردوو ئامادەدەكەین، ئەو كاتەی نەتەوەییەكان فەرمانڕەواییان دەكردین ئێمه نهێنییەكانی خۆمان دەشاردەوه، پێشبینییەكانی ئێمه له رووی روونی و سەرسامی جیاوازه لەو پێشبینیانەی نەتەوەییەكان كردوویانه، بۆ جیهانی دەبەلگێنین چۆن پلانه نوێیەكەمان سەركەوتووه و بەسوده.

٣٨- بەو پلانه دەستدەگرین بەسەر یەكسانی، له سایەی ئەو پلانه بووین به گەوره و سەروەری نەتەوەییەكان، له فەرمانڕەوایی سەردەمی خۆمان رێگه بەو یەكسانییه نادەین، سیستەمی تەرازوی حكومەتەكەمان به شێوەیەك رێكدەخەین، تاكو پاشاكەمان خودی خۆی لێ نەگۆڕێت، نەبێت به نووسەرێكی بێهۆش، له پێگەیكدابێت تێبینی به هەدەردانی بچووكترین بەشی سامان و دارایی بكات، هەروەها سامان و پاره بۆ هیچ مەبەستێكی دیكه بەكار نەهێنێت، تەنها بۆ مەبەستی ئەو بابەته نەبێت، كه پێشتر له بودجه پێشبینیمان كردووه.

٣٩- نەكردەییه فەرمانڕەواییكردن سەركەوتوو بێت، تەنها به پلانی تۆكمه یاسایی تەواو نەبێت، تەنانەت سوارچاك و پاڵەوانەكانی رووبەڕووی ناخۆشی دەبنەوه، ئەگەر رێگایەك بگرنەبەر نەزانن ئەو رێگایه بەرەو

کوێیان دەبات، یان ئەگەر دەستیانکرد بە گەشتکردن و خۆیان بە تەواوی بۆ گەشتەکە ئامادەنەکردبوو، سەرکەوتوو نابن و بە ئامانج ناگەن.

٤٠- ئێمە یارمەتی پاشای نەتەوەییەکانمان داوە، بۆ ئەوەی دەستبەرداری ئەرکەکانیان لە حکومەتدا بن، لە ڕێگای نوێنەرایەتی کردنی گەل، هەروەها لە ڕێگای رابواردن و خۆشی و شادی بینین، نموونەی ئەو پاشایانە تەنها دەمامکن بۆ شاردنەوەی فێڵ و فریودانەکانمان.

٤١- راپۆرتی نوێنەرکانمان، کە بۆ نمایشکردنی پاشا لە ئەرکە گشتییەکانی ئامادەکراوە، ئەو ئەرکانەی بە دەستی نوێنەرکانمان دروستکراوە، پاشا ئەو راپۆرتانە لە هەموو بۆنەکاندا بەکاردەهێنێت، بۆ ئەوەی وابکات ئەقڵیی پاشا کورت بین بێت، وەکو ئەوەی ئەقڵیی کشابێتەوە، وەکو کورتبینی لە پرۆژەکانی ئابووری داهاتوو، چۆن ئەو پاشایانە دەتوانن بە مەبستی باجی نوێ بگەن؟ خوێنەرانی راپۆرتە نووسراوەکانی ئێمە تەنها دەتوانن ئەوە بپرسن کە ئێمە بە گرنگییەوە نووسیومانە و ئەوان دەیخوێننەوە، بەڵام ئەوان بە کردەوە نەیانپرسی.

٤٢- ئێوە بە خودی خۆتان دەزانن تاکو چ ئاستێك گەندەڵی دارایی گەیشتووە بە فەرامۆشکردنی خودی پاشا، بەهۆی فەرمۆشکردنی حکومەت لەلایەن پاشا، حکومەت ئیفلاسی کردووە، لەگەڵ ئەوەی هاوڵاتییە بەدبەختەکانی هەوڵی بێوچان دەدەن.

پرۆتۆكۆلی بیست و یەك:

قەرز و متمانە:

:(Loans and Credit)

١- ئێستا زیاترتان لە كۆبوونەوەی پێشوو پێرادەگەیەنم، بە ڕووون كردنەوەی تەواوی قەرزی ناوخۆیی پارمەتیتان دەدەم، بەڵام چیتر دانووستان لەسەر قەرزی دەرەكی ناكەین، چونكە قەرزی دەرەكی گەنجینەكانی پڕكردین لە دراوی نەتەوەییەكان، لە ڕوویێكی دیكە حكومەتە جیهانییەكەمان هیچ دراوسێیەكی بیانی نابێت، تاكو بتوانێت پارەی لێ قەرز بكات، واتە حكومەتە جیهانییەكەمان پێویستی بە قەرزی دەرەكی نابێت.

٢- گەندەڵی كارگێڕەكان و فەرمۆشی و بێباكی فەرمانڕەوایانی نەتەوەییەكانمان بەكارهێنا، بۆ ئەوەی پارەی دوو بەرانبەر لە بڕی ئەو قەرزانە وەربگرین كە پێشكەشی حكومەتی نەتەوەییەكانمان كردبوو، یان سێ بەرانبەر لە بڕی قەرزەكان وەربگرین، ئەگەرچی لە هەقیقەتدا ئەو حكومەتانە هەرگیز پێویستیان بەو قەرزانە نەبووە، ئەوەی توانی خراپە لەگەڵ ئێمە بكات لە ڕێگای قەرز، ئێمەش ئەوەمان لەگەڵ كردنەوە؟ لەبەر ئەوە تەنها پرسی قەرزی ناوخۆیی وەردەگرم و دانووستانی لەسەر دەكەین.

٣- كاتێك حكومەت قەرزی ناوخۆیی رادەگەیەنێت، تۆمارێك بۆ كۆمپیاڵەی قەرزەكان دەكاتەوە، ئەو قەرزەی حكومەت وەریدەگرێت بڕەكەی كەمە و بەهایەكی زۆر بچووكی هەیە، بۆ ئەوەی هەموو كەسێك بتوانێت پشكی تیادا هەبێت، واتە قەرز بە حكومەت بدات، ئەوانەی یەكەم جار ناوی خۆیان تۆمار كردووە، بۆ ئەوەی قەرز بە شێوەی پشك بە حكومەت بدەن، رێگەیان پێدەدرێت پشكەكان بە كەمتر لە بەهای بنەڕەتی خۆیان بكڕنەوە، لە رۆژی دووەمی فرۆشتنی پشكەكان نرخی كۆمپیاڵەكان بەرزدەكرێتەوە، بۆ ئەوەی هەموو كەسێك واتێبگات هەموو مرۆڤێك سورە لەسەر كڕینی كۆمپیاڵەكان.

بەو شێوەیە لە ماوەی چەند رۆژێكی كەمدا گەنجینەی دارایی دەوڵەت (Exchequer) پڕدەبێتەوە، بەو پارەیەی كە زیادەی لەسەروی سنوری خۆی لە تۆماری كۆمپیاڵەكان نووسراوە، بەردەوام بوون لە پەسندكردنی پارە بۆ قەرزكردن كە لەسەروی ئەو قەرزەی تۆماركراوە، زیادەی دوو ئەوەندەی دەخرێتەسەر؟ بێگومان نووسینی بڕی زیادكراو لەسەر پارەی داواكراو بۆ قەرز زیاتر دەبێت، لەو تۆماركردنە هەموو كاریگەری و نهێنییەكان دەشاردرێنەوە، هاوكات گەل متمانەی دڵنیایی بە حكومەت دەكات.

٤- هەڵبەتە كاتێك كۆمیدیای(Comedy) قەرزكردنی حكومەت كۆتایی دێت، ئەو كاتە دەردەكەوێت ((هەقیقەتی قەرزكردن زۆر گەورەیە))، حكومەت لە پێناوی پێدانی سودی ئەو قەرزانە ناچار دەبێت،

روو بكاتە قەرزكردنی نوێ، قەرزی نوێ ناتوانێت قەرزەكانی دەوڵەت كۆتایی پێبهێنێت، بەڵكو دینارێكی دیكە دەخاتە سەر قەرزەكانی پێشوو، وەلێ كاتێك هێزی حكومەت بۆ قەرزكردنی زیاتر كۆتایی دێت، لەسەر حكومەت پێوست دەكات سوی قەرزەكان بە سەپاندنی باجی نوێ بدات، ئەو باجەی حكومەت دەیسەپێنێت، تەنها قەرزێكە حكومەت كردوویەتی بۆ پڕكردنەوەی قەرزی دیكە.

٥- لەدوای ئەوە ماوەی گواستنەوەی قەرزەكان دێت، بەڵام گواستنەوەی قەرز، تەنها بە كەمكردنەوەی بەهای سودی قەرزەكە دەبێت، لەبەر ئەوە گواستنەوە تەنها بە رەزامەندی خاوەن قەرزەكان دەبێت، كاتێك گواستنەوەی قەرز رادەگەیەنرێت، ماف بە خاوەن قەرزەكان دەدرێت، پەسندی بكەن یان پارەكانیان بۆ بگەڕێننەوە، ئەگەر گواستنەوەیان پەسند نەكرد، واتە ماوەی دانەوە، بە نموونە دەگوازرێتەوە بۆ ساڵێكی دیكە، ئەگەر هەموو كەسێك داوای كرد پارەكەی خۆی بۆ بگەڕێننەوە، ئەوە حكومەت بە سودی ئەو قەرزانە راوكراوە، ئەگەرچی حكومەت ویستبووی بە سودە قەرزەكان گەل راوبكات، هاوكات حكومەت لەو پێگە داراییەدا نییە، بتوانێت پارەی هەموو خەڵك بگێڕێتەوە.

لە چانسی حكومەت، هاوڵاتیانی حكومەتە نەتەوەییەكان زۆر لە پرسی دارایی تێناگەن، هاوڵاتیانی حكومەتە نەتەوەییەكان بەردەوام گرنگی بە دابەزینی بەهای دەستەبەری و كەمبوونەوەی سود دەدەن، بە سەركێشی

کردن لە پرۆسەی دارایی دیکە بۆ وەبەرهێنانی پارەی نویێ، بەو شێوەیە تاکو حکومەتەکانیان دەرفەتییان پێ بدات، قەرزی زیاتر دابنێن، لەوانەیە بڕی قەرزەکانی دەیدەن بە حکومەت بۆ ملیۆنان بەرزبکەنەوە.

٦- ئەمڕۆ قەرز دەرە نەتەوەییەکان ناوێرن ئەوە بکەن، کە ئێمە دەیکەین، بە ڕەهایی دەزانن ئێمە لە حالەتێکی ئاوادا داوای هەموو پارەکانمان بە سودەوە لە حکومەت دەکەینەوە.

٧- کاتێك حکومەت قەرز بەسود لە ڕێگای تۆمارکردن لە کۆمپیاڵە لە هاوڵاتیان وەردەگرێت، دوای ناتوانێت قەرزەکان بداتەوە، ئەوا حکومەت ڕاستەوخۆ دان بە ئیفلاسی بوونی خودی خۆی دادەنێت، هاوکات گەل بە ڕوونی بۆی دەردەکەوێت، بەرژەوەندییە گشتییەکان لەگەڵ بەژەوەندییەکانی حکومەت هاوتەریب بەرێوەناچێت.

٨- دیدگاتان بە تایبەتی ئاراستەی ئەو هەقیقەتە دەکەم، هەروەها دیدگای خۆم ئاراستەی ئەو هەقیقتە دەکەم: هەموو قەرزێکی ناوخۆیی دیاریکراو(consolidated)، پێی دەگووترێت قەرزی کاتی، بۆیە پێی دەڵێن قەرزی کاتی: چونکە بۆ پرسێکی کورتخایەن قەرزدەکرێت، ئەو چۆرە قەرزانە پارەی دانراوای هاوڵاتیانە کە لە بانکی دەوڵەت یان بانکی هەڵگرتن دایدەنێن.

ئەو پارە دانراوانە لەژێر دەستەڵاتی حکومەتە، هەروەها بۆ ماوەیەکی درێژ بەکاردەهێنرێت، لە بەرانبەر پێدانی سودی قەرزە دانراوەکە،

حکومەت لە بری پارە برێکی یەکسان لە بیمەی تایبەت لەو بانکە دادەنێت.

٩- ئەو بیمەیەی دەوڵەت دایدەنێت، هەموو برە کەمبووەکانی گەنجینەی دەوڵەتی نەتەوەییەکانی نا جوو پڕدەکاتەوە.

١٠- کاتێك پاشاکەمان عەرشی هەموو جیهان دەگرێتە دەست، هەموو ئەو پرۆسە فریودەرانە وندەبن، بازاڕی کۆمپیاڵەی قەرزە گشتییەکانی حکومەت لەناودەبەین، چونکە ئێمە رێگانادەین شکۆمان بەپێی سەرکەوتن و دابەزینی پاشەکەوتەکانمان پاشەکشێ بکات، کە یاسا بە بەهای بنەڕەتی بڕیار لەسەر بەهای باشەکەوتەکان دەدات، بەبێ ئەوەی بتوانین نرخەکان بگۆڕین، سەرکەوتن دەبێتە هۆکاری دابەزین، ئێمە بە سەرکەوتن دەستمانپێکرد بۆ ئەوە متمانە بە کۆمپیاڵەی قەرزە گشتییەکانی حکومەتە نەتەوەییەکان نەهێڵین.

١١- بازارەکانی کۆمپیاڵەی قەرزی گشتی حکومەتە نەتەوەییەکان دەگۆڕینەوە بە پاشەکەوتی چەکی دارایی (Exchanges Stock)، ئەرکی رێکخراوە حکومییە مەزنەکانە بەو شێوەیەی حکومەت بە گونجاوی دەبینێت، باج بەسەر پرۆژەی بازرگانییەکاندا بسەپێنن. ئەو رێکخراوانە لە پێگەیەکدان دەتوانن لە بازاڕدا بەهای مەلاین لە پشکە بازرگانییەکان دیاری بکەن، یان لە هەمان رۆژدا رێکخراوە حکومییەکان دەتوانن ئەو پشکانە بکڕنەوە، بەو شێوەیە هەموو پرۆژە

بازرگانییەکانی پشتیان پێدەبەستن، ئێوە دەتوانن وێنای چ هێزێك بکەن دەتوانێت لەوکاتەدا بەو شێوەیە کارەکان جێبەجێ بکات.

پرۆتۆکۆلی بیست و دوو:

هێزی ئاڵتوون:

:(Power of Gold)

١- لە هەموو ئەو پرسانەی تاکو ئێستا پێم ڕاگەیاندوون، هەوڵمداوە وێنەیەکی ڕاست و دروستی نهێنی ڕووداوەکانی ئێستا و داهاتووتان پێبدەم، ((ئەو نهێنیانەی لە ڕووباری قەدەر سەرچاوەدەگرن))، وەلێ ئەنجامی نهێنی ڕووداوەکان لە داهاتوویەکی نزیکدا دەردەکەون، ئەو پلانە نهێنییەم بۆ خستنەڕوو، کە هەڵسوکەوتی لەگەڵ نەتەوەییەکان پێدەکەین، هەروەها سیاسەتی دارایی خۆمانم بۆ خستنەڕوو، تەنها بۆم هەیە، چەند وشەیەکی کەم زیاد بکەم.

٢- لەمڕۆدا مەزنترین هێز لە دەستمان کۆبووەتەوە، مەبەستم لە هێزە ئاڵتوونە، کە لەماوەی دوو ڕۆژدا دەتوانین هەر بڕێکی دەمانەوێت لە ئاڵتوونی گەنجینە نهێنییەکەمان ڕابکێشین.

٣- ئایە دوای ئەو هەموو سەرکەوتنانە پێویستە لەسەرمان، پاساو بهێنینەوە کە فەرمانڕەوایی ئێمە ویستی خودایە؟ ئایە دەکرێت ... دوای ئەوەی ئەو هەموو سەروەت و سامانەی بووە بە موڵکی ئێمە، نەتوانین ئەو بسەلمێنین، ئەو هەموو ئاڵتوونەی لە ماوەی سەردەمانی زوو بەدەستمان هێناوە و پاشەکەوتمان کردووە، یارمەتیمان بدات لە

مەبەستە راستەکەمان بۆ کاری چاکە، یان بۆ ئەوەی دووبارە سیستەمی فەرمانڕەوایی رابردوومان بگەڕێنینەوە ژێر دەستەڵاتی خۆمان؟

دووبارە گێڕانەوەی سیستەمی فەرمانڕەوایی بڕێکی دیاریکراو لە توندوو تیژی گەرەکە، بەلأم ئەو سیستەمە لە کۆتاییدا سەقامگیر دەبێت، دەیبەلگێنم ئێمە چاکترینین کە ئاشتی و ئازادی ونبوو بۆ جیهانی پەست و بێزار دەگەڕێنینەوە، بەلأم ئەمە بە دڵنیایی تەنها لە یەك حالەت دەبێت، ئەو کاتەی جیهان بە توندی دەستدەگرن بە یاساکانمان، لە سەروی ئەوانە بە روونی و کراوەیی ئازادی بۆ هەموو مرۆڤێك دەگێڕینەوە، ئەو ئازادییەی لەسەر لەناوچوون و فەسادی یان لەسەر مافی کارکردنی خەڵك بونیادنەنراوە، پێگەی مرۆڤ و هێزی مافەکانی رێگەی پێنادەن پرەنسیپی تێکدەرانە بلأویکاتەوە، وەکو پرنسیپەکانی "ئازادی بڕوای ئایینی و یەکسانی" و ئایدیا هاوشێوەکانی دیکە، هەروەها بە روونی و کراوەیی ئەو راستییە دووبارە دەگەڕێنینەوە و دەیچەسپێنین، ئازادی تاك واتای ئەوە نییە هەموو پیاوێك مافی دەوڵەمەندبوونی هەیە، یان کەس مافی ئەوەیان نییە، بە گاڵتە و پێکەنین باس لە مافی خەڵك بکات، خەڵك تووشی نائومێدی و بێهیوایی بکات.

وەلێ جیهان فێردەکەین ئازادی راست و دروست، لە دەستدرێژی کردن بۆ سەر کەسایەتی مرۆڤ و موڵك بونیادنانرێت، لە کاتێکدا ئەو مرۆڤە راستگۆیانە پابەندن بە هەموو یاساکانی ژیانی کۆمەلأیەتی، هەروەها

جیهان فێردەکەین، پێگەی مرۆڤ لەسەر وێناکردنی مافی مرۆڤەکانی دیکە بەندە، هاوکات شەرفمەندی خود لە ئایدیای بێبنەما و هیچ دووری دەخاتەوە.

٤- دەستەڵاتەکەمان جووامێر و سەروەر دەبێت، لەبەر ئەوەی بەتوانایە و فەرمانڕوایی دەکات و ڕێنماکارە، بەڵام لە ڕێگای پیادەکردنی هێزی گەل و نوێنەرەکانی ناگات بەو تایبەتمەندیانە، یان لە ڕێگەی هیچ گروپێك لەو وتاربێژانەی بە وشەی ئاسایی بانگشەدەکەن و پێی دەڵێن پرنسیپی باڵا، ئەو وشانە لە هەقیقەتدا شێك نین، تەنها ئایدیای یۆتۆپیا و ئەندێشە نەبێت، بەڵکو دەستەڵاتەکەمان دەزگایە بۆ سیستەمێك، کە بەختەوەری خەڵك فەراهەم دەکات، شکۆی ئەو دەستەڵاتە خۆشەویستی سۆفیانە بەرجەستە دەکات، هەروەها ملکەچبوونی کۆی نەتەوەکان بەرجەستەدەکات، دەستەڵاتی هەق تەسلیمی هیچ نا هەقیەك نابێت، تەنانەت تەسلیمی هەقی (خودا) ش نابێت، بەو شێوەیە یەك کەس ناوێرێت لێی نزیك بێتەوە، هاوکات کەس ناتوانێت دەستەڵاتەکەی بۆ خۆی بەرێت، ئەگەر ئەو کەسە بەشێکیش بێت لە تواناکانی.

پرۆتۆکۆلی بیست و سێ:

نەریتی ملکەچپێکردن:

:(<u>Instilling Obedience</u>)

١- پێویستە خەڵك لەسەر بێفێزی و شەرمکردن رابهێنین، بۆ ئەوەی ژێردەستە و ملکەچمان بن، بۆ ئەم مەبەستە کەرەسەکانی کات بەسەربردن کەم دەکەینەوە، بەو رێکار و ئامرازانە ئەو ئەخلاقە دەسەپێنین، کە کێبڕکێی بەردوام لەسەر بوارەکانی شکۆمەندی خراپی کردبوو، هەروەها پیشەسازی جووتیاری یان لادێنشینی (Peasantindustries) پەیرەو دەکەین، تاکو کارگەی تایبەت لەناوببەین.

پێویستییەکانی لە پێناوی ئەو چاکسازیانەی ئەنجامی دەدەین، لە هقیقەتدا بە دژایەتی کردنی خاوەن کارگە مەزنەکان تەواو دەبێت، لەبەر ئەوەی زۆربەی کرێکارەکانیان دژی حکومەت دەوەستێننەوە، لەوانەیە کرێکارەکانیان بێ ئاگایەنە دژی حکومەت بوەستنەوە.

کاتێك کرێکار یان گەل لە کارگە لۆکالییەکان کاردەکەن، هیچ حالەتێك لە دەرەوەی "کارکردن" یان "بێکاری" تێناگەن، ئەو حالەتە وادەکات گەل دەست بە سیستەمی فەرمانڕەوایی بگرن و لە دژی نەوەستنەوە، گەل بە یارمەتیدانی حکومەت فریودەدەین، ((بێکاری گەورەترین مەترسیە

لەسەر حکومەت))، هاوکات بێکاربوونی گەلان کاری خۆی کرد، کە ئەنجامەکەی ئێمەی بە رێگای گەیشتنە دەستەڵات گەیاند.

بەردوامی شەراب و مەی نۆشین، وەکو تاوانێکی دژی مرۆڤایەتی یاساغ دەکەین، شەراب و مەی خۆرەکان لەو رووە سزادەدەین: (پیاو و ئاژەڵان لە ژێر کاریگەری شەراب یان جۆرەکانی مەی هاوتای یەکدین).

٢- بەڵام گەلان کوێرانە ملکەچ نابن، تەنها بۆ دەستەڵاتێکی بە توانا و بە رەهایی سەربەخۆ لە گەل نەبێت، واتە دەبێت دەستەڵات خاوەنی هێزێکی تایبەت بە خودی خۆی بێت، ئەو هێزە سۆز و خۆشەویستی بۆ گەل نەبێت، واتە هێزی گەل نەبێت، هاوکات دەستەڵات دەبێت پیشانی گەل بدات، شمشێرێکی لە کەلان هەڵکێشراوی لە دەستدایە(مەبەستمان هێزە خودییەکەی دەستەڵاتە)، وەکو چەکی بەرگری لە دژی شۆڕشە کۆمەڵایەتییەکان بەکاریدەهێنێت، بەڵام نەتەوەییەکانی نا جوو، لەبەر چی دوای هەموو ئەو کوێرەوەری و نەفرەتانەی بەسەریان هات، دەیانەوێت پاشاکەیان لە رۆحی فریشتە بێت؟ بەڵام گەل بە پێویستی دەزانێت، لە خودی پاشا "هێز و توانا" بەدی بکات، بۆ ئەوەی توانای پارێگریکردنیانی هەبێت.

٣- پێویستە ئەو پاشایەی حکومەتی نەتەوەییەکانی هەڵوەشاندەوە دەربکەوێت، ئەو حکومەتانەی لەسەر خوێنی خەڵك دەژیان، ئێمە بە خودی خۆمان توانیمان ئەخلاقیان لە رێگای گڕی ئاژاوە خراپ بکەین،

پێویستە ئەو پاشایە دەربکەوێت، گڕی ئەو ئاژاوەیەی کڵپەکانی بەدوای یەکدا بۆ هەموو لایەك هەڵدەچێت، بکوژێنێتەوە.

بۆ ئەوەی پاشا بگات بەو ئەنجامە، پێویستە هەموو ئەو دەستە و گروپانە لەناوببات، کە سەرچاوەی ڕەسەنی گڕی ئەو ئاگرە کلپەدارەن، ئەگەر پاشا تاکو خوێنی خودی خۆی ڕشت، دەستی گرت بەسەر ئاژاوەکە، ئەوە پێویستە سوپایەکی چاکی ڕێکخراوی هەبێت، بە ویست و پێداگری شەڕی ئەو پەتایە یان ئاژاوەیە بکات، کە جەستەی حکومەتی ژەهراوی کردووە.

٤- پاشاکەمان دەبێت لەلایەن خودا هەڵبژێردرابێت، لە بەرزی دانرابێت، بۆ ئەوی هەموو ئەو ئایدیایانە لەناو بەرێت، کە غەریزەکان فریودەدەن نەك ئەقڵ، هەروەها پرنسیپی ئاژەڵی فریودەدەن نەك پرنسیپی مرۆڤانە، ئەو پرنسیپە غەریزی و ئاژەڵیانە لەناو خەڵك بە گشتی و پاشاکاندا بە تایبەتی بڵاودەبنەوە، بڵاوبوونەوەی غەریزە و حەزی ئاژەڵی لە کاری دزی و ستەمکردن بە پاساوی ماف و ئازادی دەستەڵاتداران سەرکەوتوو دەکات.

ئەو ئایدیایانە هەموو سیستەمێکی کۆمەڵایەتی لەناوبرد، وەلێ بەو ئایدیایانەی نەتەوەییەکانمان پێ فریودابوو، پاشاکەمان - پاشای جووەکان یان ئیسرائیل (Kingdom of Israel) گەیشتە دەستەڵات، بەڵام کاری ئەو ئایدیایانە کۆتایی دێت، کاتێك فەرمانڕەوایی پاشاکەمان دەستپێدەکات، ئەو کاتە پێویستە لەسەرمان ئەو ئایدیایانە

بۆ دوور رابماڵین، تاکو هیچ نەفرەت و خراپەیەك لە ڕێگای پاشاکەمان نەمێنێت.

٥- ئەوکاتە ئێمە دەتوانین لە ناو گەل هاوار بکەین بڵێین: ((ستایشی خودا بکەن))، لەبەردەمی ئەم پاشایە کڕنۆش بەرن، کە هەڵگری ئایەتی پێشبینیکراوی ئەزەلییە بۆ جیهان، خودا بە خودی خۆی وەکو ئەستێرە ڕێبەری دەکات، یەك کەسی دیکە نییە، تەنها پاشا بە خودی خۆی(Himself) دەتوانێت وابکات ((مرۆڤایەتی لە هەموو تاوانێك ئازاد بکات))[1].

---

[1]- جوولەکان چاوەڕوانی مەسیحی ڕزگارکەرن، دوای ئەوەی بوون بە کۆیلە – لە کۆیلایەتی ڕزگاریان بکات، موڵکی جیهانیان بۆ بگێڕێتەوە، بەڵام کاتێك مەسیح بە وێنەی پەیامبەری پیرۆز دەرکەوت، هەوڵیدا ڕۆحی و ئەخلاقی لە تاوانەکانیان ڕزگاریان بکات، بە وێنەی پاش دەرنەکەوت، تاکو دەستەڵاتی جیهانیان بۆ بگێڕێتەوە، لەبەر ئەوە ڕقیان لێی بووەوە و دژایەتیان کرد، جوولەکان تاکو ئەمڕۆ چاوەڕوانی هاتنی مەسیحی ڕزگارکەرن، بە وێنەی پاشا لە ڕەچەڵکی داود، تاکو ڕزگاریان بکات لە دوور خراوەیی و بێزاری، ئەو ڕزگارکەرەی لە ڕەچەڵەکی داودە و چاوەڕوانی دەکەن، وەکو جوولەکان خۆیان لەم پرۆتۆکۆلانە دەڵێن و کتێبی پیرۆزی تەورات لە (سفری ئەشیعا و بەشەکانی دواتر) دەڵێت: ئەو ڕزگارکەرە مرۆڤایەتی لە تاوان ڕزگار دەکات، لە دیدی جوولەکان ئەو ڕزگارکەرەی چاوەڕوانین دەوڵەتی جوویان بۆ دەگێڕێتەوە و هەموو نەتەوەییەکانی دیکەیان دەخاتە ژێر دەست، هاوکات دەبێت بە پاشای ئەوان و پاشای هەموو جیهان.

پرۆتۆكۆلی بیست و چوار:

فەرمانڕەواییكردنی جۆریی:

:(Qualities of the Ruler)

١- ئێستا چارەسەری ئەو شێوازە دەكەم، كە دەوڵەتی(Dynasty) پاشا داود(David) بەهێز دەكات، بۆ ئەوەی تاكو ڕۆژی كۆتایی بەردەوام بێت.

٢- شێوازی ئێمە بۆ چاككردنەوەی دەوڵەت، خودی ئەو پرنسیپانە لەخۆدەگرێت، كە فەرمانڕەوایانمان پێگەكانی جیهانیان پێی وەرگرتەوە یان هەموو ڕەگەزی مرۆڤیان پێی ئاراستەكردوو و فێركرد.

٣- زۆرێك لە ئەندامانی نەژادی داود پاشا و خەلیفە ئامادە دەكەن و پەروەردە دەكەن، بەڵام ئەو پاشا و خەلیفانە بە مافی میراتگری هەڵنەبژێردراون، بەڵكو بە كارامەیی تایبەتی خۆیان هەڵبژێردراون، ئەو خەلیفانە لە پاشخانە سیاسیە نهێنییەكانی ئێمە زانیاری وەردەگرن و لە پلانی فەرمانڕوایی تێدەگەن، بەڵام ئێمە زۆر بەئاگادەبین، تاكو هیچ مرۆڤێكی دیكە بە سیاسەتە نهێنییەكانمان نەزانێت. جێبەجێكردنی ئەو ڕێكارانە پێویستە، بۆ ئەوەی هەمووان بزانن، ئەوانەی دەتوانن فەرمانڕەوایی بكەن، تەنها ئەوانەن لە نهێنییەكانی هونەری سیاسەت تێگەیشتوون و دەزانن.

٤- هەروەها تەنها ئەو پیاوانە دەزانن چۆن پلانەكەمان بە پراكتیكی جێبەجێ بكەن، چونكە ئەوانە ئەزموونی ماوەی سەدە زۆرەكانی ئێمەیان بەكارهێناوە، ئەو خەلیفانە لە ئەنجامی پوختەكراوی تێبینی كراو لە

سیستەمە سیاسی و ئابوورییەکانمان تێدەگەن، هەروەها لە هەموو زانستە کۆمەڵایەتییەکانمان تێدەگەن، ئەو خەلیفانە بە مجازی رۆحی هەقیقی ئەو یاسایانە تێدەگەن، کە سروشت بە خودی خۆی بۆ فەرمانڕەواییکردنی جۆری مرۆڤ دایناون.

٥- ئێمە راستەوخۆ لە شوێنی خەڵیفەکانیان پاشای دیکە دادەنێین، ئەگەر ئاماژەکان واکەوتەوە خەلیفەکانیان شەیدا و ئاڵودەی ئارەزووی سێکسی بوون، یان لەماوەی پەروەردەکردنیاندا تواناییان لاوازبوو، یان لە حالەتی دەرکەوتنی هەر ئارەزوویەکی دیکە، زیان بە دەستەڵاتیان بگەیەنێت، لەوانە ئەو ئارەزووە وابکات نەتوانن فەرمانڕەوایی بکەن، ئەگەر لەو ئارەزووەی هەیانە شکۆ و سەروەری تاجی فەرمانڕوایی بخاتە مەترسییەوە.

٦- پیرانمان(Our elders) هیوای چوون بۆ قەیرانی دەستەڵات ناخوازن، تەنها ئەو بیرمەند و پیاوانەمان نەبێت، کە دەتوانن فەرمانڕواییەکی یەکلاکەرەوە بۆ نەهێشتنی قەیرانەکانی دەستەڵات پەیڕەو بکەن، ئەگەر بە توندوتیژیش بێت.

٧- ئەگەر پاشاکەمان نەخۆش کەوت یان لەبەر هەر هۆکارێك توانای فەرمانڕواییکردنی نەما، رەتیدەکاتەوە قەیرانی فەرمانڕەواییکردن رادەستی یەکێك لە ئەندامانی خێزانەکەی خۆی بکات، کە بەخودی خۆی سەلماندبێتی توانای فەرمانڕەوایی کردنی هەیە.

٨- پلانەکانی پاشا خێرایە، هاوکات پلانەکانی پاشا بۆ داهاتووە، بەڵام پلانەکانی پاشا ناسراو یان زانراو نییە، تەنانەت لەلای راوێژکارە

نزیکەکانیشی ناسراو یان زانراو نییە، هیچ کەس پلانی داهاتووی پاشا نازانێت، تەنها خودی پاشا و ئەو (۳) کەسەی پاشایان رایانهێناوە.

۹- خەڵك دەبینن پاشا بە ویست و دوور لە ئاژاوە فەرمانڕەوایی دەکات، پاشا خودی خۆی مرۆڤانە رێکخستووە، بۆ نموونە ئەوەی بۆ خودی خۆی بە رەوای دادەنێت، بۆ هەموو مرۆڤایەتی بە رەوای دادەنێت.

۱۰- بەڵام کاتێك پاشا فرمان دەردەکات، یەك کەس ئامانجەکەی نازانێت، لەبەر ئەوە یەك کەس ناوێرێت رێگری لە رێباز و رێگا نهێنییەکانی بکات. پێویستە پاشا ئەقڵێکی ئاوای هەبێت، بتوانێت کۆی پلانەکەمان جێبەجێ بکات، لەبەر ئەوە فەرمانڕواکانمان ناچنە سەر عەرشی دەستەڵات، پێش ئەوەی هێزی ئەقڵیی خۆی بەسەلمێنێت.

۱۱- بۆ ئەوەی پاشا لەلای هەموو هاوڵاتییەك خۆشەویست و بەرێز بێت، پێویستە زۆر جار قسەیان لەگەڵ بکات، نموونەی ئەو رێکارانە وادەکات دوو هێز ئاوێزانی یەکدی بن: مەبەستم هێزی گەل و هێزی پاشایە، ئەگەر چی لە وڵاتانی نەتەوەییەکانی نا جوو بە خودی خۆمان ئەو دوو هێزەمان لێکدی جیاکردەوە، بە مانەوەی ئێمە ئەم دوو هێزە لە وڵاتی نەتەوەییەکانی نا جوو بەردوام ترسیان لە یەکدی دەبێت.

۱۲- پێویستە لەسەرمان ئەو دوو هێزە لە ترسی بەردەوام لە یەکدی بهێڵینەوە، چونکە کاتێك ئەو دوو هێزە لە یەکدی جیابوونەوە، هەردووکیان کەوتنە ژێر هەژموونی ئێمە.

۱۳- لەسەر پاشای ئیسرائیل پێویستە نەکەوێتە ژێر جڵەوی ئارەزووە تایبەتییەکانی، بە تایبەتی ئارەزووی سێکسی، پێویستە لەسەر پاشا

ڕێگە بە غەریزە ئاژەڵییەکانی خودی خۆی نەدات، بە شێوەیەك ئەقڵیی داگیر بکات، چونکە ئارەزووی سێکسی لە هەموو ئارەزووەکانی دیکە بەهێزترە، بێگومان هەموو هێزی بیرکردنەوە و پێشبینی کردنی کارەساتەکان لەناودەبات، ئارەزووی سێکسی ئەقڵیی پیاوان بەرەو خراپترین لای سروشتی مرۆڤانە ئاراستە دەکات.

١٤- لوتکەی مرۆڤایەتی لە کەسایەتی فەرمانڕەوای هەموو جیهاندایە (World ruler)، فەرمانڕەوای هەموو جیهان لە تۆی (seed) داودە، پێویستە پاشاکەمان، کە فەرمانڕەوای جیهانە، هەموو ئارەزووە خودییەکانی خۆی لە پێناوی بەرژەوەندییەکانی گەل تورهەڵبدەدات.

١٥- پێویستە پاشاکەمان نموونەی ((خۆشەویستی و جووامێری و مەزنی (Erreprochable) بێت)).

١٦- نوێنەرانی سەهیۆنی لەناو پلەبەندی چینی بیرمەندا و فەرمانڕەوایانی سەهیۆنیدا پلەی (سی و سێ)یان هەیە [1].

---

[1] - شایەستەترین ماسۆنییەکانییە جووەکان نوێنەرەکانن: ئەوانەی لەم پرۆتۆکۆلانەدا بە نوێنەری جووەکان ناویان هاتووە گەورەترین و مەزنترین ماسۆنییەکانن لە جیهاندا.

سەرچاوەكان

تێبینی:

لەكاتی وەرگێڕانی ئەم كتێبە بۆ سەر زمانی كوردی، سودم لە كتێبی (پرۆتۆكۆلی بیرمەند و فەرمانڕەوایانی سەهیۆنی) چەند وەگێڕێكی ناسراوی عەرەب بینیوە، بۆ ئەوەی بتوانم دەقی پرۆتۆكۆلەكان وەكو خۆیان بە كوردی پێشكەشی ئێوەی خوێنەری بكەم.

سەرچاوە سەركییەكان:

١- محمد خليفة التونسي(١٩٦١): بروتوكولات حكماء صهيون، ط٤، دار الكتاب العربي، بيروت – لبنان.

٢- عباس محمود العقاد(١٩٨٠): بروتوكولات حكماء صهيون، ط٥، ميسر.

٣- عجاج نويهض (١٩٥٨): بروتوكولات حكماء صهيون، المؤسسة العربية للدراسات والنشر عمان – اردن.